Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ॐ

PRAPANCHASARAH

OF

SRI SHANKARĀCHĀRYA

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

MEMORIAL EDITION

OF THE WORKS OF

SRI SANKARACHARYA.

1089

33

Bhagwan's Sri Sankaracharya ...
Bharatiya Vidya ...
279

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

THE WORKS OF

SRI SANKARACHARYA

VOLUME

20

Sa1T.4
PRA/SAN

Bhawan's Sri Sankaracharya Sanskrit Mahavidyalaya ★ Bharatiya Vidya
229

SRI VANI VILAS PRESS

SRIRANGAM

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

TO

HIS HOLINESS SRI JAGADGURU

SRI SACHCHIDANANDA SIVABHINAVA NRISIMHA BHARATI SWAMI

WHO ADORNS THE THRONE OF THE SRINGERI MUTT
AS THE WORTHY REPRESENTATIVE OF THE
GREAT SANKARACHARYA

AND

THAN WHOM IT IS IMPOSSIBLE
TO COME ACROSS A HOLIER PERSONAGE,
A TRUER MAHATMA, A NOBLER SAINT
AND A MORE RIGOROUS ASCETIC,
THIS EDITION IS MOST RESPECTFULLY INSCRIBED
AS A TOKEN OF UNBOUNDED ADMIRATION
BY THE HUMBLEST OF ALL HIS DISCIPLES
T. K. BALASUBRAHMANYAM.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

नानाजन्मसु संचितेन तपसा पूतेन चित्तात्मना
मित्रेण प्रतिबोधितेन कुतुकात्सर्वाः कृतीः शांकरीः ।
संमुद्र्य प्रथमं जगद्गुरुपदे भक्त्या मयाद्यार्पिताः
स्वीकृत्योपहृतिं करोतु गुरुराड् धन्यं तथेमं जनम् ॥

श्रीमच्छंकरदेशिकेन्द्ररचितान्सर्वान्प्रबन्धान्मुदा
तत्प्रीत्यै परिशोध्य पुस्तकचयैः संमुद्र्य साकं बुधैः ।
तच्छात्रप्रवरालिमध्यविलसच्छ्रीदेशिकेन्द्रेषु ता-
न्कृत्वाद्योपहृतिं सभक्तिविनयं नूनं कृतार्थोऽस्म्यहम् ॥

सौम्याब्दमाघार्जुनपक्षराजत्सूर्याङ्कतिथ्याश्रितसोमवारे ।
श्रीशंकरार्यप्रतिमाप्रतिष्ठाकाले मयैषोपहृतिर्व्यधायि ॥

श्रीशंकरकृतिमाला गुरुवरतुष्ट्यै समर्पिता मोदात् ।
बालादिमपदभाजा सुब्रह्मण्येन भक्तिनम्रेण ॥ ४ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

CONTENTS.

				PAGE
PRAPANCHASARA		...	...	305-511
PATALA	20	...	...	305
,,	21	...	...	321
,,	22	...	...	334
,,	23	...	...	347
,,	24	...	...	362
,,	25	...	...	375
,,	26	...	...	392
,,	27	...	...	405
,,	28	...	...	416
,,	29	...	...	428
,,	30	...	...	448
,,	31	...	...	476
,,	32	...	...	482
,,	33	...	...	501

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अ. ११.
श्री. नागपंचु.
तंत्र. नं.
११-

॥ विषयाः ॥

		पृष्ठम्
प्रपञ्चसारः	...	३०५—५११
विंशः पटलः	....	३०५
एकविंशः पटलः	....	३२१
द्वाविंशः पटलः	...	३३४
त्रयोविंशः पटलः	...	३४७
चतुर्विंशः पटलः	...	३६२
पञ्चविंशः पटलः	...	३७५
षड्विंशः पटलः	....	३९२
सप्तविंशः पटलः	....	४०५
अष्टाविंशः पटलः	....	४१६
एकोनत्रिंशः पटलः	...	४२८
त्रिंशः पटलः	...	४४८
एकत्रिंशः पटलः	...	४७६
द्वात्रिंशः पटलः	...	४८२
त्रयस्त्रिंशः पटलः	...	५०१

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

BHARATIYA VIDYA BHAVAN
S. N. 24768
LIBRARY.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Prapanchasara

Sa I T1
SAN

VOL. II.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

॥ प्रपञ्चसारः ॥

द्वितीयो भागः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

॥ श्रीः ॥

॥ प्रपञ्चसारविषयविवेकः ॥

पृष्ठम्

२०. मासयन्त्रम्, चरस्थिरोभयात्मकराशीन्, त्रिगुणितषड्गुणितद्वादशगुणिततत्पद्मविशेषान्, केशवादिवर्णद्वादशादित्यमूर्तितद्योजनानि, मेषयन्त्रावरणविशेषपूजाफलानि, वृषभमिथुनकटकसिंहकन्यातुलावृश्चिकधनुर्मकरकुम्भमीनयन्त्रावरणपूजाफलानि, मासयन्त्राभिषेकविधिस्तोत्राणि चोपदिशति विंशपटलेन ... ३०५—३२०

२१. द्वादशाक्षरतदङ्गत्रिविधाक्षरन्यासध्यानोपास्तिफलानि, सुदर्शनतदङ्गध्यानानि, अग्निप्राकारवर्णन्यासध्यानानि, तद्गायत्रीमालाचक्रम्, षोडशाक्षराष्टशक्तिनीराजनबलिमन्त्रान्, रोगापस्मारशान्तिम्, पञ्चगव्यम्, भस्मविधिम्, समस्तरक्षाविधिम्, गुग्गुलुहोमम्, अपस्मारशान्तिहोमम्, काम्यहोमम्,

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स्तोभकमारणध्यानानि, उच्चाटनरक्षायन्त्र-
सप्तकोष्ठयन्त्राणि चोपदिशत्येकाविंशपटलेन ३२१—३३३

२२. श्रीकराष्टाक्षराङ्गार्णन्यासम्, विप्रादिवर्णन्या-
सम्, आयुधन्यासतद्ध्यानपूजाहोमान्, गु-
रुपूजारूपयोगायुष्यप्राप्तीः, अन्नसिद्धिजपम्,
वराहानुष्टुब्द्विविधाङ्गपञ्चभूतात्मकध्यानानि,
मण्डलपूजाम्, भोगाङ्गपूजाम्, सर्वदेवता-
त्मभूतसिद्धितन्मण्डलध्यानफलानि, क्षेत्रवि-
वादशान्तिम्, भूलाभहोमम्, व्रीहिसिद्धि-
होमम्, वाराहैकाक्षरयन्त्रस्वर्णपट्टलेखनफ-
लविनियोगफलान्युपदिशति द्वाविंशपटलेन ३३४—३४६

२३. नृसिंहानुष्टुप्तदङ्गार्णन्यासद्विविधध्यानपूजापुर-
श्चरणतत्साधनयन्त्रविधानानि, नृसिंहैकाक्ष-
रम्, गुरुदक्षिणाम्, दूर्वाहोमदुःस्वप्नशा-
न्तिम्, सलिलविपिनादिरक्षाम्, सर्वविष-
हरणम्, क्षुद्रविषहरणम्, क्षुद्रादिशान्त्यु-
च्चाटनध्यानमारणप्रायश्चित्तानि, भस्मन्यास-
रक्षाम्, समरविजयहोमम्, नानासिद्धि-
होमम्, मेधासिद्धिम्, नृसिंहषडक्षराङ्ग-
ध्यानयन्त्रसाधनानि, भ्रान्तिशिरोरोगशा-
न्तिम्, ऐश्वर्यसिद्धिहोमम्, कन्यावरलाभ-

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

होमम्, अभिचाराभिरक्षां चोपदिशति त्रयोविंशपटलेन ... ३४७—३६१

२४. विष्णुपञ्जरम्, विश्वरूपषोडशाक्षरम्, खड्गादिसिंहगारुत्मतमन्त्रम्, विश्वरूपध्यानचक्रगदाशार्ङ्गखड्गहलमुसलशूलदण्डशक्तिपाशाङ्कुशकुलिशपरशुमूर्तिध्यानानि, शतमुखवह्निमूर्तिध्यानम्, वराहनृसिंहतार्क्ष्यमूर्तिध्यानानि, प्रपञ्चभेदयन्त्रस्थापनम्, गुरुपूजाम्, अश्मपातरक्षाम्, उपासनाफलानि चोपदिशति चतुर्विंशपटलेन ... ३६२—३७४

२५. प्रासादाङ्गध्यानानि, ईशानादिनवशक्तीः, पीठमन्त्रम्, अनन्ताद्यष्टमूर्तिध्यानानि, उमाद्यष्टदेवताध्यानम्, अष्टात्रिंशत्कलान्यासम्, पञ्चब्रह्मषडङ्गेशानखण्डपञ्चतत्पुरुषखण्डचतुरघोरखण्डाष्टवामदेवखण्डत्रयोदशसद्योजातखण्डान्, अष्टत्रिंशत्कलाष्टत्रिंशन्न्यासस्थानानि, श्रीपञ्चाक्षरम्, पञ्चभूतात्मत्वध्यानम्, तत्पुरुषादिध्यानम्, देहपीठन्यासगोलकान्यासप्रपञ्चब्रह्मन्यासान्, अनुष्टुब्यन्त्रावरणपूजामन्त्रान्, महेशपञ्चावरणपूजाम्, शूलिमन्त्रतद्ध्याने चोपादिशति पञ्चाविंशपटलेन ३७५—३९१

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२६. दक्षिणामूर्त्यङ्गध्यानसाधनफलविशेषान्, अघोरास्त्रमन्त्राङ्गाक्षरन्यासान्, सामान्यध्यानफलानुरूपध्यानदीक्षाचक्राणि, भूतद्रोहादिशान्तिम्, ग्रहमोक्षहोमयन्त्रवरफलानि, मृत्युंजयमन्त्राङ्गध्यानयोगयन्त्राभिषेकसंपुटससद्रव्यहोमान्, अपमृत्युशान्तिहोमम्, त्रिजन्महोमम्, तत्फलानि चोपदिशति षड्विंशपटलेन ... ३९२—४०४

२७. चिन्तामणितदङ्गध्यानानि, स्वस्थावेशप्रकारम्, ग्रहमोचनस्तोभकविधिमन्त्रवैविध्यफलविशेषान्, रोगोत्पादनध्यानरोगशान्तिभावनाकर्षणवश्यध्यानद्रावणवशीकरणध्यानानि, पुरुषवश्यम्, वश्यप्रतिकृतिहोमम्, शिरोरोगशान्तिम्, साध्यक्रीडनरक्षायन्त्रम्, लक्ष्म्यादिसिद्धियन्त्रम्, देशरक्षायन्त्रम्, चण्डत्र्यक्षराङ्गध्यानसाधनगायत्र्यर्चनानि, बहुवर्णवासःसिद्धिहोमम्, वश्यलवणपुत्तलिकाहोमं चोपदिशति सप्तविंशपटलेन ... ४०५—४१५

२८. गायत्रीव्याहृतिप्रणवव्याहृतिगायत्र्यैक्यगायत्रीनिर्वचनानि, गायत्रीशिरोनिर्वचनम्, संध्यावन्दनक्रमम्, व्याहृत्यृषिच्छन्दोदेवताज-

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पस्वाध्यायन्यासान्, गायत्रीषडङ्गध्यानवर्णशक्तिसावरणपूजासाधनविधीन्, आयुष्यहोमम्, इष्टसिद्धिम्, इतरहोमांश्चोपदिशत्यष्टाविंशपटलेन ... ४१६—४२७

२९. त्रैष्टुभाङ्गध्यानानि, नव शक्तीः, निवृत्त्यादिपूजाम्, चतुश्चत्वारिंशद्वर्णशक्तिजपप्रायश्चित्तानि, गायत्रीजपविधानम्, चतुश्चत्वारिंशद्वर्णास्त्रपदविधिमन्त्रस्वैक्यवासनाप्रतिलोमभेदवर्णशक्तिवृन्दविसरक्रममूर्तिसंग्रहम्, प्रयोगदिनतिथिवारविशेषान्, कृत्यास्त्रस्तम्भनहोमम्, वृष्टिकरराजवश्याकर्षणविद्वेषणोच्चाटनमारणप्रतिहोमान्, भूतलिपिप्रयोगविधिम्, महीहोमम्, प्रतिकृतिक्काथनिग्रहमारणसवितृध्यानज्वरवशीकरणहोमान्, उच्चाटनध्यानदुःखशान्तिबलीन्, कृत्यानाशनभूविवादशान्तिसिकतादिस्थापनसिकताहरणालक्ष्मीकरहोमान्, भूतलाभहोमं चोपदिशत्येकोनत्रिंशपटलेन ... ४२८—४४७

३०. त्र्यम्बकाङ्गार्णन्यासध्यानाष्टावरणपूजार्णशक्तीः, एकादशहोमद्रव्याणि, काम्यहोमविशेषान्, दशाक्षर्यङ्गध्यानानि, दशावरण-

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पूजाम्, काम्यहोमम्, नित्यानुष्ठानध्यानतारव्याहृतिपुटनविधीन्, मन्त्रपौर्वापर्यफलसंवादसूक्ताङ्गध्यानमातृकाः, त्रिष्टुब्योगऋणमोचनाङ्गमन्त्रार्णन्यासध्यानानि, श्रीकरेक्षुहोमवृष्टिकरहोमऋणमोचनादिसिद्धिहोमाभिचारहोमसेनास्तम्भहोमान्, लवणमन्त्राङ्गध्यानसाधनपुत्तलीचतुष्टयविधानलवणप्रतिकृतिहोमन्यासस्थानोपस्थानमन्त्रान्, प्रकृतिच्छेदप्रकारमारणप्रतिकृतिहोमाभिचारप्रायश्चित्तावश्यलवणहोमांश्चोपदिशति त्रिंशपटलेन ... ४४८—४७५

३१. प्राणप्रतिष्ठामन्त्रतदङ्गतद्ध्यानान्युपदिशत्येकत्रिंशपटलेन ... ४७६—४८१

३२. रक्षायन्त्रवश्याकर्षणवश्ययन्त्रगर्भरक्षाग्रहरक्षादेशादिरक्षाकर्षणवाञ्छितप्रातियन्त्रतद्रक्षाविधानानि, युद्धविजयाविधिगजमदाविधियन्त्रलेखनद्रव्याणि, वश्यताम्बूलतापनाकर्षणवश्यापूपस्त्रीपुरुषवश्ययन्त्रवश्यप्रतिकृतियोगहरिद्राकर्षणाविधीन्, वश्यकरणादिमन्त्रवश्यहोमभुवनत्रयवशीकरणवश्यकरदेवीमन्त्रसाध्यर्क्षवृक्षप्रतिकृतिवश्यविधानानि, अ-

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

न्नप्रदानमन्त्राङ्गध्यानान्नपूर्णाङ्गध्यानफलानि, शुक्रतद्भजनफलन्यासध्यानफलाश्वारूढाध्यानाकर्षणकमठन्यासांश्चोपदिशति द्वात्रिंशपटलेन ... ४८२—५००

३३. संतानसिद्धिम्, अपुत्रताकारणम्, पञ्चगव्यप्राशनम्, प्रतिकृतिप्राशनम्, गुरुदक्षिणाम्, सत्पुत्रलाभम्, सद्गुरुलक्षणम्, सच्छिष्यलक्षणम्, दीक्षोपदेशफलानि, साधकाचारोपक्रान्तपूर्णनिर्वाहकधनपरिपूर्णफलानि चोपदिशति त्रयस्त्रिंशपटलेन ... ५०१—५११

[stamp]

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ॐ

॥ प्रपञ्चसारः ॥

विंशः पटलः ॥

अथ प्रवक्ष्यामि च मासभेद-
भिन्नानि यन्त्राण्यपि संग्रहेण ।
रेखाक्रमद्युन्ति विचित्रवर्ण-
लसन्ति विष्णोश्च विधानभाञ्जि ॥ १ ॥

यैः कुर्युरिष्टाप्तिनिविष्टचेष्टा
धरण्यनन्तादिकसंज्ञकानि ।
व्रतान्यभीष्टार्थदकल्पवृक्षै-
रनारतेनैव च साधकेशाः ॥ २ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मेषादिकं यच्च चतुष्कमादौ
मासेषु तद्वायुगृहावृतं स्यात् ।
सिंहादिकं भूगृहसंवृतं च
चापादिकं पार्थिवयुग्मवीतम् ॥ ३ ॥

मेषादिकेषु त्रिगुणात्मकानि
चराणि भास्वद्गुणितात्मकानि ।
स्थिराण्यतो षड्गुणितानि तज्ज्ञै-
रुक्तानि यन्त्राण्युभयात्मकानि ॥ ४ ॥

तानि त्रिषड्द्वादशकात्मकोक्तैः
स्युर्लक्षणैरप्यभिलक्षितानि ।
स्वैः स्वैश्च नामप्रविभक्तरूप-
भेदैर्बहिर्वेष्टितबिम्बकानि ॥ ५ ॥

त्रिगुणितमपि यन्त्रमष्टपत्रा-
वृतमथ [1]षड्गुणितं हि षड्दलाभ्याम् ।
स्थिरगतमपि चाष्टयुग्मपत्रं
तदपि च षड्युगपत्रशोभितं वा ॥ ६ ॥

1. षड्गुणितद्विषड्दलाभ्याम्.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१०७

पद्मं चरोभस्थिरसंज्ञकेषु
रक्तप्रपीताच्छदलादिवर्णम् ।
मासेषु यन्त्रोदरक्लृप्ततत्त-
न्मासाभिधामूर्त्यभिधाक्षराढ्यम् ॥ ७ ॥

केशवमेषादीनां
ये दीर्घा मुक्तिराशिवर्णानाम् ।
ते वृत्तानि भवन्ति च
निगदितमिति यन्त्रक्लृप्तिसामान्यम् ॥ ८ ॥

सुवर्णगोक्षीरजपाशिलाल-
पीतेन्द्रनीलारुणकैरवाभाः ।
काश्मीरमेघाञ्जनरोचिषश्च
क्रमेण वर्णैरपि केशवाद्याः ॥ ९ ॥

इतीरिताश्चारुकिरीटहार-
केयूरपीताम्बरकादितुल्याः ।
सचक्रशङ्खाः सगदाम्बुजाश्च
संपूजनीयास्तपनैः क्रमेण ॥ १० ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

धात्रर्यममित्राख्या
वरुणांशभगा विवस्वदिन्दुयुताः ।
पूषाह्वयपर्जन्यौ
त्वष्टा विष्णुश्च भानवः प्रोक्ताः ॥ ११ ॥

प्रथमं केशवधातृक-
मितरन्नारायणार्यमाख्यं च ।
अन्या माधवमैत्रं
परमपि गोविन्दवारुणं प्रोक्तम् ॥ १२ ॥

पञ्चममपि विष्णवशं
मधुसूदनभगवपञ्च षष्ठमपि ।
त्रिविक्रमाविवस्वदाख्यं
सप्तममन्यच्च वामनैन्द्रमपि ॥ १३ ॥

श्रीधरपौष्णं नवमं
दशमं च हृषीकनाथपर्जन्यम् ।
अम्बुजनाभं त्वाष्ट्रं
दामोदरवैष्णवं विधानमिति ॥ १४ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

आदौ विधानेषु समेतमूर्ति-
शक्तीश्चतस्रोऽभियजेद्यथावत् ।
राशिष्वथो भानुयुताश्च मूर्तीः
प्रवक्ष्यमाणं च निरूप्य मन्त्री ॥ १५ ॥

वृषहरिवृश्चिककलशा-
ख्येष्वथो केतुकेशवाद्यैश्च ।
मत्स्यादिकशेषाद्ये
समभियजेदन्तरा समावरणे ॥ १६ ॥

प्रानुप्रोद्यत्स्वराष्टद्वितयवृतमहाबीजकं शक्तिलक्ष्मी-
कामैरात्ताग्निकोणं बहिरभिवृतसिंहान्वितक्रोडमन्त्रम् ।
बिन्दूनामन्तरालेष्वपि च विलिखितैः कादिवर्गैश्च युक्तं
षड्भिर्वायव्यगेहावृतमभिमतकामप्रदं मेषयन्त्रम् ॥

गौरीन्दिरा रतिधृती
वसुधा पुष्टिक्षमासरस्वत्यः ।
मूर्त्योश्च मध्यमावृति-
राशेशात्प्राग्ध्वजादिरपि कथिता ॥ १८ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

हयरथगजभृत्यादी-
नरिभवशौर्यादिसिद्धिं च ।
तेजो यशश्च विपुलं
पूजयितुर्वितनुते विधानमिदम् ॥ १९ ॥

वर्णैराद्यैरमन्तैः समभिवृतमहाबीजमब्जमध्यराज-
त्पान्तक्षाद्यक्षराढ्यं गुहनयनहुताश्रिराजन्मथार्णम् ।
अश्रेर्गण्डद्वयोद्यत्पचलिपिपरिवीतं च नाद्यैः सकान्तैः
काद्यैर्णान्तैश्च यन्त्रं बहुविधफलदं पूजितं स्याद्वृषोत्थम् ॥

नित्यानन्दा व्यापिनी व्योमरूपा
शान्तिर्विद्यारूपिणी च प्रतिष्ठा ।
कल्यामोघा चण्डिका दीप्तजिह्वे-
त्येवं प्रोक्ताथावृतिः स्यात्तृतीया ॥ २१ ॥

सुरभिहयमहिषदासी-
दासाभरणांशुकादिसिद्धिकरम् ।
वृषजं विधानमेत-
द्देहान्ते सिद्धिदं परस्य सतः ॥ २२ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रागच्छन्मात्रभिख्यालिपिपरिवृतबीजं स्वरावीतवृत्तं
    शाद्यैः क्षान्तैस्तदाद्यैरपि परिवृतगण्डं तदश्राक्षत्तजुंसम् ।
आद्यैः कान्तैः प्रवीतं मयरलत्रहयुग्बिन्दुकं वायुगेहा-
    वीतं वाञ्छाप्रदानप्रसवगुणयुतं युग्मजं यन्त्रमेतत् ॥

इन्द्राणी कौमारिका ब्रह्मजाता
    वाराह्याख्या वैष्णवी चाथ लक्ष्मीः ।
चामुण्डा माहेश्वरी स्यात्तृतीया
    रक्षाप्रज्ञाश्रीप्रदं स्याद्विधानम् ॥ २४ ॥

पाशाद्यष्टाक्षरार्णप्रतिपुटितमहाष्टाक्षरावेष्टितान्त-
    र्बीजं शाखान्तरूढे गगननृहरिबीजात्तकोणं बहिश्च ।
कामिन्यष्टाक्षराद्यन्तगहरिहरबीजावृतं प्रत्यनूग्र
    द्वर्णाढ्यं वायुगेहास्थितमिति गदितं कर्कटोत्थं च यन्त्रम् ॥

रक्ता रमा कराली
    कमला चण्डेन्द्रिरा महोच्छुष्मा ।
श्रीरिति मूर्तियुगलयो-
    र्मध्यगता चावृतीरियं चापि ॥ २६ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

भूतिर्विभूतिरुन्नति-
नतिधृतिरतयश्च संयतिद्युतयः ।
आवृतिरेका प्रोक्ता
श्रीवश्यकरं विधानमिति कथितम् ॥ २७ ॥

ऊष्मार्णाष्टाक्षरावेष्टितहृदयमथ द्वादशार्णात्तकोणं
सान्तःस्थात्माष्टवर्णैः क्रमगतविगतैरुल्लसत्तत्त्वगण्डम् ।
सिंहानुष्टुब्द्वयार्णान्तरितवृतकलालंकृतं चाथ वह्नि-
प्राणेशानक्षपाटाश्रितकचटतपत्वच्छलं[1] सिंहयन्त्रम् ॥

पुष्टिस्तुष्टिर्धृतिरपि कृतिः शान्तिकान्तिप्रमोदा
मेधा हर्षा स्मृतिरभिमता कान्तिका स्यात्तृतीया ।
कृष्णः सत्यो नृहरिवरदौ विश्वमूर्तिर्वरेण्यः
शौरिः शूरो नरमुरजितौ विष्णुजिष्णू चतुर्थी ॥ २९ ॥

विपक्षनिग्रहं तेजो यशश्च धनसंगमम् ।
करोत्यर्चयितॄणां च विधानमिति सिंहजम् ॥ ३० ॥

सर्गाद्यान्ताद्यमन्तैराभिवृतहृदयं दण्डिभिश्चापि हाही-
हूहैहौहोभिराप्ताश्रिकमथ तु शिखाद्योतिवर्गान्त्यवर्णम् ।

1. यशलं.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वर्णैः प्रत्यन्वितैः प्रावृतमवनिपुराश्रोल्लसत्कामबीजं
क्लिन्ने स्वाहार्णयुक्तं महिततरफलं कन्यकोत्थं च यन्त्रम् ॥

अवाच्यौ मधुसूदनस्त्वथ हृषीकेशाह्वयो मोहिनी
वैकुण्ठो विरजा हरिः सरसिजा शार्ङ्गी तमोहारिणी ।
त्र्यब्जाख्यः कमलावती च समुकुन्दाख्यो रमेति क्रमा-
न्मत्स्याद्यैश्च सुताश्च गोमहिषसौभाग्यप्रदं पावनम् ॥

आद्यैरावीतबीजं ग्रहवलययुतं हुंफडायुक्तकोणं
बाह्ये पाशाङ्कुशार्णावृतमथ युगषण्मूर्तिनामार्णमर्णैः[1] ।
प्रत्यन्वेष्यद्भिरुद्यद्धरियुतहरवर्णैश्च वीतं धरायाः
कोणेषूद्यन्नृसिंहाक्षरमिति कथितं स्यात्तुलायन्त्रमेतत् ॥

प्राक्प्रोक्तैश्चक्राद्यै-
रुक्तास्य समावृतिस्तृतीया स्यात् ।
प्रोतोपलब्धिमेत-
त्करोति वाणिज्यलाभं च ॥ ३४ ॥

अक्लीबद्वादशाज्द्वादशलिपिवृतहृल्लेखमश्रिद्विषट्क-
प्रोल्लास्यष्टाक्षरोष्मार्णकमपि लिपिभिः कादिभिश्चाभिवीतम् ॥

1. ०मन्त्रैः.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तद्बाह्ये चन्द्रबिम्बप्रपुटितवसुधामण्डलाश्रिप्रराज-
त्स्त्रीबार्णं वृश्चिकोत्थं प्रवरतरफलप्राप्तिदं यन्त्रमेतत् ॥ ३५ ॥

चिद्रूपा चिन्मया चिन्ता-
मणिः श्रीः क्षोणिसंज्ञिता ।
रतिश्च पावनी धारा
धरणी तारणी तथा ॥ ३६ ॥

द्राविणी मोहिनी चेति तृतीयेयं समावृतिः ।
अन्वयाप्तिं धर्मरतिं प्राप्नुयादस्य चार्चनात् ॥ ३७ ॥

षट्कोणाबद्धबाणासनविवरलसन्नारसिंहं तदन्तः
शक्तेर्बाह्ये परानुप्रचितलघुसंध्यर्णयुक्पञ्चकाढ्यम् ।
अश्रिष्वाबद्धशिष्टस्वरमुपरिलसच्छूलकं चात्तवर्गं
भूम्योरष्टाश्रकोद्यद्यदुजुहुलवकं चापयन्त्रं तदेतत् ॥३८॥

हर्षाह्वा सुनदारुणा सगगना घोरा रमा द्राविणी
वीरा वीरिणिहारिणी सहरिणी मन्दारिका द्वादश ।
प्रोक्तेयं च समावृतिः पुनरिदं संपूजयन्प्राप्नुया-
ल्लक्ष्मीसंततिबुद्धिवश्यपटुताकान्तीश्च भक्तिं शुभाम् ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मध्यस्थायाः परीतौ विलसदनुपरात्तस्वरप्राक्परार्धे
सिंहार्णान्ताश्रि गण्डस्फुरितहरिहरार्णं ग्रहार्णावृतं च ।
तद्बाह्ये षोडशार्णाक्षरवृतमुभकुद्योतितं कोणराज-
त्सोऽहं हंसाक्षराढ्यं मकरभवमिदं यन्त्रमिष्टार्थदायि ॥

मेधा हर्षा श्रद्धा
कृपा रतिर्वा सरस्वती प्रीतिः ।
वाणी चेति तृतीया
वृतिरुक्ता मकरजे विधानेऽस्मिन् ॥ ४१ ॥

स्वक्षेत्रवर्तिनः स्यु-
र्ग्रहाः क्रमात्केशवादिमूर्तियुताः ।
अर्चयितॄणामेत-
द्धनधान्यसमृद्धिदं विधानं स्यात् ॥ ४२ ॥

शक्तिश्रीकामबीजैः पुटितहरिहरब्रह्मभिश्चावृतान्त-
र्बीजं कोणद्विषट्कस्फुरितनृहरिबीजप्रतिद्योतितं च ।
आदिक्षान्तैश्च वर्णैर्वृतमवनिपुरद्वन्द्वकोणान्तकाम-
श्रीशक्तिक्ष्मार्णचिन्तामणिमनु तदिदं श्रीकरं कुम्भयन्त्रम् ॥

[1]अच्युतकामिनिभानुमनोज्ञा
विश्वतनुर्विमला हरिभद्रे ।
सूक्ष्मसरस्वतिनन्दनसंध्या
स्यादिति मध्यगता वृतिरेषा ॥ ४४ ॥

अवनिपशुपुत्रसंपद-
मपि पितृसौख्यं च हृत्प्रबोधं च ।
कुरुते विधानमेत-
त्प्रयोक्तुरन्ते च निर्वृतिं परमाम् ॥ ४५ ॥

न्यन्वेष्यद्ध्रस्वदीर्घाच्चसमभिवृतमहाबीजमश्रेषु षट्सु
[2]द्योतत्सौमारलक्ष्मीगिरिदुहितृधराबीजकप्रोंसमेतम् ।
वीतं काद्यैः कषान्तैर्बहिरपि च कुकोणाष्टकोद्यासिहंसं
सर्वार्थान्साधकेभ्यो वितरति विधिवत्कल्पितं मीनयन्त्रम् ॥

हृष्टिर्वृष्टिस्तुष्टिरिष्टा सुपुष्टिः
कान्तिर्मेधा मङ्गला वामसंज्ञा ।
दुर्गा प्रज्ञा भारती मध्यसंस्था
वाक्सामर्थ्यं श्रीकरं स्याद्विधानम् ॥ ४७ ॥

---

1. अच्युतभामिनि. 2. द्योतद्वाङ्मार.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

एभिर्विधानैर्धरणीव्रतादि-
दीक्षाविधीन्ये विधिना प्रकुर्युः ।
ते पुण्यभाजो नितरां समृद्धाः
सपुत्रदाराः सुखिनो भवन्ति ॥ ४८ ॥

दीर्घायुषो मुख्यतरेन्दिराश्च
महाप्रभावाः स्वसमानवीर्याः ।
कलेबरान्ते विगताधयस्ते
विष्णोरनन्यं पदमाप्नुवन्ति ॥ ४९ ॥

एभिर्विधेयाः कलशाश्च तत्त-
न्मासोक्तयन्त्रेषु नरैर्यथावत् ।
निजेप्सितं प्राप्य मनोरथान्ते
भुक्तेश्च मुक्तेरनुभावकाः स्युः ॥ ५० ॥

कर्षोन्मिते च हाटक-
पट्टे पत्रं विलिख्य चतुरश्रे ।
तद्वित्र्यंशकृते वा
कलशेषु विनिक्षिपेच्च दीक्षासु ॥ ५१ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अभिषिच्य यन्त्रकनकं
गुरवे प्रददातु संयतः सुमतिः ।
दुरितापनोदविधये द्युतये
यशसे श्रिये च मतिसंयतये ॥ ५२ ॥

एषां यागविधीना-
मेकेन तु पूजयंस्तदवसाने ।
तत्तन्मूर्तिप्रीत्यै
संस्तोतव्योऽनया हरिः स्तुत्या ॥ ५३ ॥

प्रसीद भगवन्मह्यमज्ञानात्कुण्ठितात्मने ।
तवाङ्घ्रिपङ्कजरजोरागिणीं भक्तिमुत्तमाम् ॥ ५४ ॥

अज प्रसीद भगवन्नमितद्युतिपञ्जर ।
अप्रमेय प्रसीदास्मद्दुःखहन्पुरुषोत्तम ॥ ५५ ॥

स्वसंवेद्यस्वरूपास्मदानन्दात्मन्ननामय ।
अचिन्त्यसार विश्वात्मन्प्रसीदेश निरञ्जन ॥ ५६ ॥

प्रसीद तुङ्ग तुङ्गानां प्रसीद शिव शोभन ।
प्रसीद स्पष्ट गम्भीर गम्भीराणां महाद्युते ॥ ५७ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रसीद व्यक्त विस्तीर्ण विस्तीर्णानामणोरणो ।
प्रसीदार्द्रार्द्रजातीनां प्रसीदान्तान्तदायिनाम् ॥ ५८ ॥

गुरोर्गरीयः सर्वेश प्रसीदानन्य देहिनाम् ।
जय माधव मायात्मञ्जय केशव केशिहन् ॥ ५९ ॥

जय सुन्दर सौम्यात्मञ्जय शाश्वत शङ्खभृत् ।
जय शार्ङ्गधर श्रीमञ्जय नन्दकनन्दन ॥ ६० ॥

जय चक्रगदापाणे जयाजय्य जनार्दन ।
जय रत्नाकराबन्ध किरीटाक्रान्तमस्तक ॥ ६१ ॥

जय पक्षिपतिच्छायानिरुद्धार्ककराकर ।
नमस्ते नरकाराते नमस्ते मधुसूदन ॥ ६२ ॥

नमस्ते नलिनापाङ्ग नमस्ते नयनाञ्जन ।
नमः पापहरेशान नमः सर्वभयापह ॥ ६३ ॥

नमः संभृतसर्वात्मन्नमः संभृतकौस्तुभ ।
नमस्ते नयनातीत नमो विक्रान्तवाक्पथ ॥ ६४ ॥

नमो त्रिभिन्नज्ञेयांश नमः स्मृतिपथातिग ।
नमस्त्रिमूर्तिभेदेन सर्गस्थित्यन्तहेतवे ॥ ६५ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विष्णवे त्रिदशारातिजिष्णवे परमात्मने ।
चक्रभिन्नारिचक्राय चक्रिणे चक्रबन्धवे ॥ ६६ ॥

विश्वाय विश्ववन्द्याय विश्वभूतात्मने नमः ।
नमोऽस्तु योगिध्येयाय नमोऽस्त्वध्यात्मरूपिणे ॥ ६७ ॥

भुक्तिप्रदाय भक्तानां नमस्ते मुक्तिदायिने ।
मनोवाक्कायचेष्टाः स्युर्ध्यानस्तुतिनमस्क्रियाः ॥ ६८ ॥

देवेश कर्म सर्वं मे भवेदाराधनं तव ।
विषयेष्वपि सङ्गो मे हुतं विष्णो तवाच्युत ॥ ६९ ॥

इति हवनजपार्चाभेदतो विष्णुपूजा-
निरतहृदयकर्मा यस्तु मन्त्री चिराय ।
स खलु सकलकामान्प्राप्य हृष्टान्तरात्मा
जननमृतिवियुक्तामुत्तमां मुक्तिमेति ॥ ७० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे विंशः पटलः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

एकविंशः पटलः ॥

—*—

अथोच्यते द्वादशवर्णसंज्ञो
मन्त्रस्तु साङ्गः सजपः सहोमः ।
विधानतो यं प्रतिजप्य भक्ता
भुक्तेश्च मुक्तेश्च पदं भवेयुः ॥ १ ॥

तारं सहृदयं मध्ये गवते स्युर्भवार्णयोः ।
सुययोश्च तथा देवा मन्त्रोऽयं द्वादशाक्षरः ॥ २ ॥

ऋषिः प्रजापतिश्छन्दो [1]गायत्रं विष्णुरुच्यते ।
देवता हृद्ध्रुवेण स्यान्नमसा शिर उच्यते ॥ ३ ॥

चतुर्भिश्च शिखावर्णैः पञ्चभिः कवचं भवेत् ।
प्रोक्तमस्त्रं समस्तेन पञ्चाङ्गविधिरीदृशः ॥ ४ ॥

सपादजानुयुगललिङ्गनाभ्युदरेषु च ।
हृद्दोर्गलास्यदृङ्मस्तशिखास्वक्षरतो[2] न्यसेत् ॥ ५ ॥

---

1. गायत्री ; 2. ०क्षरशो.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शिखाललाटनेत्रास्यगलदोर्हृदयेषु च ।
सकुक्षिनाभिलिङ्गाख्यजानुपादेषु विन्यसेत् ॥ ६ ॥

हृत्कुक्षिनाभिषु तथा गुह्यजानुपदेष्वधः ।
करकण्ठास्यदृङ्मस्तशिखासूर्ध्वं च विन्यसेत् ॥ ७ ॥

संहृतेर्दोषसंहारः सृष्टेश्च शुभपुष्टयः ।
स्थितेश्च शान्तिविन्यासस्तस्मात्कार्यस्त्रिधा मतः ॥ ८ ॥

हरिमुज्ज्वलचक्रदराब्जगदा-
कुलदोः परिघं सितपद्मगतम् ।
वलयाङ्गदहारकिरीटधरं
नवकुन्दरुचं प्रणमामि सदा ॥ ९ ॥

विधिवदथ विहितदीक्षो
जपेन्मनुं वर्णलक्षमानममुम् ।
शुद्धैश्च तिलैर्जुहुया-
द्वादशसाहस्रकं तथा मन्त्री ॥ १० ॥

पीठे हरेरथाङ्गैः
सशक्तिभिर्मूर्तिभिस्तदनु यजेत् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

केशवसुरनाथाद्यै-
    रपि देवं भक्तिपूर्वतो विद्वान् ॥ ११ ॥

समिधामथ दुग्धवृक्षजानां
    जुहुयादर्कसहस्रकं सदुग्धम् ।
मनसः परिशुद्धये मनस्वी
    सघृतेनापि पयोन्धसा सितेन ॥ १२ ॥

द्वादशाक्षरजपं तु सार्चनं
    यो भजेत्सुनियतो दिने दिने ।
ऐहिकं समुपलभ्य वाञ्छितं
    प्रेत्य याति [1]पदमक्षयं हरेः ॥ १३ ॥

अथ प्रवक्ष्यामि सुदर्शनस्य
    विधिं मनोज्ञं ग्रहतेजपाद्यैः ।
यत्सिद्धितः सिद्धिमवाप्य रम्यां
    सिद्धा मुनीन्द्रा अपि सद्य एव ॥ १४ ॥

अन्त्यतुरीयतदादिक-
    भृगुदहनानन्तवह्निवर्मास्त्रैः ।

---

1. पदमक्षरं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तारादिर्मनुरुक्तः
स्यादभिमतसिद्धिदो रथाङ्गाख्यः ॥ १५ ॥

ऋषिरस्याहिर्बुध्न्य-
श्छन्दोऽनुष्टुप्च्च देवता विष्णुः ।
चक्रपदैराविसुधी
सज्वालाद्यैः शिरोन्वितैरङ्गम् ॥ १६ ॥

ऐन्द्रीं समारभ्य दिशं त्वधस्ता-
दन्तं समुक्त्वा क्रमशो दशानाम् ।
चक्रेण बध्नामि नमस्तथोक्त्वा
चक्राय शीर्षं च दिशां प्रबन्धः ॥ १७ ॥

त्रैलोक्यं रक्ष रक्षेति हुंफट्स्वाहेति चोदितः ।
तारादिकोऽयं मन्त्रः स्यादग्निप्राकारसंज्ञकः ॥ १८ ॥

तारं तु मूर्ध्न्यथ सितारुणकृष्णवर्णं
मध्ये भ्रुवोश्च समथो वदने हकारम् ।
हृद्गुह्यजानुपदसंधिषु चावशिष्टा-
न्वर्णान्न्यसेदिति तनौ पुनरग्निवर्णान् ॥ १९ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अव्याद्भास्करसप्रभाभिरखिला भाभिर्दिशो भासय-
न्भीमाक्षः क्षरदट्टहासविकसद्दंष्ट्राग्रदीप्ताननः ।
दोर्भिश्चक्रदरौ गदाब्जमुसलास्त्रासींश्च पाशाङ्कुशौ
बिभ्रत्पिङ्गशिरोरुहोऽथ भवतश्चक्राभिधानो हरिः ॥२०॥

प्रोक्त्वा सुदर्शनायेति विद्महेऽन्ते महापदम् ।
ज्वालाय धीमहे चोक्त्वा तन्नश्चक्रः प्रचोदयात् ॥ २१ ॥

सौदर्शनीयं गायत्री जप्तव्या जप्तुमिच्छता ।
सांनिध्यकारिणीं मुद्रां दर्शयेदनया सुधीः ॥ २२ ॥

नमो भगवते प्रोक्त्वा महासुदर्शनाय च ।
महाचक्राय च तथा महाज्वालाय चेत्यथ ॥ २३ ॥

दीप्तिरूपाय चेत्युक्त्वा सर्वतो रक्ष रक्ष माम् ।
महाबलाय स्वाहेति प्रोक्तस्तारादिको मनुः ।
रक्षाकरः प्रसिद्धोऽयं क्रियमाणेषु कर्मसु ॥ २४ ॥

षट्कोणान्तःस्थतारं विवरलिखितमन्त्राक्षरं [1]सिद्धिराज-
त्स्वाङ्गं बाह्ये कलाकेसरमुदरगताष्टाक्षरं चाष्टपत्रम् ।

---

1. संधिराजत्

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पद्मं वर्णैर्विराजद्विकृतिदललसत्षोडशार्णं त्रिवीतं
व्योमान्त्यार्णं स्वनाम्ना विरचितगुणपाशाङ्कुशं चक्रयन्त्रम् ॥

प्रणवहृद्भगवद्युतङे महा-
दिकरथाङ्गचतुर्थिहुमस्त्रकैः ।
निगदितस्त्विह षोडशवर्णको
मनुवरो मुनिभिर्विहितादरः ॥ २६ ॥

क्वाथैः पयोभूरुहचर्मसिद्धै-
र्दुग्धेन गन्धैरपि पञ्चभिर्वा ।
मूत्रैः पशोर्वा प्रतिपूर्य कुम्भं
समर्चयेच्चक्रहरिं यथावत् ॥ २७ ॥

अङ्गैः प्रथमावृतिरपि
पूज्या चक्रादिभिर्द्वितीया च ।
लक्ष्म्यादिभिस्तृतीया
क्रमात्तथेन्द्रादिभिश्चतुर्थी स्यात् ॥ २८ ॥

चक्रशङ्खगदापद्ममुसला धनुरेव च ।
पाशाङ्कुशौ पीतरक्तसितश्यामा द्विजस्त्विमाः ॥ २९ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

लक्ष्मीः सरस्वती चाथ रतिः प्रीत्याह्वया तथा ।
कीर्त्तिः कान्तिस्तुष्टिपुष्टी क्रमेणैव तु शक्तयः ॥ ३० ॥

संपूज्य चैवं विधिना हरिं तु
शिष्यं गुरुः प्रीततमोऽभिषिञ्चेत् ।
भक्त्या स्वशक्त्या विभवैर्द्विजाती-
न्संतर्प्य भूयो गुरुणानुशिष्टः ॥ ३१ ॥

एकाग्रचित्तो रविलक्षसंख्यं
जपेन्मनुं नित्यकृताभिपूजः ।
तावत्सहस्रं [1]किल सर्षपाश्च
बिल्वाज्यदौग्धानि जुहोतु सम्यक् ॥ ३२ ॥

समुद्रतीरेऽप्यथ वाद्रिशृङ्गे
समुद्रगानां सरितां च तीरे ।
जपेद्विविक्ते निज एव गेहे
विष्णोर्गृहे वा पुरुषो मनस्वी ॥ ३३ ॥

यथोक्तसंख्यं विधिवत्प्रजप्ते
मन्त्रे यथोक्तैश्च हुते हुताशे ।

1. ०तिलसर्षपाश्च.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

द्रव्यैरथ स्वार्थपरार्थहेतोः
कुर्यात्प्रयोगान्विधिना यथावत् ॥ ३४ ॥

पीताभा कर्णिका स्यादरुणतरमरं श्यामलं चान्तरालं
नेमि श्वेतं च बाह्ये [1]विरचितशितिरेखाकुलं पार्थिवान्तम् ।
चक्रद्वन्द्वं लिखित्वा विशदमतिरथो सौम्ययाम्यं च मन्त्री
कुम्भं संपूर्य सौम्ये प्रचयतु तथा दक्षिणे होमकर्म ॥

षड्विंशच्छतसंमितैरथ घृतापामार्गजेध्माक्षतैः
सद्राजीतिलपायसैश्च सकलैर्द्रव्यैर्घृतान्तैः क्रमात् ।
हुत्वा तद्धुतशिष्टमत्र विधिवत्क्षिप्त्वा प्रतिद्रव्यकं
प्रस्थार्धान्नकृतं च पिण्डममलं कुम्भोदके मन्त्रवित् ॥

संस्थाप्य दक्षिणस्यां
साध्यं कुम्भेन तेन नीराज्य ।
तमथ घटं सद्रव्यं
बहिरारादष्टमे क्षिपेद्राशौ ॥ ३७ ॥

अग्न्यादिकमपि सर्वं
क्षिपेदथ घटस्य दक्षिणे भागे ।

---

1. ०शिखिरेखाकुलं.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

हुतशिष्टान्नेन बलिं
मन्त्रेणानेन मन्त्रवित्कुर्यात् ॥ ३८ ॥

हृदयान्ते विष्णुपदं
प्रोक्त्वाथ गणेभ्य उच्चरेत्सर्वम् ।
शान्तिकरेभ्यश्च बलिं
गृह्णन्त्विति शान्तये नमोन्तं स्यात् ॥ ३९ ॥

ज्वरादिकां रोगपरम्परां वा
विस्मृत्यपस्मारभवां रुजं वा ।
रक्षःपिशाचग्रहवैकृतं वा
विधिस्त्वयं मङ्क्षु हरेद्विकारम् ॥ ४० ॥

पालाशैर्वा स्तनज-
द्रुमजैर्वा पञ्जरे कृते फलकैः ।
संपूर्य पञ्चगव्यै-
स्तंत्र तु संस्थाप्य शुद्धमपि गदिनम् ॥ ४१ ॥

पूर्वोद्दिष्टैर्दिक्ष्वपि
सजपं जुहुयुः पृथग्द्विजा वशिनः ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

द्रव्यैः स दक्षिणान्ता-
नभ्यर्च्य विमुच्यते रुजो जन्तुः ॥ ४२ ॥

विप्रक्षीरद्रुमत्वङ्गलयजपुरकाश्मीरकुष्ठत्रियामा[1]
बिल्वापामार्गराजीतिलतुलसियुगक्रान्तिदूर्वायवार्कैः ।
लक्ष्मीदेवीकुशागोमयकमलवचारोचनापञ्चगव्यैः
सिद्धेऽग्नौ कुम्भसिद्धं मनुजपमहितं भस्म सर्वार्थदायि ॥

लक्ष्म्यायुष्करमतुलं पिशाचभूता-
पस्मारादिकमचिरेण नाशयेच्च ।
क्षुद्रादीनपि विविधांस्तथोपसर्गा-
नेतस्मान्न परतरा समस्ति रक्षा ॥ ४४ ॥

जुहुयाद्गुग्गुलुगुळिका-
सहस्रकं साष्टकं च मन्त्रितमः ।
त्रिदिनं चतुर्दिनं वा
सर्वोपद्रवनिवारणं भवति ॥ ४५ ॥

खरमञ्जर्याः समिधा-
मयुतं वा मन्त्रवित्तमो जुहुयात् ।

---

1. ०त्रिधामा.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२२१ BYBOSMV

ज्वरभूतामयविस्मृ-
त्यपस्मृतीः शमयितुं नियतचित्तः ॥ ४६ ॥

आज्याक्तैर्जुहुयाच्छ्रिये सरसिजैर्दूर्वाभिरप्यायुषे
मेधायै द्विजभूरुहैश्च कुमुदैः श्वेतैस्तथा वाससे ।
शुद्धाज्यैः पशवेऽप्युदुम्बरभवैः पुत्राय चाश्वत्थजै-
रेकाब्दं विधिवत्सहस्रसमितैरष्टोत्तरं मुक्तये ॥ ४७ ॥

चक्रस्य नाभिसंस्थं
[1]कृत्वात्मानं मनुं जपेन्मन्त्री ।
स्वयमेकोऽपि न युद्धे
मर्त्यो बहुभिः पराजितो भवति ॥ ४८ ॥

मन्त्री सुनियतचित्त-
श्चक्रस्थं भ्रामयेद्धिया ग्रस्तम् ।
आविश्य सकलमुक्त्वा
मुञ्चति दग्धोऽग्निना शुनाभिभुवा ॥ ४९ ॥

दीप्तं करालदहनप्रतिमं च चक्रं
यस्य स्मरेच्छिरसि कस्यचिदप्रियस्य ।

1. स्मृत्वात्मानम्.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सप्ताहतोऽस्य दहनप्रतिमो ज्वरः स्या-
त्रिशद्दिनैश्च स परेतपुरं प्रयाति ॥ ५० ॥

कलावृतं चाहिपदाभिवेष्टितं
समक्षरं यच्छिरसि स्मरेत्सदा ।
दशाहतोऽसौ प्रति चाट्यते रिपु-
र्मूर्तिं तथा मण्डलतः प्रयाति ॥ ५१ ॥

सान्तं वायसवर्णं
शत्रोः शिरसि स्मरेच्च सप्ताहम् ।
उच्चाटयति क्षिप्रं
[1]मारयतोवाधिवोऽस्य नैशित्यात् ॥ ५२ ॥

स्रवत्सुधावर्षिणमिन्दुसप्रभं
समुज्ज्वलं यच्छिरसि प्रचिन्तयेत् ।
क्षणात्समाप्यायितसर्वविग्रहो
भवेत्स मर्त्यः सुचिरं च जीवति ॥ ५३ ॥

मध्ये तारं तदनु च मनुं वर्णशः कोणषट्के
बाह्ये चाङ्गं लिखतु करके रूप्यके वापि ताम्रे ।

1. मारयतेवाधियो.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पाषाणे वा विधिवदथ जप्याथ संस्थापितं त-
च्चक्रं चोरग्रहरिपुभयध्वंसि रक्षाकरं च ॥ ५४ ॥

स्थाने हृषीकेशविदर्भितं च
स्पष्टाक्षरं चाप्यभिजप्तमेतत् ।
रक्षां ग्रहादेः सततं विधत्ते
यन्त्रं सुक्लृप्तं च मनुत्रयेण ॥ ५५ ॥

अष्टाक्षरान्तरितपादचतुष्ककोष्ठं
कोष्ठत्रयालिखितसाध्यसुदर्शनं च ।
रेखाभिरप्युभयतः श्रुतिशः प्रबद्धं
तत्सप्तकोष्ठमिति यन्त्रमिदं प्रशस्तम् ॥ ५६ ॥

भूर्जे वा क्षौमपट्टे तनुमसृणतरे कर्पटे वास्य यन्त्रं
मन्त्री सम्यग्लिखित्वा पुनरपि गुलिकीकृत्य लाक्षाभिवीतम् ।
कृत्वा भस्मादिहोमप्रविहितघृतसंपातपातात्तशक्ति
जप्तं सम्यङ्निदध्यात्प्रतिशममुपयान्त्येव सर्वे विकाराः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे एकविंशः पटलः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

द्वाविंशः पटलः ॥

अथोच्यते श्रीकरनामधेय-
मष्टाक्षरं लोकहिताय तावत् ।
येन प्रजप्तेन समर्चितेन
हुतेन सिद्धिं समुपैति मन्त्री ॥ १ ॥

सर्गादर्कः क्षतो विंशतियुगमयुतं शान्तगं चन्द्रबिम्बं
श्रीबाहुः शुक्रमेदोहरिशयनहकारा मनुः श्रीकराख्यः ।
ऋष्याद्या वामपङ्क्तीरहरिरपि पुनरङ्गानि यान्तैर्हुमन्तै-
र्भीषत्रासप्रमर्दप्रसहितगदितध्वंसरक्षैर्द्विरुक्तैः ॥ २ ॥

मूर्धाक्षिकण्ठहृदयोदरसोरुजानु-
पादद्वयेषु लिपिशो न्यसतु स्वदेहे ।
विप्रादिकान्मुखकरोरुपदेषु वर्णा-
श्चक्रादिकानपि करेषु ततस्तदस्त्रान् ॥ ३ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दुग्धाब्धिद्वीपवर्यप्रविलसितसुरोद्यानकल्पद्रुमाधो
भद्राम्भोजन्मपीठोपरिगतविनतानन्दनस्कन्धसंस्थः ।
दोर्भिर्बिभ्रद्रथाङ्गं सदरमथ गदापङ्कजे स्वर्णवर्णो
भास्वन्मौलिर्विचित्राभरणपरिगतः स्याच्छ्रिये वो मुकुन्दः ॥

दिक्पत्रेषु श्रीरति-
धृतिकान्तीः कोणकेषु मूर्तीश्च ।
इष्ट्वाभितो निधीशौ
विष्वक्सेनं च दिक्पतीन्प्रयजेत् ॥ ५ ॥

आराध्य चैवं विधिना च विष्णुं
मन्त्री पुनर्होमविधिं करोतु ।
[1]श्रीदुग्धवृक्षोत्थसमिद्भिरब्जैः
साज्येन दौग्धेन च सर्पिषा च ॥ ६ ॥

पृथगष्टशतं क्रमेण हुत्वा
कनकाद्यैरपि तर्पिते गुरौ च ।
अभिषिच्य तथाभिपूज्य विप्रा-
न्मनुमेनं प्रजपेदथाष्टलक्षम् ॥ ७ ॥

---

1. श्रीवृक्षदुग्धोत्थ०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

द्रव्यैस्तैः प्रतिजुहुयाद्दशांशमानै-
राचार्यं पुनरपि पूजयेज्जपान्ते ।
संप्राप्नोत्यपरिमितां श्रियं च कीर्त्तिं
कान्तिं वा चिरमनुरज्यते च लोकैः ॥ ८ ॥

दूर्वां घृतप्रसिक्तां
जुहुयादयुतं नरस्तु हुतशिष्टैः ।
आज्यैश्चरुमुपयुञ्ज्या-
द्दद्याद्गुरवे च दक्षिणां शक्त्या ॥ ९ ॥

परिपूजयेच्च विप्रां-
स्तेषु दिनेषु स्वशक्तितो भक्त्या ।
अपमृत्युरोगपापा-
न्विजित्य स तु दीर्घमायुराप्नोति ॥ १० ॥

अनुदिनमादित्यमुखः
प्रजपेदूर्ध्वीकृतस्वबाहुयुगः ।
तस्य गृहेऽन्नसमृद्धि-
श्चिराय संजायते सुपुष्टतरा ॥ ११ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

एवं प्रोक्तैः प्रतिजपहुतार्चादिभिर्मन्त्रमेनं
भक्त्या यो वा भजति मनुजो नित्यशः सोऽचिरेण ।
इष्टैः पुत्रैर्धरणिधनधान्यादिभिर्हृष्टचेताः
स्यादप्यन्ते परमपरिशुद्धं परं धाम विष्णोः ॥ १२ ॥

अथ कथयामि विधानं
महावराहाभिधानमन्त्रस्य ।
साङ्गं सजपं सहुता-
राधनमपि मन्त्रिणामभीष्टाप्त्यै ॥ १३ ॥

वाक्यं प्रोक्त्वा हृदाख्यं तदनु भगवतेयुग्वराहं च रूपा-
येत्युक्त्वा व्याहृतीनामुपरि च पतये भूपतित्वं च मेऽन्ते ।
देहीत्याभाष्य दान्तः सुमतिरथ पुनर्दापयस्वेति हान्तं
प्रोक्त्वा तारादिकं प्रोद्धरतु मनुवरं तत्र यस्त्रिंशदर्णम् ॥

ऋषिस्तु भार्गवः प्रोक्तोऽथानुष्टुप्छन्द ईरितम् ।
वराहो देवता चास्य कथ्यन्तेऽङ्गान्यतः परम् ॥ १५ ॥

अस्यैकश्रृङ्गो हृदयं शिरश्च
व्योमोल्कतेजोऽधिपतिः शिखा च ।

*P II. 3

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स्याद्विश्वरूपं कवचं महाद्यो
दंष्ट्रोत्थमुक्तं स्वयमेव चाङ्गम् ॥ १६ ॥

सप्तभिश्च पुनः षड्भिः सप्तभिश्चाथ पञ्चभिः ।
अष्टभिर्मूलमन्त्रार्णैर्विदध्यादङ्गकल्पनाम् ॥ १७ ॥

जान्वोरापादमुद्यत्कनकमिव हिमप्रख्यमाजानु नाभेः
कण्ठादानाभि वह्निप्रभमथ शिरसश्चार्गलं नीलवर्णम् ।
मौलेर्व्योमाभमाकं करलसदरिशङ्खासिखेटं गदा श-
क्त्याख्येष्टाभीतियुक्तं प्रणमत वसुधोल्लासिदंष्ट्रं वराहम् ॥

सजलाम्बुवाहनिभमुद्धतदोः-
परिघं धराधरसमानतनुम् ।
सितदंष्ट्रिकाधृतभुवं त्वथ वा
प्रविचिन्तयेत्सपदि कोलमुखम् ॥ १९ ॥

हेमप्रख्यं पार्थिवे मण्डले वा
नीहाराभं नीरजेऽम्भस्तदाभम् ।
वायोः कृष्णं द्युप्रभं वा दिविस्थं
क्रोडं व्याप्तं सत्यसंस्थं यजेद्वा ॥ २० ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अष्टपत्रमथ पद्ममुल्लस-
त्कर्णिकं विधिवदारचय्य च ।
मण्डले रविसहस्रसंनिभं
सूकरं यजतु तत्र सिद्धये ॥ २१ ॥

प्राग्दक्षिणप्रत्यगुदग्दिशासु
चत्वारि चाङ्गानि यजेत्क्रमेण ।
अस्त्रं विदिक्षूर्ध्वमधश्च चक्रा-
द्यस्त्राणि पूज्यानि वराहमूर्तेः ॥ २२ ॥

अरिशङ्खकृपाणखेटसंज्ञा-
न्सगदाशक्तिवराभयाह्वयांश्च ।
अभिपूज्य दिशाधिपान्यथाव-
द्वरगन्धाक्षतपुष्पधूपदीपैः ॥ २३ ॥

दंष्ट्रायां वसुधां सशैलनगरारण्यापगां हुंकृतौ
वागीशीं श्वसितेऽनिलं रविशशी बाह्वोश्च दक्षान्ययोः ।
कुक्षौ स्युर्वसवो दिशः श्रुतिपथे दस्रौ दृशोः पादयोः
पद्मोत्थो हृदये हरिः पृथगमी पूज्या मुखे शंकरः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

एवं काले कोलमभ्यर्चयित्वा
जप्यो मन्त्रोऽसौ पुनर्लक्षसंख्यम् ।
होमं कृत्वा तद्दशांशैश्च पद्मै-
र्मिस्वाद्वक्तैः प्राप्नुयाद्भूसमृद्धिम् ॥ २५ ॥

ध्यानादपि धनसिद्धि-
र्मन्त्रजपाद्धाधरो भवेत्सधरः ।
जपपूजाहुतविधिभि-
र्मङ्क्षु नरो धनधरेन्दिरावान्स्यात् ॥ २६ ॥

ध्यातः सन्भूगृहेऽसौ भुवमतुलतरां वारुणे शान्तिमुच्चै-
राग्नेये वश्यकीर्त्यादिकमनिलपुरस्थोऽयमुच्चाटनादीन् ।
रक्षां व्योम्नोऽरिभूतग्रहविषदुरितेभ्योऽनिलाग्न्योश्च पीडां
युद्धे वह्नीरयोर्वै जयमपि नितरां संनिधत्ते वराहः ॥

हरिस्थेऽर्केऽष्टम्यामथ सितरुचौ कोलवपुषा
सितां गन्धैः सर्वैर्युतमयुतजप्तामपि शिलाम् ।
उदग्वक्त्रो मन्त्री मनुजपरतः स्थापयतु ता-
मयत्नं क्षेत्रेषु द्रुतमरिनिरोधं शमयति ॥ २८ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

भौमे वारेऽथ भानूदयमनु जपवान्संगृहीत्वा मृदंशं
कोलात्मा वैरिरुद्धादपि च कुतलतस्तं च कृत्वा गुणांशम् ।
एकं जातौ विलिप्यात्पुनरपरतरं पाकपाके तथान्यं
तोये तस्मिन्सदुग्धे प्रतिपचतु हविः संस्कृते हव्यवाहे ॥

आराध्य चाष्टोर्ध्वशतप्रमाणं
साज्येन मन्त्री हविषाथ तेन ।
सप्तारवारं जुहुयाद्यथाव-
त्क्षेत्रोत्थितापत्प्रशमं प्रयाति ॥ ३० ॥

भृगुवारे च मुखेऽह्नः
संगृह्य मृदं हविः समापाद्य ।
जुहुयादीरितविधिना
बलिमपि दद्यान्महाविरोधेषु ॥ ३१ ॥

हुतक्रियैवं दिवसैश्च सप्तभि-
र्विनाशयेद्भूमिविवादसंकटम् ।
परेतवेतालपिशाचडाकिनी-
समुत्थितां वा विकृतिं विधिस्त्वयम् ॥ ३२ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विलोड्य तामेव मृदं च दुग्धे
हुनेद्धृते वाष्टयुतं सहस्रकम् ।
द्विमण्डलादेव मही महार्घ्या
स्यान्मन्त्रिणोऽस्यैव तु निःसपत्ना ॥ ३३ ॥

नृपतरुसमिधामयुतं
मन्त्रेणानेन यो हुनेन्मन्त्री ।
गृहयात्रास्य न सींदे-
त्क्षेत्रादिकमपि च वर्धते क्रमशः ॥ ३४ ॥

अष्टोर्ध्वशतं मन्त्री
दिनशो यो वा जुहोति शालीभिः ।
स तु वत्सरेण मन्त्री
विराजते व्रीहिपुञ्जपूर्णगृहः ॥ ३५ ॥

मन्त्रेणानेन सर्पिर्जुहुत दशशतं मण्डलात्स्वर्णसिद्धिः
स्याद्भक्तेनाञ्जलिन्या अपि कुसुमसहस्रेण वा वाससां च ।
लाजानां कन्यकाया अपि च मधुमतां होमतो वाञ्छितायाः
सिद्धी रक्तोत्पलानामपि मधुरयुजां स्याद्धुताच्छ्रीः समग्रा ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दण्ड्यर्घीशो व्योमा-
सनस्तु वाराहमुच्यते बीजम् ।
अमुना तु साधितेन
प्राप्स्यन्ति नराः समृद्धिमतुलतराम् ॥ ३७ ॥

[1]तारेऽमुमपि लिखित्वा
तद्बाह्येऽनलपुरं समापुटितम् ।
तद्बाह्ये च चतुर्दल-
मब्जं स्यात्तद्बहिस्तथाष्टदलम् ॥ ३८ ॥

बाह्ये षोडशपत्रं
मण्डलमाखण्डलीयमपि बाह्ये ।
मध्ये सूकरबीजे
साध्यक्षेत्राख्यमन्त्रमश्रिषु च ॥ ३९ ॥

रन्ध्रेष्वङ्कमनूनपि
दलमूलेऽष्टार्णकेसराणि लिखेत् ।
अष्टावष्टौ दलमनु
सूकरमन्त्रस्य चाक्षरान्क्रमशः ॥ ४० ॥

---

1. तार इमं विलिखित्वा

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अन्त्येऽवशिष्टमक्षर-
मथाष्टपत्रे स्वराख्यकिञ्जल्के ।
वर्णांश्चतुश्चतुरपि
तथाष्टमे पञ्च चालिखेत्पत्रे ॥ ४१ ॥

व्यञ्जनकिञ्जल्केऽन्त्ये
द्वौ द्वौ त्रयमन्त्यके दले विलिखेत् ।
तारमहीकोलार्णैः
प्रवेष्टयेत्साध्यवर्णपरिपुटितैः ॥ ४२ ॥

तद्बाह्ये मनुवर्णै-
र्विदर्भिताभिश्च साध्यपदलिपिभिः ।
क्ष्माबिम्बचतुष्कोणे
गर्भगसाध्याक्षरं [1]चतुर्बीजम् ॥ ४३ ॥

अष्टसु शूलेषु तथा
वाराहं [2]वासुसेनसंवृत्तम् ।
लाक्षाकुङ्कुमचन्दन-
लघुकर्पूरैः सरोचनैर्विलिखेत् ॥

1. च भूबीजम् 2. वासुधेनसंपृक्तम्

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

गोशकृदम्भोयुक्तै-
लेखिन्या हैमया दिने प्रवरे ॥ ४४ ॥

सौवर्णे राज्यसिद्धिं रजतकफलके ग्रामसिद्धिं च ताम्रे
साहस्रस्वर्णसिद्धिं भुजदललिखितं चाशु संसारयात्राम् ।
क्षौमे लाभं धरायाः पिचुतरुफलके कार्यसिद्धिं निजेष्टां
यन्त्रं संजप्तक्लृप्तं घृतहुतकृतसंपातपातं करोति ॥ ४५ ॥

मन्त्री समास्थाय वराहरूपं
साध्यप्रदेशे निखनेच्च यन्त्रम् ।
स्थिराख्यराशावभिवाह्य कोल-
मङ्गानि दिक्षु क्षिपतां यथावत् ॥ ४६ ॥

यन्त्रमिदं रक्षायै
रोगग्रहवैकृतेषु जन्तूनाम् ।
संजप्य शिरसि बन्ध्या-
त्स तु नीरोगस्त्वयत्नतो भवति ॥ ४७ ॥

इत्येवं प्रणिगदितो वराहमन्त्रो
यस्त्वेनं प्रभजति नित्यशो जपाद्यैः ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स प्राप्नोत्यखिलमहीसमृद्धिमस्मि-
न्देहान्ते व्रजति हरेः परं पदं तत् ॥ ४८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे द्वाविंशः पटलः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

त्रयोविंशः पटलः ॥

अथ प्रवक्ष्यामि नृसिंहमन्त्र-
स्यानुष्टुभः संग्रहतो विधानम् ।
साङ्गं सजापं सहुतक्रमं च
सार्चाविधानं निजवाञ्छिताप्त्यै ॥ १ ॥

उग्रं वीरयुतं महान्तिकमथो विष्णुं ज्वलन्तान्वितं
संप्रोक्त्वाथ च सर्वतोमुखनृसिंहार्णं तथा भीषणम् ।
भद्रं मृत्युयुतं च मृत्युमपि च प्रोक्त्वा नमाम्या युतं
भूयोऽहंपदमुद्धरेन्मनुमिमं मन्त्री समस्तार्थकम् ॥ २ ॥

ब्रह्मा प्रजापतिर्वा
प्रोक्त ऋषिर्नारदश्च विद्वद्भिः ।
छन्दोऽनुष्टुबुदाहृत-
मथ विष्णुर्देवता नृसिंहाख्यः ॥ ३ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वर्णैश्चतुर्भिरुदितं हृदयं शिरश्च
तावद्भिरष्टभिरथास्य शिखा प्रदिष्टा ।
षड्भिश्च वर्म नयनं च चतुर्भिरस्त्रं
प्रोक्तं क्रमेण मनुनाक्षरशः षडङ्गम् ॥ ४ ॥

सशिरोललाटदृग्युग-
मुखकरपदसंधिकेषु साग्रेषु ।
उदरहृदोर्गलपार्श्वे-
ष्वपरे ककुदि क्रमान्न्यसेद्वर्णान् ॥ ५ ॥

प्रतिपत्तिरस्य चोक्ता
प्रसन्नता क्रूरता विशेषेण ।
द्विविधा प्रसन्नया स्या-
त्साधनपूजान्यया प्रयोगविधिः ॥ ६ ॥

जान्वोरासक्ततीक्ष्णस्वनखरुचिलसद्बाहुसंस्पृष्टकेश-
श्चक्रं शङ्खं च दोर्भ्यां दधदनलसमज्योतिषा भग्नदैत्यः ।
ज्वालामालापरीतं रविशशिदहनत्रीक्षणं दीप्तजिह्वं
दंष्ट्रोग्रं धूतकेशं वदनमपि वहन्पातु वो नारसिंहः ॥ ७ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

उद्यद्भास्वत्सहस्रप्रभमशनिनिभत्रीक्षणैर्विक्षरन्तं
वह्नीनह्नाय विद्युत्ततिविततसटाभीषणं भूषणैश्च ।
दिव्यैरादीप्तदेहं निशितनखलसद्बाहुदण्डैरनेकैः
संभिन्नं भिन्नदैत्येश्वरतनुमतनुं नारसिंहं नमामि ॥ ८ ॥

नरसिंहममुं धियैव पूर्वं
प्रणिपत्यार्घ्यकपाद्यसाचमाद्यैः ।
प्रयजेत्सहगन्धपुष्पधूपा-
दिभिरेवं प्रवरैश्च नृत्तगीतैः ॥ ९ ॥

सुविशदमतिरथ बहिरपि
सम्यक्संपूज्य वैष्णवं पीठम् ।
तत्रावाह्य च नरहरि-
मुपचारैः सम्यगर्चयेत्प्रवरैः ॥ १० ॥

अङ्गैः प्रथमावृतिरपि
पक्षीन्द्रानन्तशर्वकमलभवैः ।
सश्रीह्रीधृतिपुष्टिभि-
रपरोक्ता लोकपालकैरन्या ॥ ११ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्राक्प्रत्यग्यमशशिनां
दिगाश्रया मूर्तयोऽनलादिषु च ।
स्युः शक्तय इत्येवं
भक्त्या परया युतोऽर्चयेद्देवम् ॥ १२ ॥

द्वात्रिंशके सहस्रै-
रधिकृतिरयुतैर्भवेत्पुरश्चरणम् ।
तावद्भिस्तावद्भि-
र्लक्षैः सिद्धिः समीरितास्य मनोः ॥ १३ ॥

विकृतिद्विगुणसहस्रै-
र्जुहुयादाज्यान्वितैश्च दुग्धान्नैः ।
जपसंपूर्तौ मन्त्री
दिनशः संपूजयेच्च नरसिंहम् ॥ १४ ॥

विधाय तद्बीजविशिष्टकर्णिकं
चतुश्चतुर्वर्णलसद्दलाष्टकम् ।
सुलक्षितं मण्डलमन्यलक्षणै-
र्निधाय तस्मिन्कलशं प्रपूर्य च ॥ १५ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

यथोक्तमार्गेण समर्च्य साष्टकं
सहस्रसंख्यं प्रजपेन्मनुं ततः ।
त्रिरुच्चरन्मन्त्रमथाभिषेचये-
द्यमेष मृत्योर्विनिवर्तते मुखात् ॥ १६ ॥

वर्णान्तानलभुवना-
[1]र्धेन्दुभिरुक्तं नृसिंहबीजमिदम् ।
तन्नास्ति सम्यगमुना
मन्त्रविदा साधितेन यदसाध्यम् ॥ १७ ॥

विभवानुरूपतोऽस्मै
दातव्या दक्षिणा च निजगुरवे ।
प्राणप्रदानकर्त्रे
न तु कार्यं वित्तशाठ्यममलधिया ॥ १८ ॥

संप्रीणयित्वा गुरुमात्मशक्त्या
संभोजयेद्द्विप्रवरान्यथावत् ।
स त्वैहिकीं सिद्धिमवाप्य शुद्धं
परं परत्रापि पदं समेति ॥ १९ ॥

---

1. बिन्दुभिरुक्तं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दूर्वात्रिकैरष्टसहस्रसंख्यै-
राराध्य मन्त्री जुहुयादथाप्सु ।
शान्तिं प्रयान्त्येव तदोपसर्गा
आपो हि शान्ता इति च श्रुतिः स्यात् ॥ २० ॥

उत्पाते महति सति ह्युपद्रवाणां
होमोऽयं भवति च शान्तिदो नराणाम् ।
यद्वाऽन्यन्निजमनसेप्सितं च कामं
तच्चाप्नोत्यखिलनृणां प्रियश्च भूयात् ॥ २१ ॥

दुःस्वप्नेष्वपि दृष्टे-
ष्ववशिष्टा जाग्रता निशा नेया ।
जपमानमन्त्रशक्त्या
सुस्वप्नो भवति तत्क्षणादेव ॥ २२ ॥

चरन्वने दुष्टमृगाहिचोर-
व्यालाकुले मन्त्रममुं जपेद्यः ।
असाधितं साधितमेव तस्य
न विद्यते भीर्बहुरूपजाता ॥ २३ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जप्तेनाष्टसहस्रं
  कलशेनाप्यहिविषार्तमभिषिञ्चेत् ।
अतिविषमेण विषेणा-
  प्यसौ विमुक्तः सुखी भवति ॥ २४ ॥

[1]मूषिकलूतावृश्चिक-
  बहुपादाद्युत्थितं विषं शमयेत् ।
अष्टोत्तरशतजापा-
  न्मनुरयमभिमन्त्रितं च भस्माद्यम् ॥ २५ ॥

[2]सशिरोऽक्षिकण्ठदद्रुल-
  कुक्षिरुजाज्वरविसर्पवमिहिक्काः ।
मन्त्रौषधाभिचारक-
  कृतान्विकारानयं मनुः शमयेत् ॥ २६ ॥

नरहरिवपुषात्मना गृहीतं
  हरिणशिशुं निजवैरिणं विचिन्त्य ।
क्षिपतु गगनतः क्षितौ सुदूरं
  यमनुदिनं प्रतिचाल्यते समासात् ॥ २७ ॥

1. मूर्तिक०   2. ०कर्णदद्रुल

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

यां च दिशं प्रति मनुना
क्षिप्तोऽसौ तां दिशं प्रयात्यचिरात् ।
पुत्रकलत्रधनादीं-
स्त्यक्त्वा त्वपुनर्निवृत्तये सहसा ॥ २८ ॥

नरहरिवपुषात्मना निजारिं
नखरखराग्रसमग्रभिन्नदेहम् ।
क्षणमिव निहतं विचिन्त्य खाद-
न्निव जपतां मनुमेष नाशमेति ॥ २९ ॥

पूर्वतरे मृत्युपदे
विधाय निजसाध्यनाम मन्त्रितमः ।
क्रूरेण चक्षुषा तं
दहन्निवालोक्य जपतु सप्तदिनम् ॥ ३० ॥

दिनशोऽष्टोर्ध्वसहस्रं
म्रियते रिपुरस्य नात्र संदेहः ।
मारणकर्म न शस्तं
क्रियते यद्ययुतमथ जपेच्छान्त्यै ॥ ३१ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वश्याकृष्टिद्वेषण-
    मोहोच्चाटादिकानि यदि वाञ्छेत् ।
तदर्हया प्रतिपत्त्या
    तत्तत्कर्म प्रसाधयेन्मन्त्री ॥ ३२ ॥

दिनमनु दिननाथं पूजयित्वा दिनादौ
    नरहरिमपि सम्यक्प्रोक्तमार्गेण मन्त्री ।
तदनु तदनुमत्या भस्मना मन्त्रितेन
    प्रतिरचयतु राज्ञे वाप्यभीष्टाय रक्षाम् ॥ ३३ ॥

न्यासोक्तेषु स्थाने-
    ष्वपि न्यसेद्भस्मना समन्त्रार्णम् ।
अखिलोपद्रवशान्त्यै
    संपत्त्यै वाञ्छितार्थसंसिद्ध्यै ॥ ३४ ॥

अथ परराष्ट्रजयेच्छो
    राज्ञः कुर्यात्प्रयोगविधिमेवम् ।
नरहरिमपि विधिना तं
    हिरण्यकशिपुद्विषं समभ्यर्च्य ॥ ३५ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तस्य पुरस्ताद्विधिव-
न्निधाय वह्निं विभीततरुकाष्ठैः ।
उज्ज्वलिते च ज्वलने
समूलतूलैः शरेध्मदशशतकैः ॥
खादन्निवोच्चरन्मनु-
मरींश्च भिन्दन्निव क्षिपेत्समिधः ॥ ३६ ॥

हुत्वा परराष्ट्रेभ्यः
पृतनां संनाह्य च पुरस्तस्याः ।
निघ्नन्तं रिपुसेनां
स्मरन्नृसिंहं पुरेव दितितनयात् ॥ ३७ ॥

यावज्जितारिरेष्यति
नृपतिस्तावज्जपेत्स्मरन्नेवम् ।
सेन्द्रसुरासुररक्षो-
यक्षानपि जयति का कथा मनुजे ॥ ३८ ॥

श्रीकामः श्रीप्रसूनैर्दशकमथ शतानां हुनेद्बिल्वकाष्ठै-
स्तत्पत्रैर्वा प्रसूनैः सुमतिरथ समिद्भिः फलैर्वा तदीयैः ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पुत्रेप्सुः पुत्रजीवेन्धनचितदहने तत्फलैर्वा सहस्रं
दूर्वाभिस्त्वायुषेऽब्दादभिमतमखिलं प्राप्नुयान्मन्त्रजापी ॥

ब्राह्मीं वचां वाष्टशताभिजप्तां
प्रातः समद्यान्नृहरिं विचिन्त्य ।
संप्राप्य मेधां स तु वेदशास्त्र-
निष्णातधीः स्यादपि वासरेण ॥ ४० ॥

उक्तैः किमत्र बहुभिर्मनुनामुनैव
संप्रार्थितं सकलमेव लभेद्विधिज्ञः ।
तस्मादमुं भजत तत्प्रतिपन्नचित्ताः
संसारसागरसमुत्तरणार्थिनो ये ॥ ४१ ॥

पाशाङ्कुशान्तरितशक्तिनृसिंहबीजै[1]-
र्वर्मास्त्रयुङ्मनुरयं कथितः षडर्णः ।
ऋष्यादिकाः स्वभवपङ्क्तिकनारसिंहा
वर्णैश्च मन्त्रनिहितैः कथितं षडङ्गम् ॥ ४२ ॥

अव्यान्निर्व्याजरौद्राकृतिरभिविवृतास्योल्लसत्तीक्ष्णदंष्ट्र-
श्चक्रं शङ्खं च पाशाङ्कुशकुलिशगदादारणाख्यान्दधानः ।

---

1. ०बीजौ

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

रक्ताकारश्च नाभेरध उपरि सितो दिव्यभूषाविशेषो
देवोऽर्काग्नीन्दुनेत्रो निखिलसुखकरो नारसिंहश्चिरं वः ॥

हृल्लेखान्तःस्थसाध्यं दहनपुरयुगाश्रिस्थमन्त्रार्णमन्तः-
सिंहानुष्टुप्चतुर्वर्णकलसितदलाढ्यं कलाकेसरं च ।
वृत्तोद्यद्व्यञ्जनावेष्टितमवनिपुराश्रस्थचिन्तोपलं त-
द्यन्त्रं रक्षःपिशाचामयविषयरिपुध्वंसनं[1] नारसिंहम् ॥

इति विरचितयन्त्रप्रोज्ज्वले मण्डले प्रा-
क्समभिहितकषायाम्भोभिरापूर्य कुम्भम् ।
प्रतियजतु तदङ्गैरस्त्रभेदैस्तदीयै-
स्तदनु मखशताद्यैः साधुवज्रादिकैश्च ॥ ४५ ॥

रथचरणशङ्खपाशा-
ङ्कुशकुलिशगदाह्वयानि चास्त्राणि ।
दारुणमुद्राकरयो-
र्ययोस्तदीयौ कृपाणखेटाख्यौ ॥ ४६ ॥

इति कृतदीक्षः प्रजपे-
दक्षरलक्षप्रमाणकं मन्त्रम् ।

---

1. ०विषरिपु०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जुहुयाच्च षट्सहस्रं
जपावसाने घृतेन शुद्धेन ॥ ४७ ॥

खरमञ्जरीसमुत्थं
जुहुयादथ मञ्जरीसहस्रतयम् ।
प्रस्नातपञ्चगव्यं
सप्तदिनं भूतशान्तये मन्त्री ॥ ४८ ॥

छिन्नरुहां समिधां त्रिसहस्रं
यश्च जुहोति चतुर्दिनमात्रम् ।
दुग्धयुजं नचिरान्मनुजानां
होमविधिर्ज्वरशान्तिकरः स्यात् ॥ ४९ ॥

अस्य यन्त्रमभिलिख्य भूर्जके
साधु चाथ तृणराजपत्रके ।
मन्त्रजप्तमपि शीर्षबन्धना-
ज्जूर्तिविभ्रमाशिरोरुजापहम् ॥ ५० ॥

रक्तोत्पलैः प्रतिदिनं मधुरत्रयाक्तै-
र्यो वा जुहोति नियमेन सहस्रसंख्यैः ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मासेन वाञ्छितमवाप्स्यति मन्त्रजापी
स्याद्वत्सरेण धनधान्यसमृद्धगेहः ॥ ५१ ॥

आरक्तैस्तरणिसहस्रकं प्रफुल्लै-
रम्भोजैस्त्रिमधुरसंयुतैर्जुहोति ।
लक्ष्मीः स्यादथ महती महत्तथायुः
संप्राप्तः सकलजगत्प्रियश्च[1] भूयात् ॥ ५२ ॥

लाजाभिस्त्रिमधुरसंयुताभिरह्नो
मासार्धं प्रतिजुहुयान्मुखे सहस्रम् ।
कन्यार्थी प्रतिलभते वरोऽथ कन्यां
कन्या वा भवति वरार्थिनी वराढ्या ॥ ५३ ॥

तिलैः सराजीखरमञ्जरीसमि-
द्धविर्घृतैश्च द्विसहस्रसंख्यकैः ।
प्रजुह्वतो नैव रुजा ग्रहोद्भवा
न चाभिचारक्षतिरस्य जायते ॥ ५४ ॥

दशाधिकशतैः पयोघृतयुतैश्च दूर्वात्रयै-
र्हुनेद्दिनमुखेऽपि यो नरहरिं विचिन्त्यानले ।

1. ०जगद्धितश्च.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अवाप्य स तु दीर्घमायुरखिलैर्वियुक्तो गदैः
सुखी भवति मानवो निजकलत्रपुत्रादिभिः ॥

विस्तारैः किं प्रतिजपति यो मन्त्रमेनं यथोक्तं
लब्ध्वा कामान्समभिलषितानाशु मन्त्री स भूयः ।
द्रव्यैराढ्यो द्विजनृपवरैः पूजितः शान्तचेताः
स्यादप्यन्ते परमपरिशुद्धं परं धाम विष्णोः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे त्रयोविंशः पटलः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

चतुर्विंशः पटलः ॥

अथ संप्रति विष्णुपञ्जरस्य
    प्रतिवक्ष्यामि समासतो विधानम् ।
जितवांस्त्रिपुरं हरोऽपि येन
    त्रिदशानामधिपो वलासुरं च ॥ १ ॥

शक्तेर्द्वादशगुणिते
    यन्त्रे मन्त्राणि मण्डलान्यपि च ।
बीजानि यानि चोक्ता-
    न्येभिः क्लृप्तं तु पञ्जरं विष्णोः ॥ २ ॥

विष्णुं लिखेन्मध्यगशक्तिबिन्दौ
    कपोलयोः सिंहवराहबीजे ।
तद्विश्वरूपाह्वयमन्त्रवीतं
    प्रवेष्टयेत्षोडशमन्त्रवर्णैः ॥ ३ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तारं हृदयं भगव-
त्पदं महाविष्णुवासुदेवौ ङेन्तौ ।
विश्वादिरूप शरणं
भव मे प्रभविष्णवे [1]नमस्यामन्त्रः ॥ ४ ॥

द्वादशाक्षरमन्त्रान्ते भवेतां कवचास्त्रकौ ।
[2]स्वाहान्तषोडशार्णोऽयं मन्त्रः सर्वार्थसाधकः ॥ ५ ॥

क्रमेण तद्वर्णविकारजाता-
श्चक्रादिकाः षोडश मूर्तयः स्युः ।
याभिस्तु विष्णोरिह पञ्जरस्य
प्रवर्तते शक्तिरनेकरूपा ॥ ६ ॥

यन्त्रस्य बीजेषु चतुर्षु पूर्वं
प्राग्दक्षिणप्रत्यगुदग्गतेषु ।
विद्वांस्तु चक्रं च गदां च शार्ङ्गं
खड्गं च मन्त्रैः सहितं विलिख्यात् ॥ ७ ॥

शङ्खहलमुसलशूला-
न्यग्न्याद्यश्रिष्वथाष्टबीजेषु ।

---

1. नमस्येमन्त्रः. 2. स्वाहान्ते.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विलिखेद्दण्डं कुन्तं शक्तिं
पाशाङ्कुशं कुलिशशतमुखवह्नीन् ॥ ८ ॥

सप्रणवहृदयभगव-
द्विष्णुस्वाख्यानमूर्तिधरयुक्ताः ।
सेनापतिसहिता निज-
मन्त्रान्ता मूर्तयोऽत्र लिखितव्याः ॥ ९ ॥

सहस्रारपदं पूर्वं कौमोदकि ततो भवेत् ।
महाशार्ङ्गपदं पश्चान्महाखड्गपदं पुनः ॥ १० ॥

प्रोक्तानि वर्मास्त्रान्तानि निजमन्त्राणि वै क्रमात् ।
पूर्वं महापाञ्चजन्यं महाहलमनन्तरम् ॥ ११ ॥

ततो महामुसलकं महाशूलं ततः परम् ।
स्वाहान्तानि च मन्त्राणि शङ्खादीनां क्रमाद्विदुः ॥१२॥

दण्डादीनामथाष्टानामन्ते युञ्ज्यान्नमःपदम् ।
पोत्रोद्धृतधरं विद्वान्वाराहे विष्णवभिख्ययोः ॥ १३ ॥

अन्तरा योजयेन्मन्त्री नारसिंहं पुनः सुधीः ।
नखं च दलितं चैव रिपुविग्रहमेव च ॥ १४ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

योजयित्वा नृसिंहात्प्राक् सिंहमन्त्रं समापयेत् ।
विष्णोरन्ते महापक्षिराजाय च गरुत्मते ॥ १५ ॥

हरिपूर्वं वाहनाय प्राणात्मन इतीरयेत् ।
नमोऽन्तोऽसौ तु विद्वद्भिर्मन्त्रो गारुत्मतो मतः ॥१६॥

स त्रिष्टुभा वह्निगृहेण पूर्वं
सानुष्टुभेन्दोर्निलयेन चापि ।
गायत्रिमन्त्रोल्लसितेन भूयः
प्रवेष्टयेदर्कनिकेतनेन ॥ १७ ॥

अनुलोमविलोमगैश्च वर्णै-
रभिवीतं वसुधापुरद्वयेन ।
नलिनं बहिरष्टयुग्मपत्रं
प्रविदध्यादथ मूर्तिमन्त्रयुक्तम् ॥ १८ ॥

तद्बहिर्मण्डलं सर्वलक्षणैरभिलक्षितम् ।
तस्मिन्नावाह्य विधिवद्विश्वरूपहरिं यजेत् ॥ १९ ॥

अग्नीषोमात्मकमरिगदाशार्ङ्गखड्गैः सशङ्खै-
रुद्यद्बाहुं हलमुसलशूलैः सकुन्तैः सदण्डैः ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शक्त्या पाशाङ्कुशकुलिशटङ्काग्निभिश्चार्कवह्नि-
द्योतद्वक्त्राङ्घ्रिकसरसिजं तप्तकार्तस्वराभम् ॥

विष्णुं भास्वत्किरीटं [1]मणिमकुटकटीसूत्रकेयूरहार-
ग्रैवेयोर्म्यादिमुख्याभरणमणिगणोल्लासिदिव्याङ्गरागम् ।
विश्वाकाशावकाशप्रविततमयुतादित्यनीकाशमुद्य-
द्वाह्वग्रव्यग्रनानायुधनिकरकरं विश्वरूपं नमामि ॥

अभ्यर्च्य पूर्ववत्पीठं नवशक्तिसमन्वितम् ।
अर्चयेत्क्रमशो विद्वान्मूर्तिशक्तिचतुष्टयम् ॥ २२ ॥

चक्रं च चक्राङ्ककिरीटमौलिं
सचक्रशङ्खं सगदं सशार्ङ्गम् ।
रक्ताम्बरं रक्ततनुं कराल-
दंष्ट्राननं प्राग्दलकेऽर्चयीत ॥ २३ ॥

पूज्या गदा गदाङ्कित-
मौलिः सगदा सचक्रशङ्खधनुः ।
पीताम्बरानुलेपा
पीता क्रुद्धा च याम्यसंस्थदले ॥ २४ ॥

---

1. मणिकटक०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

श्यामं शार्ङ्गाङ्कितकं
शार्ङ्गं शार्ङ्गारिदरगदाहस्तम् ।
रक्तांशुकानुलेपन-
माल्यर्दिं वारुणे यजेत्पत्रे ॥ २५ ॥

खड्गं सखड्गशिरसं
खड्गारिगदाधनुष्करं धूम्रम् ।
विकृताम्बरानुलेप-
स्रजं समभ्यर्चयेदुदक्पत्रे ॥ २६ ॥

शङ्खं सशङ्खशिरसं
शङ्खारिगदाधनुष्करं सुसितम् ।
सितवसनमाल्यभूषं
यजेन्महानादमग्निसंस्थदले ॥ २७ ॥

शङ्खोक्तचिह्नभूषा-
न्स्वास्त्रादिकधरचतुर्भुजानपरान् ।
हलमुसलशूलसंज्ञा-
न्यजेन्निशाटादिकेषु पत्रेषु ॥ २८ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दण्डादिकांस्तथाष्टौ
च्छिद्रदलेष्वर्चयीत रक्ताभान् ।
स्वस्वायुधप्रधानां-
श्चतुर्भुजाञ्शतमुखानलान्तांश्च ॥ २९ ॥

दंष्ट्राग्रलग्नवसुधं सजलाम्बुवाह-
[1]चोरार्चिषं त्वभियजेदधरेऽष्टबाहुम् ।
चक्रासिबाणसगदादरचर्मशार्ङ्ग-
शक्त्याख्यकान्दधतमादिमहावराहम् ॥ ३० ॥

अर्कानलोज्ज्वलमुखं नयनैस्त्रिभिश्च
वह्निं क्षरन्तमवधूतसटाकलापम् ।
शुक्लाभभूषमरिशङ्खगदासिबाहुं
भूयोऽभिराधयतु खे च महानृसिंहम् ॥ ३१ ॥

अग्रे समग्रबलमुग्रतनुं स्वपक्ष-
विक्षेपविक्षतविलक्षविपक्षपक्षम् ।
खण्डाग्रतुण्डममुमण्डजदण्डनाथ-
माराधयेदथ च पञ्जरगस्य विष्णोः ॥ ३२ ॥

---

1. चोरत्विषं.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

भूयोऽपि केशवेन्द्रा-
दिकौ समभ्यर्चयेच्च वज्रादीन् ।
गन्धादिभिरुपचारैः
पञ्चभिरथ संयतात्मको मन्त्री ॥ ३३ ॥

निवेदिते होमविधिश्च कार्यो
दीक्षाविधानाभिहितश्च वह्नौ ।
ससर्पिषान्नेन तु वह्निमूर्तिं
हुत्वा तु विष्णोर्मनुना तथैव ॥ ३४ ॥

जुहुयाच्च [1]वामदेवा-
दिकशान्त्यादींश्च रुद्रसंख्येन ।
दुग्धतरूत्थाः समिधः
क्रमेण चक्रादिभिश्चतुर्मन्त्रैः ॥ ३५ ॥

जुहुयादष्टोर्ध्वशतं
संख्याद्यैर्द्वादशभिरथ मनुभिः ।
तिलसिद्धार्थैर्जुहुया-
द्विकारसंख्यं पृथक्पृथङ्मन्त्री ॥ ३६ ॥

1. वासुदेवा.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

त्रिष्टुबनुष्टुप्प्रत्पद-
मन्त्रैर्मन्त्रार्णसंख्यकं हविषा ।
सघृतेन केशवाद्यै-
र्दिनकरसंख्यं तथेन्द्रवज्राद्यैः ॥
जुहुयात्पृथगपि वसुमित-
मथ च महाव्याहृतीर्हुनेन्मतिमान् ॥ ३७ ॥

आराध्य च विसृज्याग्निमभिषिच्य सुसंयतः ।
विष्णोस्तु पञ्जरं कुर्यादृषिर्ब्रह्मबृहस्पती ॥ ३८ ॥

छन्दस्त्वनुष्टुप् त्रिष्टुप् च मुनिभिः समुदाहृते ।
विश्वरूपादिको विष्णुर्विष्णुपञ्जरदेवता ॥ ३९ ॥

अष्टार्णचक्रमनुमध्यगतैश्च पादै-
र्न्यस्तैस्तथा सुमतिरारचयेत्समस्तैः ।
गीतामनोः क्रमश एव च जातियुञ्जि
पञ्चाङ्गकानि हरिपञ्जरकल्पितानि ॥ ४० ॥

विष्णुः प्राच्यादिकमथ जपेन्नारसिंहोऽम्बरान्तं
त्रिस्त्रिर्मन्त्रान्पुनरपि तथा पञ्चशस्त्वेकविंशत् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

बुद्धिस्वास्थ्यप्रभृति च तथा पञ्चवारं त्रिगाधा
भूयो जप्याद्विमलशितधीश्चक्रमन्त्राभिधानम् ॥ ४१ ॥

नमो भगवते सर्वविष्णवे विश्वरूपिणे ।
वासुदेवाय चक्रादिसर्वायुधभृते नमः ॥ ४२ ॥

अर्केन्दुवह्निनिलयस्फुरितत्रिमन्त्र-
[1]शक्तिप्रबन्धमहसः परमस्य विष्णोः ।
पादारविन्दगलितामृतासिक्तगात्रं
साध्यं स्मरेज्जपविधावपि साधकेशः ॥ ४३ ॥

विष्णोः सांनिध्यलब्धोल्लसितबलचलद्धस्तदण्डोद्यतास्त्रै-
श्चक्राद्यैर्भीषणास्येक्षणचरणवचोहासहुंकारघोरैः ।
उत्क्षिप्ताक्षिप्तकृत्तस्फुटितविगलिताघूर्णितध्वस्तशान्ता
ध्यायेद्वेतालभूतग्रहदुरितपिशाचारिनागारिरोगान् ॥

पूर्वं स्थाने हृषीकेशमन्त्रयुक्तं विधानवित् ।
विश्वरूपात्मकं जप्याद्वैष्णवं मूलमन्त्रकम् ॥ ४५ ॥

योजयित्वा जपेत्पश्चाच्चक्रादिषु यथाक्रमम् ।
चतुर्षु चतुरः पादान्गीतात्रिष्टुप्समुद्भवान् ॥ ४६ ॥

---

1. शक्तिप्रवृद्ध०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पूर्णेषु षोडशेष्वेवमाद्यं पादे वराहके ।
द्वितीयान्नारसिंहे च द्वितीयं गारुडे पुनः ॥ ४७ ॥

चतुर्थे च क्रमं ते च योजयित्वा जपेत्सुधीः ।
मन्त्रं सुदर्शनं चेत्थमिष्टमष्टादशं मनुम् ॥ ४८ ॥

संयोज्य कृच्छ्रे महति जपेन्मन्त्री विधानवित् ।
आग्नेये वक्ष्यमाणेन विधानेन समाहितः ॥ ४९ ॥

सिकतोपलसर्वादीन्साधयेदथ तैः क्रियाः ।
वास्तौ पुरे वा ग्रामे वा विदध्याद्विषयेऽपि वा ॥ ५० ॥

मध्ये च षोडशाशान्ते खनेदष्टादशावटान् ।
अष्टादशं तु शक्रस्य विदध्यात्पुरतोऽवटम् ॥ ५१ ॥

हस्तागाधांस्तथायामांश्चतुरश्रान्समन्ततः ।
अन्योन्यतश्चङ्क्रमार्थं शुद्धान्मार्गान्विधाय च ॥ ५२ ॥

गोमयेनोपलिप्येत नारीयस्थाप्यवस्त्वपि ।
शुष्कपुष्करपत्रेषु विदध्याद्विंशतिष्वपि ॥ ५३ ॥

ततो मध्यमकुण्डस्य प्रविश्य पुरतो गुरुः ।
तदन्तरिष्ट्वा पीठं च तत्र यन्त्रमनुस्मरन् ॥ ५४ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स्थापयेद्वैष्णवे स्थाने विश्वरूपधिया सुधीः ।
ततः क्रमेण चक्रादीन्दिक्कुण्डेषु चतुर्ष्वपि ॥ ५५ ॥

पुनः शङ्खादिकांस्तद्वत्कुण्डेष्वश्राश्रितेष्वपि ।
तथा दण्डादिकानष्टौ च्छिद्राशासु प्रकल्पयेत् ॥ ५६ ॥

मध्ये पुनरधश्चोर्ध्वं कोलकेसरिणौ यजेत् ।
चक्रस्य प्राक्तने कुण्डे स्थापयेद्विनतासुतम् ॥ ५७ ॥

ततः समस्थलीकृत्य क्रमात्समुपलिप्य च ।
प्रत्यगानन आसीनो मध्यगस्थाण्डिलस्थिते ॥ ५८ ॥

यज्ञे काञ्चनपत्रस्थे पूजयेत्पूर्ववत्प्रभुम् ।
वादित्रघोषबहुलं निवेद्यान्तं यथाक्रमम् ॥ ५९ ॥

हुनेच्च पूर्वसंदिष्टैर्द्रव्यैः पूर्वोक्तमार्गतः ।
आशोपाशान्तराशासु बलिं दद्यात्त्रिशस्त्रिशः ॥ ६० ॥

क्रमाच्चक्रादिमूर्तीनां पञ्चपूरान्धसा सुधीः ।
तत उद्वास्य देवेशं पूजां प्रतिसमाप्य च ॥ ६१ ॥

दत्वा सुवर्णं वासांसि गुरवे ब्राह्मणानपि ।
संतर्प्य विभवैः सम्यग्भोजयेद्देवताधिया ॥ ६२ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तत्रोपसर्गा नश्यन्ति नरनारीमहीभृताम् ।
ग्रहक्षुद्रपिशाचाद्या नेक्षन्ते तां दिशं भयात् ॥ ६३ ॥

अश्मपातादिका ये च भया नश्यन्ति ते चिरात् ।
सस्यर्द्धिर्गोसमृद्धिश्च प्रजावृद्धिश्च जायते ॥ ६४ ॥

धनधान्यसमृद्धिश्च वर्धते तत्कुलं क्रमात् ।
दारिद्र्यरोगनिर्मुक्तं सुखमाभूतसंप्लवम् ॥ ६५ ॥

रक्षोभिरक्षितबलैरसुरैश्च दैत्यैः
सर्वैः समुद्धृतमहास्त्रकरैः परीतम् ।
विष्णोस्तु पञ्जरमिदं प्रभजन्तमव्या-
त्साक्षादपीन्द्रमपरत्र नरे कथा का ॥ ६६ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे चतुर्विंशः पटलः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पञ्चविंशः पटलः ॥

अथाभिधास्यामि मनुं समासा-
त्प्रासादसंज्ञं जगतो हिताय ।
येन प्रजप्तेन तथार्चितेन
हुतेन सिद्धिं लभते यथेष्टम् ॥ १ ॥

प्रसादनत्वान्मनसो यथाव-
त्प्रासादसंज्ञास्य मनोः प्रदिष्टा ।
अन्त्यात्तृतीयः प्रतिलोमतः स्या-
दनुग्रहार्धेन्दुयुतश्च मन्त्रः ॥ २ ॥

ऋषिरस्य वामदेवः
पङ्क्तिश्छन्दोऽस्य देवतेशः स्यात् ।
तेनैवाक्लीबकला-
दीर्घयुजाङ्गानि तस्य बीजेन ॥ ३ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शूलाही टङ्कघण्टासिसृणिकुलिशपाशाग्न्यभीतीर्दधानं
दोर्भिः शीतांशुखण्डप्रतिघटितजटाभारमौलिं त्रिणेत्रम् ।
नानाकल्पाभिरामापघनमभिमतार्थप्रदं सुप्रसन्नं
पद्मस्थं पञ्चवक्त्रं स्फटिकमणिनिभं पार्वतीशं नमामि ॥

ईशानादीन्मन्त्रवित्पञ्च मन्त्रा-
नङ्गुष्ठादिष्वङ्गुलीषु क्रमेण ।
न्यस्येदद्भिर्व्युत्क्रमाद्द्वयोमगाभि-
र्ह्रस्वाख्याभिस्ताभिरेवाङ्गुलीभिः ॥ ५ ॥

ईशानस्तत्पुरुषो-
ऽघोराख्यो वामदेवसंज्ञश्च ।
सद्योजाताह्वय इति
मन्त्राणां देवताः क्रमात्पञ्च ॥ ६ ॥

मूर्धाननहृद्गुह्यक-
पादेषु च नामभिः स्वबीजाद्यैः ।
ऊर्ध्वप्राग्दक्षोद-
क्पश्चिमगेष्वाननेषु विन्यस्येत् ॥ ७ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रतिपाद्य निजं शरीरमेवं
प्रजपेदिन्द्रियलक्षकं शिवात्मा ।
जुहुयाच्च दशांशतस्तदन्ते
मधुराक्तैः करवीरजप्रसूनैः ॥ ८ ॥

अथ वा कुसुमैर्जपासमुत्थैः
कमलैर्वा विमलेन पायसेन ।
नृपवृक्षभवैः समिद्वरैर्वा
जुहुयात्साधकसत्तमः समृद्ध्यै ॥ ९ ॥

अष्टपत्रगुणवृत्तराशिभि-
र्वीथिकल्पतरुभिः समावृतम् ।
मण्डलं प्रतिविधाय शूलिनः
पीठमत्र नवशक्तिभिर्यजेत् ॥ १० ॥

वामा ज्येष्ठा रौद्री
काल्या कलबलाद्यविकालिन्यौ ।
सबलप्रमथिनिसर्वभूत-
दमन्यौ मनोन्मनीं च यजेत् ॥ ११ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तारादिकं नतिमपि
प्रोक्त्वा भगवत्पदं चतुर्थ्यन्तम् ।
सकलगुणात्मपदान्ते
शक्ति युक्ताय चेति संभाष्य ॥ १२ ॥

भूयोऽनन्तायेति च
योगान्ते पीठमात्मने चेति ।
नमसा युक्तं ब्रूया-
त्पीठाख्योऽयं मनुः समुद्दिष्टः ॥ १३ ॥

न्यासक्रमेण देहे
मन्त्री गन्धादिकमपि पूज्य ।
पूर्वोक्तदिक्षु मूर्तीर्विदिक्षु
सनिवृत्तिपूर्विकाश्च यजेत् ॥ १४ ॥

सद्यो वेदाक्षमालाभयवरदकरः कुन्दमन्दारगौरो
वामः काश्मीरवर्णोऽभयवरदपरश्वाक्षमालाविलासी ।
अक्षस्रग्वेदपाशाङ्कुशडमरुकखट्वाङ्गशूलान्कपालं
बिभ्राणो भीमदंष्ट्रोऽञ्जनरुचिरतनुर्भीतिदश्चाप्यघोरः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विद्युद्वर्णोऽथ वेदाभयवरदकुठारान्दधत्पूरुषाख्यः
प्रोक्ताः सर्वे त्रिणेत्रा विधृतमुखचतुष्काश्चतुर्बाहवश्च ।
मुक्तागौरोऽभयेष्टाधिककरकमलोऽघोरतः पञ्चवक्त्र-
स्त्वीशो ध्येयोऽम्बुजन्मोद्भवमुररिपुरुद्रेश्वराः स्युः शिवान्ताः ॥

भूतानां शक्तित्वा-
द्व्याप्तित्वाज्जगति वा निवृत्त्याद्याः ।
तेजोरूपाः करपद-
वर्णविहीना मनीषिभिः प्रोक्ताः ॥ १७ ॥

अनन्तसूक्ष्मौ च शिवोत्तमश्च
तथैकपूर्वावपि नेत्ररुद्रौ ।
त्रिमूर्तिश्रीकण्ठशिखण्डिनश्च
प्रागादिपत्रेषु समर्चनीयाः ॥ १८ ॥

शूलाशनिशरचापो-
ल्लासितदोर्दण्डभीषणाः सर्वे ।
पद्मासनाश्च नाना-
विधभूषणभूषितास्त्रिणेत्राः स्युः ॥ १९ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पाटलपीतसितारुण-
शितिरक्तशशिप्रभाश्च धूम्रान्ताः ।
कोटीरघटितविलस-
च्छशिशकलयुताश्च मूर्तयः क्रमशः ॥ २० ॥

उमा चण्डेश्वरो नन्दी महाकालो गणेश्वरः ।
वृषो भृङ्गिरिटिः स्कन्दः संपूज्याश्चोत्तरादितः ॥ २१ ॥

कनकविडूरजविद्रुम-
मरतकमुक्तासिताच्छरक्ताभाः ।
पद्मासनसंस्थाश्च
क्रमादुमाद्या गुणान्तिकाः प्रोक्ताः ॥ २२ ॥

पुनराशेशास्तदनु च
कुलिशाद्यादिक्रमेण संपूज्याः ।
प्रासादविधानमिदं
निगदितमिति सकलवर्गसिद्धिकरम् ॥ २३ ॥

अमुना विधिना महेशपूजां
दिनशो यः कुरुते समाहितात्मा ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स तु सम्यगवाप्य दृष्टभोगा-
न्परमन्ते परिपूर्णमेति धाम ॥ २४ ॥

वक्ष्यामि शैवागमसारमष्ट-
त्रिंशत्कलान्यासविधिं यथावत् ।
सपञ्चभिर्ब्रह्महरीशपूर्वैः
सर्ष्यादिकैः साङ्गविशेषकैश्च ॥ २५ ॥

ईशोऽनुष्टुब्भूरी-
श्वराः स तत्पुरुषसंज्ञगायत्र्यापः ।
पुनरग्न्यनुष्टुबापो वामदेवः
कतिभर्गहरस्त्वनुष्टुब्भगयुक् ॥ २६ ॥

इन्द्रियतारसमेतं
सर्वज्ञायेति हृच्छिरस्त्वमृते ।
तेजोमालिनिपूर्वं
तृप्ताय ब्रह्मशिरस इति कथितम् ॥ २७ ॥

ज्वलितशिखिशिखेत्य-
नादिबोधाय चान्वितेति शिखा ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वज्रिणे वज्रधराय
स्वाहास्वतन्त्राय वर्म नेत्रं च ।
[1]सौ सौ हौ बिन्दुयुतं
संप्रोक्त्वा लुप्तशक्तये च तथा ॥ २८ ॥

सश्रीपशुहुंफ-
डनन्तशक्तये तथास्त्रं स्यात् ।
समुनिच्छन्दोदैवत-
युक्तं तदङ्गषट्कमिति कथितम् ॥ २९ ॥

करदेहमुखन्यासं मन्त्रैः पूर्ववदाचरेत् ।
कलाः प्रविन्यसेद्देहे वक्ष्यमाणक्रमेण तु ॥ ३० ॥

ताः स्युः पञ्च चतस्रोऽष्टौ त्रयोदश चतुर्द्वयम् ।
अष्टत्रिंशत्कलाः सम्यङ् न्यस्तव्या मन्त्रवित्तमैः ॥३१॥

दिक्षु प्राग्याम्यवारीवसुपनिजभुवामैन्द्रवारार्किराज्ञां[2]
हृद्ग्रीवांसद्वयीनाभ्युदरचरमवक्षःसु गुह्याङ्घ्रयोश्च ।
सोर्वोर्जान्वोः सजङ्घास्फिगुभयकटीपार्श्वपद्दोस्तलेषु
घ्राणे कं बाहुयुग्मेष्वतिविशदमतिर्विन्यसेदङ्गुलीभिः ॥

---

1. सौ चौ. 2. ०वारार्किराज्ञां

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विन्यासः प्रतिमाकृतौ च नितरां सांनिध्यकृत्स्यादयं
देहे चापि शरीरिणां निगदितः सामर्थ्यकारीति च ।
आस्ते यत्र तथामुनैव दिनशो विन्यस्तदेहः पुमा-
न्क्षेत्रं देशममुं च योजनमितं शैवागमज्ञा विदुः ॥

न्यस्यैवं पञ्चभिर्ब्रह्माभिरथ शिवमाराधयेद्दग्भिराभि-
र्मध्यप्राग्याम्यसौम्यापरदिशि पुनरङ्गैरनन्तादिभिश्च ।
अन्यो मार्द्यैर्दिशापैः पुनरपि कुलिशाद्यैर्यजेदेवमुक्तं
पाञ्चब्रह्मं विधानं सकलसुखयशोभुक्तिमुक्तिप्रदं च ॥

पञ्चाक्षरविहितविधिं
वक्ष्ये जपतामभीष्टसिद्धिकरम् ।
सिद्धेन येन देही
प्रेत्येह च वाञ्छितं फलं लभते ॥ ३५ ॥

[1]मेषो विषो विसर्गी
मृत्युः साक्षी सवाक्षरः पवनः ।
ताराद्भवति यदस्मा-
त्तदादिरभिधीयते मनुप्रवरः ॥ ३६ ॥

---

1. दीर्घोविषो

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अस्याक्षराण्यमूनि च
पञ्च स्युः पञ्चभूतगानि तथा ।
जगदपि भूतारब्धं
तेन हि जगदात्मतोदितास्य मनोः ॥ ३७ ॥

प्रोक्तमृष्यादिकं पूर्वमङ्गवर्णैस्तु मन्त्रकैः ।
अङ्गुलीदेहवक्त्रेषु मूलमन्त्राक्षरादिकान् ॥ ३८ ॥

न्यसेत्तत्पुरषाघोरसद्योवामेशसंज्ञकान् ।
सतर्जनीमध्यमान्त्यानामिकाङ्गुष्ठकेषु च ॥ ३९ ॥

वक्त्रहृत्पादगुह्याख्यमूर्धस्वपि च नामभिः ।
प्राग्याम्यवारुणोदीच्यवक्त्रेष्वपि च मूर्धसु ॥ ४० ॥

बिभ्रद्दोर्भिः कुठारं मृगमभयवरौ सुप्रसन्नो महेशः
सर्वालंकारदीप्रः सरसिजनिलयो व्याघ्रचर्मात्तवासाः ।
ध्येयो मुक्तापरागामृतरसकलिताद्रिप्रभः पञ्चवक्त्र-
स्त्र्यक्षः कोटीरकोटीघटिततुहिनरोचिष्कलोत्तुङ्गमौलिः ॥

अक्षरलक्षचतुष्कं
जप्यात्तावत्सहस्रमपि जुहुयात् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शुद्धैस्तिलैर्घृतैर्वा
दुग्धान्नैर्दुग्धभूरुहेध्मैर्वा ॥ ४२ ॥

तत्पुरुषाद्याः सर्वे
प्रधानसंप्रोक्तबाहुहेतियुताः ।
उल्लासिमुखचतुष्का-
स्तेजोरूपो विलक्षणस्त्वीशः ॥ ४३ ॥

आवृतिराद्या मूर्तिभि-
रङ्गैरन्या पराप्यनन्ताद्यैः ।
अपरोमादिभिरपरे-
न्द्राद्यैरपरा तदायुधैः प्रोक्ता ॥ ४४ ॥

कथयामि मनोविधानमन्य-
न्मुनिपूज्यं प्रवरं पिनाकपाणेः ।
स्वतनौ परिकल्प्य पीठमङ्गा-
न्यपि विन्यस्य तथैव मन्त्रवर्णान् ॥ ४५ ॥

हृन्मुखांसोरुयुग्मेषु षड्वर्णान्क्रमतो न्यसेत् ।
[1]कर्णमूले तथा नाभौ पार्श्वयुक्पृष्ठहृत्सु च ॥ ४६ ॥

1. कण्ठमूले.

*P II. 6

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मूर्धास्यनेत्रघ्राणेषु दोःपत्संध्यग्रकेषु च ।
सशिरोवक्त्रहृदयजठरोरुपदेष्वपि ॥ ४७ ॥

हृदाननपरश्वेणाभीत्याख्यवरदेषु च ।
मुखांसहृदयेषु त्रीन्पदान्पादोरुकुक्षिषु ॥ ४८ ॥

ऊर्ध्वाधःक्रमतो[1] न्यस्येद्गोलकान्यासमुत्तमम् ।
पुनस्तत्पुरुषाघोरसद्योवामेशसंज्ञकान् ॥ ४९ ॥

लालाटव्यंसजठरहृदयेषु क्रमान्न्यसेत् ।
पुनस्तत्प्रतिपत्त्यर्थं जपेन्मन्त्रामिमं सुधीः ॥ ५० ॥

नमोऽस्तु स्थाणुभूताय ज्योतिर्लिङ्गावृतात्मने ।
चतुर्मूर्तिवपुश्छायाभासिताङ्गाय शंभवे ॥ ५१ ॥

कुर्यादनेन मन्त्रेण निजदेहे समाहितः ।
मन्त्री पुष्पाञ्जलिं सम्यक्त्रिशः पञ्चश एव वा ॥ ५२ ॥

पूर्वोक्त एव पीठे
प्रागङ्गैर्मूर्तिशक्तिभिस्तदनु ।

---

1. क्रमशः कुर्यात्.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वृषपालचण्डदुर्गा-
गुहनन्दिगणपसैन्यपाः पूज्याः ॥ ५३ ॥

अन्या च वासवाद्यैः
पुनरुपहारैः क्रमेण भक्तिमता ।
अभ्यर्चिते हुते च
स्तोतव्यः संस्तवेन पुनरीशः ॥ ५४ ॥

नमो विरिञ्चविष्णवीशभेदेन परमात्मने ।
सर्गसंस्थितिसंहारव्यावृत्तिव्यक्तवृत्तये ॥ ५५ ॥

नमश्चतुर्धा प्रोद्भूतभूतभूतात्मने भुवः ।
भूरिभारार्तिसंहर्त्रे भूतनाथाय शूलिने ॥ ५६ ॥

विश्वग्रासाय विलसत्कालकूटविषाशिने ।
तत्कलङ्काङ्कितग्रीवनीलकण्ठाय ते नमः ॥ ५७ ॥

नमो ललाटनयनप्रोल्लसत्कृष्णवर्त्मने ।
ध्वस्तस्मरनिरस्ताधियोगिध्याताय शंभवे ॥ ५८ ॥

नमो देहार्धकान्ताय दग्धदक्षाध्वराय च ।
चतुर्वर्गेष्वभीष्टार्थदायिने मायिनेऽणवे ॥ ५९ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स्थूलाय मूलभूताय शूलदारितविद्विषे ।
कालहन्त्रे नमश्चन्द्रखण्डमण्डितमौलये ॥ ६० ॥

विवाससे कपर्दान्तर्भ्रान्ताहिसरिदिन्दवे ।
देवदैत्यासुरेन्द्राणां मौलिघृष्टाङ्घ्रये नमः ॥ ६१ ॥

भस्माभ्यक्ताय भक्तानां भुक्तिमुक्तिप्रदायिने ।
व्यक्ताव्यक्तस्वरूपाय शंकराय नमो नमः ॥ ६२ ॥

नमोऽन्धकान्तकरिपवे पुरद्विषे
नमोऽस्तु ते द्विरदवराहभेदिने ।
विषोल्लसत्फणिकुलबद्धमूर्तये
नमः सदा वृषवरवाहनाय ते ॥ ६३ ॥

वियन्मरुद्धुतवहवार्वसुंधरा-
मखेशरव्यमृतमयूखमूर्तये ।
नमः सदा नरकभयावभेदिने
भवेह नो भवभयभङ्गकृद्विभो ॥ ६४ ॥

स्तुत्वेन्दुखण्डपरिमण्डितमौलिमेव-
मुद्वासयेत्पुनरमुं हृदयाम्बुजे स्वे ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अभ्यर्च्य देवमभिसंयतचित्तवृत्ति-
भूत्वा शिवो जपतु मन्त्रमहेशमेनम् ॥ ६५ ॥

संतर्प्य विप्रान्पुनरेवमेव
संपूजयेदिन्दुकलावतंसम् ।
जपेद्यथाशक्ति शिवस्वरूपी
भूत्वा ततोऽन्ते च शिवः स भूयात् ॥ ६६ ॥

अमुमेव मनुं लक्षं
मन्त्री हृल्लेखयाभिसंरुद्धम ।
जप्त्वा नृपतरुसमिधां
मधुरयुजां मनुसहस्रकं जुहुयात् ॥ ६७ ॥

वन्दे हरं वरदशूलकपालहस्तं
साभीतिमद्रिसुतयोज्ज्वलदेहकान्तिम् ।
वामोरुपीठगतया निजवामहस्त-
न्यस्तारुणोत्पलरुचा परिरब्धदेहम् ॥ ६८ ॥

आवृतिरङ्गैराद्या
हृल्लेखाद्याभिरनु वृषाद्यैश्च ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मात्राशेशैरुक्तं
पञ्चावरणं विधानमीशस्य ॥ ६९ ॥

आप्यायिनी शशियुताप्यरुणाग्निमाया
बिन्द्वन्तिका चलकुलीभुवनेन्दुयुक्ता ।
दीर्घाकलायुतशिवश्च शिवायवर्णा-
स्याच्छूलिनो मनुरयं वसुवर्णयोगी ॥ ७० ॥

वामाङ्कन्यस्तवामेतरकरकमलायास्तथा वामबाहु-
न्यस्तारक्तोत्पलायाः स्तनविधृतिलसद्वामबाहुः प्रियायाः ।
सर्वाकल्पाभिरामो धृतपरशुमृगेष्टः करैः काञ्चनाभो
ध्येयः पद्मासनस्थः स्मरललिततनुः संपदे पार्वतीशः ॥

पञ्चार्णोक्ताङ्गाद्यः
पञ्चब्रह्मप्रदिष्टपूजश्च ।
वसुमितलक्षजपोऽयं
मन्त्रस्तावत्सहस्रहोमश्च ॥ ७२ ॥

इति जपहुतपूजाध्यानकैरीशयाजी
प्रियतरचरितः स्यात्सर्वतो देहभाजाम् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

धनविभवयशःश्रीसंपदा दीर्घजीवी
तनुविपदि च शैवं तत्परं धाम भूयात् ॥ ७३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे पञ्चविंशः पटलः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

षड्विंशः पटलः ॥

अथ प्रवक्ष्यते मन्त्रो दक्षिणामूर्तिसंज्ञकः ।
जपतामिष्टसंसिद्धिविधानसुरपादपः ॥ १ ॥

अत्रिः क्षिणा कालकर्णकामिकायुग्ग्रयेक्षराः ।
तुभ्यामध्यगताः स्युर्भ्यं वटमूलनिवासिने ॥ २ ॥

नैधातृनिरताङ्गाय नमो रुद्राय शंभवे ।
तारशक्तिनिरुद्धोऽयं मन्त्रः षट्त्रिंशदक्षरः ॥ ३ ॥

शुकः प्रोक्तो मुनिश्छन्दोऽनुष्टुप्च समुदाहृतम् ।
दक्षिणामूर्तिरुद्रोऽस्य देवता समुदीरिता ॥ ४ ॥

तारशक्त्यादिकैर्ह्रांङाद्यन्तैर्मन्त्राक्षरैः क्रमात् ।
ऋत्वक्षिवसुवस्वग्निगुणवर्णैर्विभागशः ॥ ५ ॥

मन्वी कुर्यात्षडङ्गानि जातियुञ्जि समाहितः ।
कालिकश्रुतिदृग्गण्डद्वयनासास्यके दश ॥ ६ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दोःसंधिकण्ठस्तनहृन्नाभिकट्यन्धुषु क्रमात् ।
पत्संधिषु पुनर्द्वाभ्यां मन्त्रविद्व्यापकं न्यसेत् ॥
एवं न्यस्तशरीरोऽथ चिन्तयेन्मन्त्रदेवताम् ॥ ७ ॥

मुद्रां भद्रार्थदात्रीं सपरशुहरिणां बाहुभिर्बाहुमेकं
जान्वासक्तं दधानो भुजगवरसमाबद्धकक्ष्यो वटाधः ।
आसीनश्चन्द्रखण्डप्रतिघटितजटः क्षीरगौरस्त्रिणेत्रो
दद्यादाद्यैः शुकाद्यैर्मुनिभिरभिनुतो भावशुद्धिं भवो वः ॥

प्राक्प्रोक्तविधानेन च
सम्यक्संपूज्य साधु कलशाद्यैः ।
कृतसंदीक्षो मन्त्री
जप्यादेनं मनुं समाहितधीः ॥ ९ ॥

द्वात्रिंशदयुतमानं
जप्याच्च जुहोतु तद्दशांशमितैः ।
दुग्धाप्लुतैस्तिलैर्वा
साज्येन पयोन्धसा द्वयेनापि ॥ १० ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जप्त्वैवं मन्त्रमेनं दिनमनु गिरिशं पूजयित्वा च हुत्वा
नत्वा स्तुत्वा मनोवाक्तनुभिरवहितः प्राप्य कामानशेषान् ।
व्याख्याता चागमानां भुवि कविषु वरः साधु वेदान्तवेदी
वादीट् सोऽद्वैतविद्याविमलतरमतिर्याति शैवं पदं तत् ॥

जीवशिखिकर्णरेफा-
न्प्रतिवीप्स्य प्रादिकांश्च पुनरपि तान् ।
मेधाप्यायिनियान्तां-
स्तानेव तरान्तिकान्सतनुरूपान् ॥ १२ ॥

आभाष्य चटप्रचटौ
सकहवमौ बन्धघातयौ वीप्स्य ।
प्रोक्त्वा वर्मास्त्रावधि
समुद्धरेच्छक्तिपूर्वकं मन्त्रम् ॥ १३ ॥

ऋषिरस्याघोराख्यः
संप्रोक्तस्त्रिष्टुबुच्यते च्छन्दः ।
रुद्रोऽप्यघोरपूर्वः
समीरितो देवता तथास्य मनोः ॥ १४ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

हृत्पञ्चभिस्तदर्णैः
शिरो हि षड्भिः शिखा तथा दशभिः ।
तावद्भिरेव कवचं
दृगष्टभिर्द्वादशभिरपि चास्त्रम् ॥ १५ ॥

कदृगास्यकण्ठहृन्ना-
भ्यन्धूरुषु जानुजङ्घयोः पदयोः ।
एकादशधा भिन्नै-
र्मन्त्रार्णैर्न्यसतु विग्रहे मन्त्री ॥ १६ ॥

पञ्चभिरथो सषड्भि-
र्द्वाभ्यामप्यष्टभिश्चतुर्भिश्च ।
षड्भिश्चतुस्त्रयेण च
षड्भिर्द्वाभ्यां च भेदितैः क्रमशः ॥ १७ ॥

कालाभ्राभः कराग्रैः परशुडमरुकौ खड्गखेटौ च बाणे-
ष्वासौ शूलं कपालं दधदतिभयदो भीषणास्यस्त्रिणेत्रः ।
रक्ताकाराम्बरो हि प्रवरघटितगात्रोऽरिनागग्रहादी-
न्खादन्निष्टार्थदायी भवदनभिमतच्छित्तये स्यादघोरः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स्वच्छो मुमुक्षोस्तु भवेदघोरः
काम्यक्रियायामपि रक्तवर्णः ।
कृष्णोऽभिचारे ग्रहवैकृते च
प्रोक्तो जपः स्यादपि लक्षमानम् ॥ १९ ॥

घृतावसिक्तैस्तिलतण्डुलैश्च
जयावसाने जुहुयाद्दशांशम् ।
घृतप्लुतैर्वाथ हविर्भिरेवं
तावत्प्रजुह्वन्समुपैति कामान् ॥ २० ॥

हृल्लेखास्थितसाध्या-
क्षरविलसत्कर्णिकं कलावीतम् ।
वर्गाष्टकात्तकेसर-
मन्त्ये सहळक्षयाक्षरोल्लसितम् ॥ २१ ॥

मन्त्राक्षरत्रयोद्य-
द्दलमध्यदलाग्रकं च तद्बाह्ये ।
वह्निपुटाश्रिसमाश्रित-
कवचास्त्रं प्रतिविलिख्य यन्त्रमिदम् ॥ २२ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

कृत्वा समाप्य मण्डल-
    मत्र विनिक्षिप्य पूरयेत्कलशम् ।
पीठे पिनाकपाणे-
    र्गन्धैर्वा क्वाथकल्पतोयैर्वा ॥ २३ ॥

अङ्गावृतेरनु च हेतिभिरीरिताभिः
    पश्चाच्च मातृभिरथापि दिशाधिनाथैः ।
संपूजयीत विधिनेति षडक्षरोक्त-
    मार्गेण वा मनुपरिस्फुरणाय मन्त्री ॥ २४ ॥

आज्यापामार्गसमि-
    त्तिलसर्षपपायसाज्यकैश्च पृथक् ।
रात्रौ सहस्रहोमा-
    द्भूतद्रोहादिशान्तिरुद्दिष्टा ॥ २५ ॥

सितकिंशुकनिर्गुण्डी-
    कनकापामार्गजन्मनां समिधाम् ।
पृथगपि सहस्रहोमा-
    न्निग्रहमोक्षोऽचिराद्ग्रहाणां स्यात् ॥ २६ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

गव्याक्तैर्जुहुयात्पृथग्दशशतं मन्त्री मयूरेध्मकै-
भूयस्तैश्चतुरङ्गुलैश्च शितपञ्चम्यां निशायां हुनेत् ।
सर्पिर्मार्गसपञ्चगव्यचरुसर्पिः ससंपातकं
हुत्वा तत्प्रतिभोजयेत्प्रतिशमं यान्त्येव सर्वे ग्रहाः ॥

षट्कोणे कर्णिकायां स्फुरयुगलवृतां साध्यगर्भां च शक्तिं
कोणाग्रे प्रस्फुरद्वन्द्वकमथ विलिखेन्मन्त्रवर्णान्दलेषु ।
षड्वेदद्वन्द्वषड्वेदकचतुर्युगषट्संख्यकान्बाह्यषट्के
वर्मास्त्रार्णां तदेतद्ग्रहगदभयहृद्यन्त्रमाघोरमाहुः ॥ २८ ॥

न च रिपवो न च रोगा
न ग्रहपीडा न शस्त्रबाधा च ।
न क्ष्वेलरुजा मर्त्या-
न्स्पृशन्त्यघोरास्त्रमन्त्रजापपरान् ॥ २९ ॥

तस्मादघोरास्त्रमनुं प्रजप्या-
त्समर्चयेत्तद्विहितं यथावत् ।
हुनेच्च तेनैव समस्तवाञ्छा-
संसिद्धये चाथ विमुक्तये च ॥ ३० ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

खसप्तमः कर्णयुतोऽर्धचन्द्रवा-
ल्ँलपञ्चमो द्वीन्दुयुतो ध्रुवादिकः ।
मनुः स्वयं मृत्युजयात्मकः स्फुटं
समीरितः साधकरक्षणक्षमः ॥ ३१ ॥

ऋषिरस्य कहोलाख्य-
श्छन्दो देव्यादिका च गायत्री ।
स्याद्देवता च मृत्युं-
जयरुद्रोऽङ्गान्यथाचरेद्भृगुणा ॥ ३२ ॥

स्फुटितनलिनसंस्थं मौलिबद्धेन्दुरेखा-
गलदमृतजलार्द्रं चन्द्रवह्न्यर्कनेत्रम् ।
स्वकरकलितमुद्रापाशवेदाक्षमालं
स्फटिकरजतमुक्तागौरमीशं नमामि ॥ ३३ ॥

जप्तव्योऽयं मन्त्रवर्यैर्खिलक्षं
दीक्षापूर्वं होमकृत्स्याद्दशांशैः ।
दुग्धाज्याक्तैः शुद्धखण्डैर्गलूच्या
गुर्वादेशात्साधको हव्यवाहे ॥ ३४ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अर्चा कार्या नित्यशः शैवपीठे
स्यादप्यङ्गैर्लोकपालैस्तदस्त्रैः ।
सम्यक्पूजावस्तुभिर्मन्त्रजापैः
प्रोक्तं ह्येतन्मृत्युभेत्तुर्विधानम् ॥ ३५ ॥

इति जपहुतार्चनाद्यैः
सिद्धो मन्त्रोक्तमूर्तिविहितमनुः ।
संभावयेन्निजान्त-
र्योगं कृत्यापमृत्युनाशकरम् ॥ ३६ ॥

तारनालमथ मध्यपत्रकं
हाद्यकर्णिकयुतं क्रमोत्क्रमात् ।
चिन्तयेन्नियतमन्तरा शिवं
नीरुजे च नियतायुषेऽब्जयोः ॥ ३७ ॥

ऊर्ध्वाधःप्रोतपद्मद्वयदलनिचितैरक्षराद्यैर्ध्रुवाद्यै-
राद्यन्तैर्मन्दमन्दप्रतिगलितसुधापूरसंसिच्यमानम् ।
ईशानं सूक्ष्मरूपं विमलतरसुषुम्नान्तरा संनिषण्णं
ध्यायन्नाप्नोति रोगैर्नियतपरिहृतः संजपाद्दीर्घमायुः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

आदौ तारं विलिखतु ससाध्याह्वयं कर्णिकायां
दिक्पत्रेष्वप्यपरमपरं चापि तत्कोणकेषु ।
भूयो भूमेः पुरमनु मृगाङ्कं तदग्रेषु टान्तं
जप्त्वा बन्धं ग्रहगदविषध्वंसि यन्त्रं तदेतत् ॥ ३८ ॥

इति कृतयन्त्रविभूषित-
मण्डलमध्ये निधाय कलशमपि ।
आपूर्य चाभिषिञ्चे-
च्छ्रीवश्यकरं ग्रहाभिचारहरम् ॥ ३९ ॥

ततश्छिन्नोद्भवानां तु समिद्भिश्चतुरङ्गुलैः ।
दुग्धसिक्तैः समिद्धेऽग्नौ षट्सहस्रद्वयं हुनेत् ॥ ४० ॥

यस्तु वह्नौ जुहोत्येवं यावत्संख्येन साधकः ।
तावत्संख्यैः सुधाकुम्भैरग्निः प्रीणाति शंकरम् ॥ ४१ ॥

आप्यायितोऽग्निना शर्वः साधकस्येप्सितान्वरान् ।
प्रदद्यादायुराद्यांश्च दुरन्तान्प्रलयान्तिकान् ॥ ४२ ॥

मन्त्रान्ते साध्याख्यां
पालययुगलं प्रतीपमपि मन्त्रम् ।

*P II. 7

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रोक्त्वा समापयेन्मनु-
मयमपि मृत्युंजयाह्वयो मन्त्रः ॥ ४३ ॥

अथ वामलकमलपुटा-
न्तरितं शिशुवेषभूषणं रुद्रम् ।
ध्यात्वा जपेद्यथाव-
द्धुतक्लृप्त्या मृत्युनाशनं दृष्टम् ॥ ४४ ॥

चतुरङ्गुलपरिमाणै-
रमृताखण्डैरथार्कसाहस्रम् ।
जुहुयाच्च दुग्धसिक्तै-
रारोग्यायायुषे च लक्ष्म्यै च ॥ ४५ ॥

अमृतावटतिलदूर्वाः
पयो घृतं पायसं क्रमेणेति ।
सप्तद्रव्याण्युक्ता-
न्येतैर्जुहुयात्पृथक्सहस्रतयम् ॥ ४६ ॥

तीव्रे ज्वरे घोरतरेऽभिचारे
सोन्मादके दाहगदे च मोहे ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तनोति शान्तिं नचिरेण होमः
संजीवनं चाब्दशतप्रमाणम् ॥ ४७ ॥

संभोजयेद्धोमदिने च विप्रा-
न्सप्ताधिकान्स्वादुभिरन्नजातैः ।
सतर्णका गाश्च हुतावसाने
दद्याद्द्विजेभ्यो हुतकर्मकृद्भ्यः ॥ ४८ ॥

निजजन्मदिने शतं शतं यो
जुहुयाद्द्रव्यवरैः ससप्तसंख्यैः ।
मधुरैरपि भोजयेच्च विप्रा-
नभिवाञ्छन्नियमेन दीर्घमायुः ॥ ४९ ॥

अथ वा सप्तभिरेतै-
र्द्रव्यैरेकेन वा सहस्रतयम् ।
जन्मर्क्षे होममात्रा-
न्निरुपद्रवमुत्तमं व्रजेदायुः ॥ ५० ॥

दूर्वात्रितयैर्जुहुया-
न्मन्त्रविदेकादशाहुतीर्दिनशः ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जित्वापमृत्युरोगा-
न्प्रयात्यसावायुषश्च दैर्घ्यमपि ॥ ५१ ॥

जन्मर्क्षाणां त्रितये
च्छिन्नाकाष्मर्यवकुलकैरिध्मैः ।
क्रमशो हुनेत्सहस्रं
नश्यन्त्यपमृत्युरोगदुरितानि ॥ ५२ ॥

सितसिद्धार्थसहस्रा-
हुत्या नश्यन्त्युपद्रवा ज्वरजाः ।
तद्वदपामार्गहुता
मृत्युंजयमप्यरोगतां लभते ॥ ५३ ॥

प्रोक्तैर्ध्यानजपार्चनाहुतविधानाद्यैश्च मृत्युंजयं
यो मन्त्री प्रभजन्मनुं प्रतिदिनं प्रातः प्रसन्नाशयः
तस्येष्टानि भवन्ति संसृतिरपि स्फीता च पुत्रादयः
संपन्नः सुसुखी च जीवति चिरं देहापदि स्याच्छिवः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे षड्विंशः पटलः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सप्तविंशः पटलः ॥

अथ सजपहुताद्यो वक्ष्यते साधुचिन्ता-
मणिरभिमतकामप्राप्तिकल्पद्रुमोऽयम् ।
अनलकषमरेफप्राणसद्यान्तवाम-
[1]श्रुतिहिमधरखड्गैर्मण्डितो मन्त्रराजः ॥ १ ॥

ऋषिरपि काश्यप उक्त-
श्छन्दोऽनुष्टुप्च देवतोमेशः ।
[2]यान्तैः षड्भिर्वर्णै-
रङ्गं वा देवतार्धनारीशः ॥ २ ॥

अहिशशधरगङ्गाबद्धतुङ्गात्ममौलि-
स्त्रिदशगणनताङ्घ्रिस्त्रीक्षणः स्त्रीविलासी ।
भुजगपरशुशूलान्खड्गवह्नी कपालं
शरमपि धनुरीशो बिभ्रदव्याच्चिरं वः ॥ ३ ॥

1. श्रुतिशश० 2. स्वान्तैः

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

हावभावललितार्धनारिकं
भीषणार्धमपि[1] वा महेश्वरम् ।
पाशसोत्पलकपालशूलिनं
चिन्तयेज्जपविधौ विभूतये ॥ ४ ॥

अथ वा षोडशशूल-
व्यग्रभुजा त्रिणयनाभिनद्धाङ्गी ।
अरुणांशुकानुलेपन-
वर्णाभरणा च भगवती ध्येया ॥ ५ ॥

विहितार्चनाविधिरथानुदिनं
प्रजपेद्दशायुतमितं मतिमान् ।
अयुतं हुनेत्त्रिमधुरार्द्रतरै-
स्तिलतण्डुलैस्तदवसानविधौ ॥ ६ ॥

शैवोक्तपीठेऽङ्गपदैर्यथाव-
द्वृक्षेचदुर्गैर्नगशैर्मुखाद्यैः ।
समातृभिर्दिक्पतिभिर्महेशं
पञ्चोपहारैर्विधिनार्चयीत ॥ ७ ॥

---

1. भीषणार्धमथ

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

आरभ्यादिज्वलनं
    दिक्संस्थैरष्टभिर्मनोरर्णैः ।
आराधयेच्च मातृभि-
    रिति संप्रोक्तः प्रयोगविधिरपरः ॥ ८ ॥

कात्पूर्वं हसलिपिसंयुतं जपादौ
    जप्तॄणां प्रवरमितीह केचिदाहुः ।
प्रासादाद्ययुतजपेन मङ्क्षु कुर्या-
    दावेशादिकमपि नीरुजां च मन्त्री ॥ ९ ॥

शिरसोऽवतरन्निशेशबिम्ब-
    स्थितमद्भिर्वृतमागलत्सुधार्द्रम् ।
अपमृत्युहरं विषज्वराप-
    स्मृतिविभ्रान्तिशिरोरुजापहं च ॥ १० ॥

निजवर्णविकीर्णकोणवैश्वा-
    नरगेहद्वितयावृतत्रिकोणे ।
विगतस्वरवीतमुत्तमाङ्गे
    स्मृतमेतत्क्षपयेत्क्षणाद्ग्रहार्तिम् ॥ ११ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वह्नेर्बिम्बे वह्निवत्प्रज्वलन्तं
न्यस्त्वा बीजं मस्तके प्रस्तजन्तोः ।
ध्यात्वावेशं कारयेद्बन्धुजीवं
तज्जप्तं वा सम्यगाघ्राणनेन ॥ १२ ॥

शुक्लादिः शुक्लभाः पौष्टिकशमनविधौ कृष्टिवश्येषु रक्तो
रक्तादिः क्षोभसंस्तोभनविधिषु हकारादिको हेमवर्णः ।
धूम्रोऽङ्गामर्दनोच्चाटनविधिषु समीरादिकोऽदादिरुक्तः[1]
पीताभः स्तम्भनादौ मनुरतिविमलो भुक्तिभाजामदादिः ॥

कृष्णाभः प्राणगेहस्थितमथ नयने ध्यातमान्ध्यं विधत्ते
बाधिर्यं कर्णरन्ध्रेऽर्दितमपि वदने कुक्षिगं शूलमाशु ।
मर्मस्थाने समीरं सपदि शिरसि वा दुःसहं शीर्षरोगं
वाग्रोधं कण्ठनालेऽवनिवृतमथ तन्मण्डले [2]पीतमेतत् ॥

प्रालेयत्विषि च स्वरावृतमिदं नेत्रे स्मृतं तद्रुजं
योनौ वामदृशोऽस्रविस्रुतिमथो कुक्षौ च शूलं [3]जपेत् ।
विस्फोटे सविषे ज्वरे तृषि तथा रक्तामये विभ्रमे
दाहे शीर्षगदे स्मरेद्विधिमिमं संतृप्तये मन्त्रवित् ॥ १५ ॥

---

1. अलादिरुक्तः 2. बीजमेतत् 3. जयेत्

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

साध्याया हृदयकुशेशयोदरस्थं
प्राणाख्यं दृढमवबध्य बीजवर्णैः ।
तेजस्तच्छिरसि विधुं विधाय वाते
नाकर्षेदपि निजवाञ्छयैव मन्त्री ॥ १६ ॥

पारिभद्रसुमनोदलभद्रं
वह्निबिम्बगतमक्षरमेतत् ।
संस्मरेच्छिरसि यस्य स वश्यो
जायते न खलु तत्र विचारः ॥ १७ ॥

निजनामगर्भमथ बीजमिदं
प्रविचिन्त्य योनिसुषिरे सुदृशः ।
वशयेत्क्षणाच्छिततया मनसः
स्रवयेच्च शुक्रमथ वा रुधिरम् ॥ १८ ॥

निजशिवशिरःश्रितं त-
[1]द्बिम्बं स्मृत्वा प्रवेशयेद्योनौ
यस्यास्तत्संपर्का-
त्तां च क्षरयेत्क्षणेन वशयेच्च ॥ १९ ॥

1. द्बीजं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

परेरेफगर्भधृतसाध्यपदं
त्रिकगं हुताशयुतषट्कवृतम् ।
विगतस्वरावृतमगारभुवि
स्थितमेतदाशु वशयेद्रमणान् ॥ २० ॥

मधुरत्रयसंयुतेन शाली-
रजसा पुत्तलिकां विधाय तेन ।
मनुना जुहुयात्तया विभज्य
त्रिदिनं यस्य कृते वशो भवेत्स: ॥ २१ ॥

विषपावकोद्यदभिधानगदं
ठगतं कुकोणयुतलाङ्गलिकम्[1] ।
अहिपत्रक्लृप्तपरिजप्तमिदं
शिरसो रुजं प्रशमयेददनात् ॥ २२ ॥

कण्ठे केनावनद्धार्पितदहनयुजा मज्जया मेन वामं
दक्षं संवेष्ट्य वक्षोरुहमनलसमीरैर्भिरंसद्वयं च ।
वक्त्रे नाभौ च दीर्घे सुमतिरथ विनिक्षिप्य बिन्दुं निशेशं
वक्षस्याधाय बद्ध्वा चिरमिव विहरेत्कन्दुकैरासाध्यै: ॥

1. ०लिनम्

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

कृत्वा वह्नेः पुरमनु मनुं बन्धुजीवेन तस्मि-
न्नाधायाग्निं विधिवदभिसंपूज्य चाज्यैः शताख्यम् ।
त्रैलोह्याख्ये प्रतिविहितसंपातमष्टोत्तरं त-
द्धुत्वा जप्तं दुरितविषवेतालभूतादिहारि ॥ २४ ॥

साध्याख्यागर्भमेनं लिख दहनपुरे कर्णिकायां षडश्रं
बाह्येऽश्रिष्वङ्गमन्त्रान्दलमनु परितो बीजवर्णान्विभज्य ।
भूयोऽचः कादियार्दींस्त्रिषु वृतिषु कुगेहाश्रके नारसिंहं
तस्मिन्कार्यो यथावत्कलशविधिरयं सर्वरक्षाकरः स्यात् ॥

टान्ते लिख्यात्कलाभिर्वृतमनुमनलावासयुग्मेन वह्नि-
द्योतत्कोणेन बाह्ये तदनु सवितृबिम्बेन काद्यार्णभाजा ।
तद्बाह्ये क्ष्मापुराभ्यां लिखितनृहरियुक्ताश्रकाभ्यां तदेत-
द्यन्त्रं रक्षाकरं स्याद्ग्रहगदविषमक्ष्वेलजूर्त्यादिरोगे ॥२६॥

बिम्बद्वन्द्वे कृशानोर्विलिखतु मणिमेनं ससाध्यं तदश्रि-
ष्वग्न्यादीन्व्यञ्जनार्णान्स्वरयुगलमथो संधिषट्के यथावत् ।
तारावीतं च बाह्ये कुगृहपरिवृतं गोमयाद्रोचनाभ्यां
लाक्षाबद्धं निबध्याज्जपमहितमिदं साधु साध्योत्तमाङ्गे ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

लक्ष्म्यायुःपुष्टिकरं
परं च सौभाग्यवश्यकृत्सततम् ।
चोरव्यालमहोरग-
भूतापस्मारहारि यन्त्रमिदम् ॥ २८ ॥

साध्याख्याकर्मयुक्तं दहनपुरयुगे मन्त्रमेनं तदश्रि-
ष्वग्निज्वालाश्च बाह्ये विषतरुविटपे साग्रशाखे लिखित्वा ।
जप्त्वाष्टोर्ध्वं सहस्रं नृहरिकृतधिया स्वापयेत्तत्र शत्रु-
व्याघ्रादिक्रोडचोरादिभिरपि च पिशाचादयो न व्रजन्ति ॥

ससिद्धसुरपूजितः सकलवर्गसंसाधको
ग्रहज्वररुजापहो विषविसर्पदोषापहः ।
किमत्र बहुनार्थिनामभिमतार्थचिन्तामणिः
समुक्त इह संग्रहान्मनुवरस्तु चिन्तामणिः ॥

षष्ठस्वरो हुतवहस्तययोस्तुरीया-
वाद्यस्वरो मनुरयं कथितः फडन्तः ।
अस्य त्रिको निगदितो मनुरप्यनुष्टु-
प्छन्दश्च चण्डसहितो मनुदेवतेशः ॥ ३१ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सप्तज्वलज्वालिनिभिस्तटेन च हतेन च ।
सर्वज्वालिनिसंयुक्तैः फडन्तैरङ्गमाचरेत् ॥ ३२ ॥

अव्यात्कपर्दकलितेन्दुकरः करात्त-
शूलाक्षसूत्रककमण्डलुटङ्क ईशः ।
रक्ताभवर्णवसनोऽरुणपङ्कजस्थो
नेत्रत्रयोल्लसितवक्त्रसरोरुहो वः ॥ ३३ ॥

कृतसंदीक्षो मन्त्री
जप्याल्लक्षत्रयं च मन्त्रमिमम् ।
जुहुयात्रिमधुरसिक्तैः
सतिलैरपि तण्डुलैर्दशांशेन ॥ ३४ ॥

व्याघातसमिद्भिर्वा
मनुजापी तावतीभिरथ जुहुयात् ।
[1]पूर्वोक्तार्चापीठे
गन्धाद्यैरर्चयेच्च चण्डेशम् ॥ ३५ ॥

चण्डचण्डाय चेत्युक्त्वा प्रवदेद्विद्महेपदम् ।
चण्डेश्वराय च प्रोक्त्वा [2]धीमहीपदमुच्चरेत् ॥ ३६ ॥

---

1. पूर्वोक्त एव पीठे. 2. धीमहे॰

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तन्नश्चण्ड इति प्रोक्त्वा भूयो ब्रूयात्प्रचोदयात् ।
एषा तु चण्डगायत्री जपात्सांनिध्यकारिणी ॥ ३७ ॥

अङ्गैः समातृभिर्मन्त्री लोकेशैः संप्रपूजयेत् ।
कूर्मो विष्णुयुतो दण्डी बीजमस्योच्यते बुधैः ॥ ३८ ॥

वदेच्चण्डेश्वरायेति बीजादिहृदयान्तिकम् ।
अर्चनादिष्विमं मन्त्रं यथावत्संप्रयोजयेत् ॥ ३९ ॥

एवं जपहुतार्चाभिः सिद्धमात्रे तु मन्त्रके ।
वाञ्छितादधिकं लभ्येत्काञ्चनं नात्र संशयः ॥ ४० ॥

त्र्यक्षरस्य जपो यावत्तावज्जप्यात्षडक्षरम् ।
ऐहिकामुष्मिकीं सिद्धिं यथा हि लभते नरः ॥ ४१ ॥

कृत्वा पिष्टेन शल्याः प्रतिकृतिमनलं चापि काष्ठैश्चिताना-
माधायारभ्य पुंसस्त्रिमधुरलुलिता दक्षिणाङ्गुष्ठदेशात्
छित्त्वा च्छित्त्वाष्टयुक्तं शतमथ जुहुयाद्योषितां वामपादा-
द्विप्रादीनां चतुर्णां वशकरमनिशं मन्त्रमेतद्धुतान्तम् ॥

अनुदिनमष्टशतं यो
जुहुयात्पुष्पैरनेन मन्त्रेण ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सप्तदिनैः स तु लभते
वासस्तद्वर्णसंकाशम् ॥ ४३ ॥

अहरहरष्टशतं यो
मन्त्रेणानेन तर्पयेदीशम् ।
तस्य तु मासचतुष्का-
दर्वाक्संजायते महालक्ष्मीः ॥ ४४ ॥

साध्यर्क्षाङ्घ्रिपचर्मणां सुमसृणां पिष्टैश्च लोणैः समं
कृत्वा पुत्तलिकां प्रतिष्ठितचलां जप्त्वा च रात्रौ हुनेत् ।
सप्ताहं पुरुषोऽङ्गना यदि चिरं वश्यं त्ववश्यं भवे-
दस्मिञ्जन्मनि नात्र चोद्यविषयो देहान्तरे संशयः ॥

इति चण्डमन्त्रविहितं विधिव-
द्विधिमादरेण य इमं भजते ।
स तु वाञ्छितं [1]पदमिहाप्य पुनः
शिवरूपतामपि परत्र लभेत् ॥ ४६ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्द-
भगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे सप्तविंशः पटलः ॥

1. पदमवाप्य.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अष्टाविंशः पटलः ॥

अथाखिलार्थानुततैव[1] शक्ति-
 र्युक्ता चतुर्विंशतितत्त्वभेदैः ।
गायत्रिसंज्ञापि च तद्विशेषा-
 नथ प्रयोगान्कथयामि साङ्गान् ॥ १ ॥

ताराह्वयो व्याहृतयश्च सप्त
 गायत्रिमन्त्रः शिरसा समेतः ।
अन्वर्थकं मन्त्रमिमं तु वेद-
 सारं पुनर्वेदविदो वदन्ति ॥ २ ॥

जप्यः स्यादिह परलोकसिद्धिकामै-
 र्मन्त्रोऽयं [2]महिततरैर्द्विजैर्यथावत् ।
भूदेवा नरपतयस्तृतीयवर्णाः
 संप्रोक्ता द्विजवचनेन तत्र भूयः ॥ ३ ॥

1. ०नुगतैव. 2. महिततरो.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तेषां शुद्धकुलद्वयोत्थमहसामारभ्य तन्तुक्रियां
तारव्याहृतिसंयुता सहशिरा गायत्र्युपास्या परा ।
संध्योपासनया जपेन च तथा स्वाध्यायभेदैरपि
प्राणायामविधानतः सुमतिभिर्ध्यानेन नित्यं द्विजैः ॥

आदौ तारः प्रकृतिविकृतिप्रोत्थितोऽसौ च मूला-
धारादारादलिविरुतिराविश्य सौषुम्नमार्गम् ।
आद्यैः शान्तावधिभिरनुगो मात्रया सप्तभेदैः
शुद्धो मूर्धावधि परिगतः शाश्वतोऽन्तर्बहिश्च ॥ ५ ॥

प्रकाशितादौ प्रणवप्रपञ्चता
निगद्यते व्याहृतिसप्तकं पुनः ।
सभूर्भुवः स्वश्च महर्जनस्तपः-
समन्वितं सत्यमिति क्रमेण च ॥ ६ ॥

भूःपदाद्या व्याहृतयो भूशब्दस्तदि वर्तते ।
तत्पदं सदिति प्रोक्तं सन्मात्रत्वात्तु भूरतः ॥ ७ ॥

भूतत्वात्कारणत्वाच्च भुवःशब्दस्य संगतिः ।
[1]सर्वस्वीकरणात्स्वात्मतया च स्वरितीरितम् ॥ ८ ॥

---

1. सर्वस्य स्वीरणात्

*P. II. 8

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

महस्त्वाच्च महत्त्वाच्च महःशब्दः समीरितः ।
तदेव सर्वजनता तस्मात्तु व्याहृतिर्जनः ॥ ९ ॥

तपो ज्ञानतया चैव तथा तापतया स्मृतम् ।
सत्यं परत्वादात्मत्वादनन्तज्ञानतः स्मृतम् ॥ १० ॥

प्रणवस्य व्याहृतीनामतः संबन्ध उच्यते ।
अकारो भूरुकारस्तु भुवो मार्णः स्वरीरितः ॥ ११ ॥

बिन्दुर्महस्तथा नादो जनः शक्तिस्तपः स्मृतम् ।
शान्तं सत्यमिति प्रोक्तं यत्तत्परतरं पदम् ॥ १२ ॥

प्रणवस्य व्याहृतीनां गायत्र्यैक्यमथोच्यते ।
अत्रापि तत्पदं पूर्वं प्रोक्तं तदनुवर्ण्यते ॥ १३ ॥

तद्द्वितीयैकवचनमनेनाखिलवस्तुनः ।
सृष्ट्यादिकारणं तेजोरूपमादित्यमण्डले ॥ १४ ॥

अभिध्येयं [1]परानन्दं परं ब्रह्माभिधीयते ।
यत्तत्सवितुरित्युक्तं षष्ठ्येकवचनात्मकम् ॥ १५ ॥

धातोरिह समुत्पन्नं प्राणिप्रसववाचकात् ।
सर्वासां प्राणिजातीनामिति प्रसवितुः सदा ॥ १६ ॥

---

1. सदानन्दं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वरेण्यं वरणीयत्वात्सेवनीयतया तथा ।
भजनीयतया सर्वैः प्रार्थनीयतया स्मृतम् ॥ १७ ॥

पूर्वस्याष्टाक्षरस्यैवं व्याहृतिर्भूरिति स्मृता ।
पापस्य भञ्जनाद्भर्गो भक्तस्निग्धतया तथा ॥ १८ ॥

देवस्य वृष्टिदानादिगुणयुक्तस्य नित्यशः ।
प्रभूतेन प्रकाशेन दीप्यमानस्य वै तथा ॥ १९ ॥

ध्यैचिन्तायामतो धातोर्निष्पन्नं धीमहीत्यदः ।
निगमाद्येन दिव्येन विद्यारूपेण चक्षुषा ॥ २० ॥

दृश्यो हिरण्मयो देव आदित्ये नित्यसंस्थितः ।
हीनतारहितं तेजो यस्य स्यात्स हिरण्मयः ॥ २१ ॥

यः सूक्ष्मः सोऽहमित्येवं चिन्तयामः सदैव तु ।
द्वितीयाष्टाक्षरस्यैवं व्याहृतिर्भुव ईरिता ॥ २२ ॥

धियो बुद्धीर्मनोरस्य च्छान्दसत्वाद्य ईरितः ।
कृतश्च लिङ्गव्यत्यासः सूत्रात्सुप्तिङुपग्रहात् ॥ २३ ॥

यत्तु तेजो निरुपमं सर्वदेवमयात्मकम् ।
भजतां पापनाशस्य हेतुभूतमिहोच्यते ॥ २४ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

न इति प्रोक्त आदेशः षष्ठ्यासौ युष्मदस्मदोः ।
तस्मादस्माकमित्यर्थः प्रार्थनायां प्रचोदयात् ॥ २५ ॥

तृतीयाष्टाक्षरस्यापि व्याहृतिः स्वरितीरिता ।
एवं दश पदान्यस्यास्त्रयश्चाष्टाक्षराः स्मृताः ॥ २६ ॥

षडक्षराश्च चत्वारः स्युश्चतुर्विंशदक्षराः ।
इत्थंभूतं यदेतस्य देवस्य सवितुर्विभोः ॥ २७ ॥

वरेण्यं भजतां पापविनाशनकरं परम् ।
भर्गोऽस्माभिरभिध्यातं धियस्तन्नः प्रचोदयात् ॥ २८ ॥

उक्तैवमत्र गायत्री पुनस्तच्छिर उच्यते ।
आपो ज्योती रस इति सोमाग्न्योस्तेज उच्यते ॥२९॥

तदात्मकं जगत्सर्वं रसस्तेजोद्वयं युतम् ।
अमृतं तदनाशित्वाद्ब्रह्मत्वाद्ब्रह्म उच्यते ॥ ३० ॥

यदानन्दात्मकं ब्रह्म सत्यज्ञानादिलक्षणम् ।
तद्भूर्भुवःस्वरित्युक्तं सोऽहमित्योमुदाहृतम् ॥ ३१ ॥

एतत्तु वेदसारस्य शिरस्त्वाच्छिर उच्यते ।
लक्षणैरिति निर्दिष्टो वेदसारेषु निष्ठितः ॥ ३२ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

फलार्थी तदवाप्नोति मुमुक्षुर्मोक्षमृच्छति ।
उपव्युषस्येवोत्थाय कृतशौचविधिर्द्विजः ॥ ३३ ॥

दन्तानां धावनं चैव जिह्वानिर्लेखनादिकम् ।
कृत्वा स्नात्वा समाचम्य मन्त्रपूतेन वारिणा ॥ ३४ ॥

आपो हि ष्ठा मयेत्यादिऋग्भिस्तिसृभिरेव च ।
अभ्युक्ष्य शुद्धदेहः सन्नपः पीत्वा समाहितः ॥ ३५ ॥

सूर्यश्चेत्यनुवाकेन पुनराचम्य पूर्ववत् ।
अभ्युक्ष्य शुद्धदेहः सन्गृहीत्वाञ्जलिना जलम् ॥ ३६ ॥

आदित्याभिमुखो भूत्वा तद्गतात्मोर्ध्वलोचनः ।
वेदसारं परं ज्योतिर्मूलभूतं परात्परम् ॥ ३७ ॥

हृत्स्थं सर्वस्य लोकस्य मण्डलान्तर्व्यवस्थितम् ।
चिन्तयन्परमात्मानमप ऊर्ध्वं विनिक्षिपेत् ॥ ३८ ॥

एनस्ताः प्रतिनिघ्नन्ति जगदाप्याययन्ति च ।
ततः प्रदक्षिणीकृत्य पुनराचम्य संयतः ॥ ३९ ॥

क्रमात्तारादिमन्त्राणामृष्यादीन्विन्यसेत्सुधीः ।
तत्र तु प्रणवस्यादावृषिरुक्तः प्रजापतिः ॥ ४० ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

छन्दश्च देवी गायत्री परमात्मा च देवता ।
जमदग्निभरद्वाजभृगुगौतमकाश्यपाः ॥ ४१ ॥

विश्वामित्रवसिष्ठाख्यावृषयो व्याहृतीरिताः ।
गायत्र्युष्णिगनुष्टुप्च बृहती पङ्क्तिरेव च ॥ ४२ ॥

त्रिष्टुब्जगत्यौ च्छन्दांसि कथ्यन्ते देवता अपि ।
सप्तार्चिरनिलः सूर्यो वाक्पतिर्वरुणो वृषा ॥ ४३ ॥

विश्वेदेवा इति प्रोक्ताः सप्त व्याहृतिदेवताः ।
हृन्मुखांसोरुयुग्मेषु सोदरेषु क्रमान्न्यसेत् ॥ ४४ ॥

विश्वामित्रस्तु गायत्र्या ऋषिश्छन्दः स्वयं स्मृतम् ।
सविता देवता चास्य ब्रह्मा शिर ऋषिः स्मृतः ॥ ४५ ॥

छन्दश्च देवी गायत्री परमात्मा च देवता ।
स्थानेषु पूर्वमुक्तेषु सताराव्याहृतीर्न्यसेत् ॥ ४६ ॥

गायत्रीं शिरसा विद्वाञ्जपेत्रिः स्यादुपासना ।
हृदयेऽधस्तथोर्ध्वं च महादिक्ष्वपि संयतः ॥ ४७ ॥

व्यापयेद्व्याहृतीः सम्यग्गायत्रीं च शिरोयुताम् ।
सार्थसंस्मृति संजप्यात्रिरिदं जपलक्षणम् ॥ ४८ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

आत्मन्यधश्चोपरितो दिग्भ्यस्ताः समुपानयेत् ।
गायत्रीं पूर्ववज्जप्यात्स्वाध्यायविधिरीदृशः ॥ ४९ ॥

एतत्त्रयं त्रिशः कुर्यादृजुकायस्त्वनन्यधीः ।
निरुच्छ्वासः स विज्ञेयः प्राणायामो मनीषिभिः ॥५०॥

ध्यानस्य केवलस्यास्य व्याख्याने दर्शितः क्रमः ।
त्रिव्याहृत्यादिमभ्यस्येद्गायत्रीं संध्ययोः सुधीः ॥ ५१ ॥

शतं वाथ सहस्रं वा मन्त्रार्थगतमानसः ।
पूर्वं प्रपञ्चयागोक्तान्गाणपत्यजपादिकान् ॥ ५२ ॥

लिपिन्यासादिकान्साङ्गान्महन्न्यासादिसंयुतान् ।
सनिजर्ष्यादिकान्सर्वान्विदध्याद्विधिवद्बुधः ॥ ५३ ॥

पादसंधिचतुष्कान्धुनाभिहृद्गलदोर्द्वयी ।
संध्यास्यनासागण्डाक्षिकर्णभ्रूमस्तकेष्वपि ॥ ५४ ॥

वारुणैन्दवयाम्यप्रागूर्ध्वकेषु मुखेषु च ।
क्रमेण वर्णान्विन्यस्येद्गायत्र्या मन्त्रवित्तमः ॥ ५५ ॥

शिरोभ्रूमध्यनयनवक्त्रकण्ठेषु वै क्रमात् ।
हृन्नाभिगुह्यजान्वाख्यपादेष्वपि पदान्न्यसेत् ॥ ५६ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सब्रह्मविष्णुरुद्रैश्च सेश्वरैः ससदाशिवैः ।
ससर्वात्माह्वयैः कुर्यादङ्गन्यासं समाहितः ॥ ५७ ॥

एवं कृत्वा तु सिद्ध्यर्थं गायत्रीं दीक्षितो जपेत् ।
अथ त्रिगुणिते प्रोक्ते विचित्रे मण्डलोत्तमे ॥ ५८ ॥

शक्तिभिः प्राक्समुक्ताभिः सौरं पीठं समर्चयेत् ।
तत्र निक्षिप्य कलशं यथापूर्वोपचारतः ॥ ५९ ॥

गव्यैर्वा पञ्चभिः क्वाथजलैर्वा पूरयेत्ततः ।
तस्मिन्नावाह्य कलशे शक्तिमित्थं विचिन्तयेत् ॥ ६० ॥

मन्दाराह्वयरोचनाञ्जनजपाख्याभैर्मुखैरिन्दुम-
द्रत्नोद्यन्मकुटांशुभिस्ततचतुर्विंशार्णचित्रा[1] तनुः ।
अम्भोजारिदराह्वयौ गुणकपालाख्ये च पाशाङ्कुशे-
ष्टाभीतीर्दधती भवेद्भवदभीष्टोत्तारिणी तारिणी ॥ ६१ ॥

संचिन्त्य भर्तारमिति प्रभाणां
त्रिशक्तिमूर्तीः प्रथमं समर्च्य ।
आदित्यशक्त्याख्यचतुष्टयेन
यजेद्द्वितीयावरणे दिनेशम् ॥ ६२ ॥

---

1. ०मकुटांशुसंततचतुर्विंशार्णतत्त्वा

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रह्लादिनीं प्रभां नित्यां सविश्वंभरसंज्ञकाम् ।
विलासिनीप्रभावत्यौ जयां शान्तां क्रमाद्यजेत् ॥ ६३ ॥

तमोपहारिणीं सूक्ष्मां विश्वयोनिं जयावहाम् ।
पद्मालयां परां शोभां भद्ररूपां तथा यजेत् ॥ ६४ ॥

मातृभिश्चारुणाभिश्च षष्ठ्यथो सप्तमीग्रहैः ।
आदित्यपार्षदन्तैरप्यष्टमीन्द्रादिभिः सुरैः ॥ ६५ ॥

आवृतिः कथिता चेति विधानं परमीदृशम् ।
गन्धादिभिर्निवेद्यान्तैर्दिनेशं सम्यगर्चयेत् ॥ ६६ ॥

अथ पुनरमुमभिषिञ्चे-
त्संयतचित्तं च देशिकः शिष्यम् ।
कृतहुतविधिमपि विधिव-
द्विहितबलिं दत्तदक्षिणं गुरवे ॥ ६७ ॥

भूयस्त्वक्षरलक्षं
गायत्रीं संयतात्मको जप्त्वा ।
जुहुयात्पायसतिलघृत-
दूर्वाभिर्दुग्धतरुसमिद्भिरपि ॥ ६८ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

एकैकं त्रिसहस्रं
मन्त्री समभीष्टसिद्धये मुक्त्यै ।
अक्षरसहस्रसंख्यं
मुख्यतरैः केवलैस्तिलैर्जुहुयात् ॥ ६९ ॥

दुरितोच्छेदनविषये
मन्त्री दीर्घायुषे च विशदमतिः ।
आयुष्कामो जुहुया-
त्पायसहविराज्यकेवलाज्यैश्च ॥ ७० ॥

दूर्वाभिः सतिलाभिः
सर्वैस्त्रिसहस्रसंख्यकं मन्त्री ।
अथ तु त्रिमधुरसिक्तै-
ररुणैर्जुहुयात्सरोरुहैरयुतम् ॥ ७१ ॥

नष्टश्रीरपि भूयो
भवति मनोज्ञश्च मन्दिरं लक्ष्म्याः ।
अन्नाद्यर्थ्यन्नैरपि
पालाशैर्ब्रह्मवर्चसे जुहुयात् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सर्वैरेतैर्जुहुया-
त्सर्वफलाप्त्यै द्विजेश्वरो मतिमान् ॥ ७२ ॥

इति परमरहस्यं वेदसारस्य सारं
गदितमजसुशुद्धैर्योगिभिर्ध्यानगम्यम् ।
अमुमथ जपहोमध्यानकाले य एवं
भजति स तु विशुद्धः कर्मभिर्मुक्तिमेति ॥ ७३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे अष्टाविंशः पटलः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

एकोनत्रिंशः पटलः ॥

अथ वक्ष्यामि विद्यायास्त्रिष्टुभः प्रवरं विधिम् ।
ऋषिच्छन्दोदेवताभिरङ्गन्यासक्रमैः सह ॥ १ ॥

मारीचः काश्यपो ज्ञेय ऋषिश्छन्दः स्वयं स्मृतम् ।
देवता जातवेदोऽग्निरुच्यन्तेऽङ्गान्यतः परम् ॥ २ ॥

नवभिः सप्तभिः षड्भिः सप्तभिश्च तथाष्टभिः ।
सप्तभिर्मूलमन्त्रेण कुर्यादङ्गानि षट् क्रमात् ॥ ३ ॥

अङ्गुष्ठगुल्फजङ्घासु जानूरुकटिगुह्यके ।
सनाभिहृदयोरोजपार्श्वयुक्पृष्ठकेषु च ॥ ४ ॥

स्कन्धयोरुभयोर्मध्ये बाहुमूलोपबाहुषु ।
प्रकूर्परप्रकोष्ठेषु मणिबन्धतलेषु च ॥ ५ ॥

मुखनासाक्षिकर्णेषु मस्तमास्तिष्कमूर्धसु ।
न्यसेन्मन्त्राक्षरान्मन्त्री क्रमाद्वा व्युत्क्रमात्तनौ ॥ ६ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शिखाललाटदृक्कर्णयुगोष्ठरसनासु च ।
सकर्णबाहुहृत्कुक्षिकटिगुह्योरुजानुषु ।
जङ्घाचरणयोर्न्यस्येत्पदानि त्रिष्टुभः क्रमात् ॥ ७ ॥

[1]भास्वद्विद्युत्करालाकुलहरिगलसंस्थारिशङ्खासिखेटे-
ष्वख्यासाख्यत्रिशूलानरिगणभयदां तर्जनीं चादधाना ।
चर्मोण्युद्धूर्णदोर्भिः प्रहरणनिपुणाभिर्वृता कन्यकाभि-
र्दद्यात्कार्शानवीष्टांस्त्रिणयनलसिता कापि कात्यायनी वः॥

इति विन्यस्तदेहस्तु कुर्याज्जप्यादिकाः क्रियाः ।
दीक्षा प्रवर्त्यते पूर्वं यथावद्देशिकोत्तमैः ॥ ९ ॥

ततोऽस्त्वक्लृप्तिः संप्रोक्ता स्यात्प्रयोगविधिस्ततः ।
दीक्षकाख्याक्षराण्यादौ शक्त्यावेष्ट्य ततो बहिः ॥१०॥

यन्त्रं षड्गुणितं कृत्वा दुर्वर्णलसिताश्रकम् ।
बहिरष्टदलं पद्मं प्रोक्तलक्षणलक्षितम् ॥ ११ ॥

अत्र पीठं यजेन्मन्त्री क्रमात्सनवशक्तिकम् ।
जया च विजया भद्रा भद्रकाली सुदुर्मुखी ॥ १२ ॥

1. उद्यद्विद्यु०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

व्याघ्रसिंहमुखीदुर्गात्रिष्टुभो नव शक्तयः ।
तत्रादाय घटं दिव्यक्काथमूत्रपयोम्भसाम् ॥ १३ ॥

एकेन पूरयित्वास्मिन्नावाह्य च विभावसुम् ।
अङ्गावृतेर्बहिरग्न्यादिपादाष्टकविनिःसृताः ॥ १४ ॥

मूर्तीरभ्यर्चयेदग्नेर्जातवेदादिकाः क्रमात् ।
पृथिव्यम्ब्वनलैरानप्यात्मनेपदसंयुतान् ॥ १५ ॥

अर्चयेद्दिक्षु कोणेषु निवृत्त्यादीर्यथाक्रमम् ।
दिक्ष्वेकादशसंख्याः स्युर्जागताद्यर्णशक्तयः ॥ १६ ॥

लोकपालांश्च तद्धेतीर्विधिनेति समर्चयेत् ।
जागता तापिनी वेदगर्भा दाहनरूपिणी ॥ १७ ॥

सेन्दुखण्डा सुम्भहन्त्री सनभश्चारिणी तथा ।
वागीश्वरी मदवहा सोमरूपा मनोजवा ॥ १८ ॥

मरुद्वेगा रात्रिसंज्ञा तीव्रकोपा यशोवती ।
तोयात्मिका तथा नित्या दयावत्यपि हारिणी ॥ १९ ॥

तिरस्क्रिया वेदमाता तथान्या दमनप्रिया ।
समाराध्या नन्दिनी च परा रिपुविमर्दिनी ॥ २० ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

षष्ठी च दण्डिनी तिग्मा दुर्गा गायत्रिसंज्ञका ।
निरवद्या विशालाक्षी श्वासोद्वाहा च नादिनी ॥ २१ ॥

वेदना वह्निगर्भा च सिंहवाहाह्वया तथा ।
धुर्या दुर्विषहा चैव रिरंसा तापहारिणी ॥ २२ ॥

त्यक्तदोषा निःसपत्ना चत्वारिंशच्चतुर्युताः ।
अभिषिच्य पुनः शिष्यं कुम्भादीन्गुरुराहरेत् ॥ २३ ॥

ईदृशं यन्त्रमारुह्य जपेच्छिष्यः सुयन्त्रितः ।
मन्त्राक्षरसहस्रं तु सिद्ध्यर्थं गुरुसंनिधौ ॥ २४ ॥

सर्वजापेषु संज्ञेया गायत्र्या द्विगुणो जपः ।
कर्तव्यो वाञ्छितार्थाप्त्यै रक्षायै कार्यसिद्धये ॥ २५ ॥

तिलराज्यनलक्षीरवृक्षेध्महविराज्यकैः ।
सर्पिःसिक्तैः क्रमाद्धोमः साधयेदीप्सितं नृणाम् ॥ २६ ॥

चत्वारि चत्वारिंशच्च चतुःशतसमन्वितम् ।
चतुःसहस्रसंयुक्तं प्रोक्तैरेतैर्हुतक्रिया ॥ २७ ॥

एवं संसिद्धमन्त्रस्य स्युरस्त्राद्याः क्रिया मताः ।
चत्वारि चत्वारिंशच्च वर्णानामस्त्रमिष्यते ॥ २८ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विलोमपाठो वर्णानामस्त्रमाहुर्मनीषिण: ।
पादाष्टकमिदं विद्यात्ततोऽष्टाङ्गो मनु: स्वयम् ॥ २९ ॥

जप्तुकामो मनुं त्वेनं पादांस्तु प्रतिलोमत: ।
पठेत्तथा हि मन्त्रोऽयं क्षाल्यते दुष्टदूषित: ॥ ३० ॥

आद्या: पञ्चाक्षरपदास्त्रय: सप्ताक्षर: पर: ।
पञ्चमश्चाथ षष्ठश्च द्वौ तु पादौ षडक्षरौ ।
पञ्चाक्षरौ तदन्त्यौ च तेषां भावो निगद्यते ॥ ३१ ॥

ग्न्याद्यं ज्ञानेन्द्रियं कामं द्वितीयं पाञ्चभौतिकम् ।
तृतीयं धातव: सप्त चतुर्थं वर्णसप्तकम् ॥ ३२ ॥

षडूर्मय: पञ्चमं स्यात्षष्ठ: षट्कौशिको मत: ।
सप्तमश्चाष्टम: पाद: शब्दाद्यं वचनादिकम् ॥ ३३ ॥

साङ्ग: सत्प्रतिपत्तिक: सगुरुपद्वन्द्वप्रमाणक्रमा-
ज्ज्याप्येत्यादिषडन्तकोऽन्तविगतो वर्णप्रतीपस्तथा ।
गुर्वादेशविधानतश्च विविधध्यानक्रियो मन्त्रिणा
तत्तत्कार्यसमाप्तयेऽखिलविपद्ध्वान्तौघभानूदय: ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अनुलोमजपेऽङ्गानामपि पाठोऽनुलोमतः ।
प्रतिलोमानि तानि स्युः प्रतिलोमविधौ तथा ॥ ३५ ॥

अन्तः पादप्रतीपे हि तथा तानि भवन्ति हि ।
वर्णप्रतीपे च तथा मात्राण्यप्रतिलोमके ॥ ३६ ॥

प्रतिपत्तिविशेषांश्च तत्र तत्र विचक्षणः ।
गुर्वादेशविधानेन प्रविदध्यान्न चान्यथा ॥ ३७ ॥

जपः पुरोक्तसंख्यः स्याद्धुतक्लृप्तिस्तथा भवेत् ।
क्षीरद्रुमसमिद्राजितिलहव्यघृतैः क्रमात् ॥ ३८ ॥

अथ वा पञ्चगव्योत्थचरुणा हुतमुच्यते ।
प्रत्यङ्मुखेन कर्तव्यं प्रायो जपहुतादिकम् ॥ ३९ ॥

तत्र स्युर्मन्त्रवर्णेभ्यस्तावत्यो वह्निदेवताः ।
प्रत्येकमावृतास्तास्तु पञ्चकेन नतभ्रुवाम् ॥ ४० ॥

तत्पञ्चकं च प्रत्येकमावृतं पञ्चभिः पृथक् ।
प्रत्येकं पञ्चकानां तु षोडशावृतिरिष्यते ॥ ४१ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रत्येकं षोडशानां तु कोटयः [1]परिचारिकाः ।
इत्येकाक्षरजात्पूर्वमेकस्मात्षोडशात्मकात् ॥ ४२ ॥

एतावत्यस्तु जातास्ताद्विस्तरं पुनरूहयेत् ।
तत्र त्विन्द्रियजाः प्रोक्ता देवतास्तूर्ध्वदृष्टयः ॥ ४३ ॥

तिर्यञ्चो भौतिकाः प्रोक्ता धातूत्थास्तूभया नराः ।
उर्भिजास्तूर्ध्ववदनास्तिर्यञ्चश्चाथ कोशजाः ॥ ४४ ॥

क्लीबा मुखद्वयोपेता गोचरोत्थाः स्त्रियो मताः ।
अधोमुखाश्च तिर्यञ्च इत्युक्तो मूर्तिसंग्रहः ॥ ४५ ॥

आभिः सर्वाभिरपि च शिखाभिर्जातवेदसः ।
व्याप्यते परराष्ट्रेषु वृक्षगुल्मतृणादिकम् ॥ ४६ ॥

आरम्भे मानुषाणि स्युर्नक्षत्राण्याभिचारके ।
कर्माण्यासुरभानि स्युर्दैवानि स्युस्तथा हृतौ ॥ ४७ ॥

अन्त्याश्वीन्द्वर्कादिति
गुरुहरिमित्रानिलाह्वया देवाः ।

1. परिवारिकाः

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पूर्वोत्तरत्रयी यम-
हरविधयो मानुषाः परेऽसुरभाः ॥ ४८ ॥

नन्दास्वारभ्य रिक्तासु प्रयोज्यात्मनि संहरेत् ।
भद्रासु संग्रहं कुर्याज्जयासु च विशेषतः ।
आरेणारभ्य मन्देन प्रयोज्यादित्यवारके ॥ ४९ ॥

संहरेत्संग्रहं कुर्याद्वारे त्वाचार्ययोः सुधीः ।
चरोर्विसृज्योभयकैराहरेदभ्यसेत्स्थिरैः ॥ ५० ॥

दिनाख्यं दिनकृद्युक्तं वारग्रहसमन्वितम् ।
कृत्तिकादि च कृत्यान्तं कृत्याख्यं जातवेदसः ॥ ५१ ॥

नक्षत्रात्मा हुताशः स्यात्तिथ्यात्मेन्दुरुदाहृतः ।
ताभ्यां करोति दिनकृद्विसर्गादानकर्मणी ॥ ५२ ॥

रक्षानिग्रहकर्मणोरनु पराग्वक्त्राः प्रधानाकृति-
प्रख्या मन्त्रविधानविच्च दिशि दिश्येकादशैकादश ।
संस्थाप्य क्रमशोऽक्षरोदितरुचीः शक्तीर्जपेद्वा मनुं
सम्यग्वा जुहुयादनुप्रतिगतं सिद्ध्यै समाराधयेत् ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पीतायोमुष्टिगदा-
हस्ता महिषाज्यसंयुतपुलाकैः ।
वैभीतारिष्टसमि-
त्कोद्रवकैः स्तम्भयेच्च हुतविधिना ॥ ५४ ॥

सुसिता पाशाङ्कुशयु-
ग्विगलद्वारिप्रवाहसंभिन्ना ।
वेतससमिदाहुत्या
मधुरयुजा मङ्क्षु वर्षयेद्दुर्गा ॥ ५५ ॥

रक्ता पाशाङ्कुशिनी
निशि फलिनीकेसरोद्भवैः कुसुमैः ।
चन्दनरससंसिक्तै-
र्होमाद्दुर्गा वशीकरोति जगत् ॥ ५६ ॥

लवणैस्त्रिमधुरसिक्तै-
स्तत्कृतया वा जुहोतु पुत्तल्या ।
उडुतरुकाष्ठैर्नक्तं
सप्ताहान्नृपतिमपि वशीकुरुते ॥ ५७ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सकपालशूलपाशा-
    ङ्कुशहस्तारुणतरा तथा दुर्गा ।
आकर्षयते लावण-
    पुत्तल्या त्रिमधुराक्तया होमात् ॥ ५८ ॥

ध्यात्वा धूम्रां मुसल-
    त्रिशिखकरामस्थिभिश्च तीक्ष्णाक्तैः ।
कार्पासानां निम्ब-
    च्छदमेषघृतैर्हुताच्च विद्वेषः ॥ ५९ ॥

धूम्रा तर्जनिशूला-
    हितहस्ता विषदलैः समहिषाज्यैः ।
होमाच्च मरिचसर्षप-
    चरुभिरजारुधिरसेचितैरटयेत् ॥ ६० ॥

शिखिशूलकराग्निनिभा
    सर्षपतैलाक्तमत्तबीजैश्च ।
मरिचैर्वा राजियुतै-
    र्होमादहितान्विमोहयेद्दुर्गा ॥ ६१ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

कृष्णा शूलासिकरा
रिपुदिनवृक्षोद्भवैः समित्प्रवरैः ।
व्रणकृद्धृतसंसिक्तै-
र्होमान्मासेन मारयेद्दुर्गा ॥ ६२ ॥

नक्षत्रवृक्षसमिधो
मरिचानि च तीक्ष्णहिङ्गुशकलानि ।
मारणकर्मणि विहिता-
न्यरुष्करस्नेहसिक्तानि ॥ ६३ ॥

नक्षत्रवृक्षसमिधां
विलिखितसाध्याभिधानकर्मवताम् ।
सचतुश्चत्वारिंश-
त्तत्त्वयुजां होमकर्म मरणकरम् ॥ ६४ ॥

मरिचं क्षौद्रसमेतं
प्रत्यक्पुष्पीपरागसंभिन्नम् ।
उष्णाम्भःपरिलुलितं
प्रसेचयेद्दक्षवृक्षपुत्तलयाः ॥ ६५ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

हृदये वदने च रिपोः
संमुखतः संप्रतिष्ठितोरायाः ।
जूर्त्यभिभूतोऽरिः स्या-
त्तत्कथनात्पक्षमात्रकान्म्रियते ॥ ६६ ॥

सैव प्रतिकृतिरसकृ-
त्प्रतिष्ठितसमीरणा च विशदधिया ।
तीक्ष्णस्नेहालिप्ता
विलोमजापेन तापनीयाग्नौ ॥ ६७ ॥

विधिना ज्वरपीडा स्या-
दपघनहोमेन हानिरङ्गस्य ।
सर्वाहुत्या मरणं
प्राप्नोति रिपुर्न तत्र संदेहः ॥ ६८ ॥

प्राक्प्रोक्तान्भूतवर्णान्दश दश युगशो बिन्दुयुक्तान्नमोन्ता-
न्योनेर्मध्याश्रमध्येष्वपि पुनरथ संस्थाप्य भूताभवर्णान् ।
वर्णैस्तैः साकमग्नेर्मनुमपि कुलिशाद्यैः स्वचिह्नैः समेतं
कुर्यात्कर्माणि सम्यक्पटुविशदमतिः स्तम्भनाद्यानि मन्त्री ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

[1]ऊदोद्गादिलळाः को-
र्नसौ चतुर्थार्णका वसौ वाराम् ।
दृष्टचैद्वितीयरक्षा
वह्नेरद्वन्द्वयोनिकादियषाः ॥ ७० ॥

मरुतः कपोलबिन्दुक-
पञ्चमवर्णाः शहौ तथा व्योम्नः ।
मनुषु परेष्वपि मन्त्री
कर्माणि करोतु तत्र संसिद्धै ॥ ७१ ॥

उन्मत्तक्ष्वेलनेत्रद्रुमभवसमिधां सप्तसाहस्रिकान्तं
प्रत्येकं राजितैलालुलितमथ हुनेन्माहिषाज्यप्लुतं वा ।
कृष्णाष्टम्याद्यमेवं सुनियतचरितः सप्तरात्रं निशायां
निःसंदेहोऽस्य शत्रुस्त्यजति किल निजं देहमाविष्टमोहः ॥

सामुद्रे च सहिङ्गुजीरकविषे साध्यर्क्षवृक्षाकृतिं
कृत्वा यो वदनाञ्जले घटकटाहादिश्रिते क्राथयेत् ।
सप्ताहं ज्वलनं जपन्विषतरोर्यष्ट्या शिरस्ताडनं
कुर्वन्सप्तदिनान्तरैर्यमपुरक्रीडापरः स्यादरिः ॥ ७२ ॥

1. ऊओद्गा

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अर्कस्यन्दनबद्धपन्नगमुखग्रस्ताङ्घ्रिमाशाम्बरं
　न्यग्वक्त्रं तिलजाप्लुतं विषहरं दीप्तं करैर्भास्वतः ।
वायुप्रेरितवह्निमण्डलमहाज्वालाकुलास्यादिकं
　ध्यायन्वैरिणमुत्क्षिपेज्जलममुं मन्त्रं जपेन्मृत्यवे ॥ ७४ ॥

आर्द्रांशुकोऽग्निमनुना त्वथ सप्तरात्रं
　सिद्धार्थतैललुलितैर्मरिचैर्जुहोतु ।
आरभ्य विष्टिदिवसेऽरिनरः प्रलाप-
　मूर्छान्वितेन विषयीक्रियते ज्वरेण ॥ ७५ ॥

तालस्य पत्रे भुजपत्रके वा
　मध्ये लिखेत्साध्यनराभिधानम् ।
अथाभितो मन्त्रमिमं विलोमं
　विलिख्य भूमौ [1]विनिखन्य तत्र ॥ ७६ ॥

आधाय वैश्वानरमादरेण
　समर्च्य सम्यङ्मरिचैर्जुहोतु ।
तीव्रो ज्वरस्तस्य भवेत्पुनस्त-
　त्तोये क्षिपेद्वश्यतमः स भूयात् ॥ ७७ ॥

---

1. विनिहत्य

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सिंहस्थाशरनिकरैः कृशानुवक्त्रै-
धावन्तं रिपुमनुधावमानमेनाम् ।
संचिन्त्य क्षिपतु जलं दिनेशबिम्बे
जप्त्वामुं मनुमपि चाटनाय शीघ्रम् ॥ ७८ ॥

कृत्वा स्थण्डिलमङ्गणे भगवतीं न्यासक्रमैरर्चये-
द्गन्धाद्यैः पुनरन्धसा च विकिरेन्मन्त्री निशायां बलिम् ।
जप्त्वा मन्त्रममुं च रोगसहिताः कृत्यानिकृत्या कृतां-
स्तांस्तान्भूतपिशाचवैरिविहितान्दुःखानसौ नाशयेत् ॥

विधिवदभिज्वाल्यानल-
मन्वहमाराध्य गन्धपुष्पाद्यैः ।
संध्याजपाच्च मनुरय-
माकाङ्क्षितसकलसिद्धिकल्पतरुः ॥ ८० ॥

कुसुमरसलुलितलोणै-
र्वारुणवदनो जुहोतु संध्यासु ।
मन्त्रार्णसंख्यमग्ने-
रैक्येन द्रावयेदरीनचिरात् ॥ ८१ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शुद्धैश्च तण्डुलैरपि
हविर्विनिष्पाद्य पञ्चगव्यमपि ।
सघृतेन तेन जुहुया-
दष्टसहस्रं [1]समेतसंपातम् ॥ ८२ ॥

प्राशितसंपातस्य
स्याद्रक्षा सर्वथैव साध्यस्य ।
प्राङ्गणमन्दिरयोरपि
निखनेद्द्वारे च शिष्टसंपातम् ॥ ८३ ॥

कृत्या नश्यति तस्मि-
न्वीक्षन्ते न ग्रहादयो भीत्या ।
कर्तारमेव कुपिता
कृत्या सर्वात्मना च नाशयति ॥ ८४ ॥

ब्रह्मद्रुमफलकान्ते
मन्त्रितमः सप्तसप्तकोष्ठयुते ।
कोणोदराणि हित्वा
मायाबीजं सकर्ममध्यगते ॥ ८५ ॥

---

1. समे ससंपातम्

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विलिखेत्क्रमेण मन्त्रा-
क्षरांश्च शिष्टेषु तेषु कोष्ठेषु ।
तत्र मरुतः प्रतिष्ठां
विधाय विनिधाय वह्निमपि जुहुयात् ॥ ८६ ॥

आज्येनाष्टसहस्रं
फलकोपरि सम्यगात्तसंपातम् ।
विप्रतिपत्तिधरायां
निखनेन्नश्यन्त्युपद्रवाः सद्यः ॥ ८७ ॥

सिकताचरुगव्याश्मक-
मृदां प्रतिष्ठा विधीयते सिद्ध्यै ।
प्रस्थाढकघटमाना
ग्रहपुरविषयाभिगुप्तये सिकताः ॥ ८८ ॥

मध्याष्टाशान्तासु च
कुण्डानामारचय्य नवकमपि ।
विधिना निवपेत्क्रमशः
सिंहधनुश्छागयायिनि दिनेशे ॥ ८९ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तिथिषु तु कालाष्टम्यां
  [1]तेषु विशाखाग्निमूलभागेषु ।
वारेषु मन्दवाक्पति-
  वर्जं सर्वे तथा प्रशस्यन्ते ॥ ९० ॥

हस्तश्रवणमखासु
  प्राजापत्येषु कर्म कुर्वीत ।
द्वादशसहस्रसंख्यं
  प्रजपेद्गायत्रमपि यथाप्रोक्तम् ॥ ९१ ॥

मध्ये च मूलमनुना
  तदायुधैरष्टदिक्षु चक्राद्यैः ।
सकपालान्तैः पृथगपि
  संस्थापनकर्म निगदितं विधिवत् ॥ ९२ ॥

तास्ताश्च देवता अपि
  परिपूज्य यथाक्रमेण मन्त्रितमः ।
कुर्याद्बलिं [2]दिनग्रह-
  करणेभ्यो लोकपालराशिभ्यः ॥ ९३ ॥

---

1. भेषु; 2. दिनकरग्रहणेभ्यो

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सिकताः षोडशकुडुवं
ब्रह्मद्रुमभाजने तु गव्याक्तम् ।
निवपति यदि विधिना तं
देशं ग्रामं करोति चतुरब्दात् ॥ १,४ ॥

अर्केऽजस्थेऽब्धिगायामपरिमितजलायां समादाय शुद्धाः
संम्यक्संशोषयित्वातपमनु सिकताः शूर्पकोणैर्विशोध्य ।
संसिद्धे पञ्चगव्ये सुमतिरथ विनिक्षिप्य ताः कुम्भसंस्था
मन्त्राग्नौ मन्त्रजापी द्विजतरुसमिधा भर्जयेत्कार्यहेतोः ॥

एवं मृदुपलचरवः
संस्थाप्यन्ते सपञ्चगव्यास्ते ।
वसुधाविप्रतिपत्ति-
क्षयं च पुष्टिं च कुर्वते क्रमशः ॥ १६ ॥

व्रीहिभिरन्नैः क्षीरैः
समिद्भिरथ दुग्धवीरुधामाज्यैः ।
मधुरत्रयमधुरतरै-
र्महतीमृद्धिं [1]करोति हुतविधिना ॥ १७ ॥

---

1. करोतु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

यद्यद्वाञ्छति पुरुष-
स्तत्तदमुष्य प्रभावतः साध्यम् ।
सग्रहनक्षत्राद्यां
सगिरिपुरग्रामकाननां वसुधाम् ॥ ९८ ॥

साहिझषोपलमुदधिं
दहति ह मतिमानयत्नमेतेन ।
एवं प्रोत्थापयति च
मन्त्रेणानेन निशितधीर्मन्त्री ॥
पुंसा केन कियद्वा
मन्त्रस्याचक्षतेऽस्य सामर्थ्यम् ॥ ९९ ॥

तस्मादेनं मनुवरमभीष्टाप्तये संयतात्मा
जप्यान्नित्यं सहुतविधिरप्यादरादर्चयीत ।
भक्त्या कुर्यात्सुमतिरभिषेकादिकं कर्मजातं
कर्तुं वान्यत्प्रवणमतिरत्रैव भक्तः सदा स्यात् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे एकोनत्रिंशः पटलः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

त्रिंशः पटलः ॥

अथाभिवक्ष्ये महितस्य मन्त्र-
स्यानुष्टुभः संग्रहतो विधानम् ।
ऋष्यादिकैरङ्गपदैर्यथाव-
द्दीक्षाजपार्चाहवनैः क्रमेण ॥ १ ॥

ऋषिरभिहितो वसिष्ठ-
श्छन्दोऽनुष्टुप्च देवता रुद्रः ।
त्र्यम्बकपदादिका स्या-
न्मनुनैव षडङ्गक्लृप्तिरथ कथिता ॥ २ ॥

त्रिभिस्तु वर्णैर्हृदयं शिरश्च
चतुर्भिरष्टाभिरथो शिखा च ।
उक्तं नवार्णैः कवचं तथाक्षि-
पञ्चार्णकं त्र्यक्षरमस्त्रमाहुः ॥ ३ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्राक्प्रत्यग्याम्यसौम्ये शिरसि च वदनोरोगलांसेषु नाभौ
हृद्देशे पृष्ठकुक्ष्योरथ शिवगुदयोरूरुमूलान्तयोश्च ।
जान्वोस्तद्वृत्तयुग्मस्तनतटयुगपार्श्वेषु पत्पाणिनासा-
शीर्षेष्वप्यूर्ध्वतोऽर्णैर्न्यसतु पुनरधस्तोऽपि मन्त्री तथोर्ध्वम् ॥

चरणाग्रसंधिषु गुदा-
धारोदरहृदयकंधरेषु पुनः ।
बाह्वोः संध्यग्रास्य-
घ्राणद्वयदृक्श्रुतिभ्रुशीर्षेषु ॥ ५ ॥

वर्णान्न्यस्य शिरोभ्रू-
दृग्वक्त्रकगलहृदुदरगुह्येषु ।
ऊर्वोर्जान्वोः पदयोः
पदैश्च मनुवित्क्रमेण विन्यस्येत् ॥ ६ ॥

वसिष्ठादिक्रमेणैव अङ्गन्यासं समाचरेत् ।
वसिष्ठस्त्र्यम्बकश्चैव त्रिणेत्रश्च तथैव च ।
अनुष्टुप्छन्दसे चेति जातियुक्तेन मन्त्रवित् ॥ ७ ॥

अच्छस्वच्छारविन्दस्थितिरुभयकराङ्कस्थितं पूर्णकुम्भं
द्वाभ्यां वेदाक्षमाले निजकरकमलाभ्यां घटौ नित्यपूर्णौ ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

द्वाभ्यां तौ च स्रवन्तौ शिरसि शशिकलाबन्धुरे प्लावयन्तौ
[1]देहं देवो दधानः प्रदिशतु विशदाकल्पजालः श्रियं वः ॥

प्रासादोक्ते पीठे
गन्धैर्वा दुग्धतरुकषायैर्वा ।
संपूर्य कलशमस्मि-
न्महेशमावाह्य पूजयेद्भक्त्या ॥ ९ ॥

अङ्गैराद्यार्काद्यैः
पुनरावृतिरष्टभिर्द्वितीया स्यात् ।
मन्त्रार्णशक्तिभिः स्युः
पुनश्चतस्रो दिशापवज्राद्यैः ॥ १० ॥

अर्केन्दुधरणितोया-
नलेरवियदात्मसंज्ञकास्ते च ।
आनुष्टुभमित्यष्टा-
वरणं प्रोक्तं विधानवरमेवम् ॥ ११ ॥

रमा राका प्रभा ज्योत्स्ना पूर्णोषा पूरणी सुधा ।
विश्वा विद्या [2]सुधा प्रह्वा सारा संध्या शिवा निशा ॥

---

1. वेदं 2. सिता

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

आर्द्रा प्रज्ञा [1]प्रभा मेधा कान्तिः [2]शान्तिर्द्युतिर्मतिः ।
परोमा पावनी पद्मा शान्ता [3]मेधा जयामला ॥ १३ ॥

द्वात्रिंशदिति निर्दिष्टाः शक्तयोऽनुष्टुभः क्रमात् ।
शिवानुभावतो नित्यं जगदाप्याययन्ति याः ॥ १४ ॥

इति परिपूज्य महेशं
कलशजलैः समभिषेचयेच्छिष्यम् ।
कनकांशुकरत्नाद्यै-
र्गुरुमपि परिपूज्य मनुमतः सिद्धम् ॥ १५ ॥

प्रजपेल्लक्षायत्या
द्रव्यैर्जुहुयाज्जपावसाने च ।
बिल्वपलाशौ खदिरो
वटतिलसिद्धार्थदौग्धदुग्धानि ॥ १६ ॥

दधिदूर्वेति दशैता-
न्याज्यसमेतानि होमवस्तूनि ।
एकैकशः सहस्रं
दशभिर्हुत्वा प्रतर्प्य विप्रांश्च ॥ १७ ॥

---

1. वरा 2. शान्तिर्धृति० 3. मेघा

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

भवति नरः सिद्धमनु-
मन्त्रेण च सर्वकर्मकर्ता स्यात् ।
बिल्वैरयुतं हुत्वा
महतीं लक्ष्मीमवाप्नुयाद्विप्रः ॥ १८ ॥

तावद्भिर्द्विजवृक्षै-
र्द्विजः श्रियं पुष्कलामवाप्नोति ।
खदिरसमिदयुतहोमा-
त्तेजोबलपुष्टिमाप्नुयादिष्टाम् ॥ १९ ॥

न्यग्रोधायुतहोमा-
द्धनधान्यसमृद्धिमेति नचिरेण ।
अयुतं तिलैः प्रजुह्व-
न्नपमृत्योः पाप्मनो विमुक्तः स्यात् ॥ २० ॥

सिद्धार्थायुतहोमो
वैरिणमपमृत्युमपि विनाशयति ।
पायसहुतेन परमां
रमामथायुर्यशो लभेन्मर्त्यः ॥ २१ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दुग्धहुतात्कान्तिः[1] स्या-
　त्परकृत्या नश्यति श्रियं लभते ।
दधिहोमतोऽन्नवान्स्या-
　त्संवननकरं च तं वदन्ति बुधाः ॥ २२ ॥

दूर्वायुतेन [2]जुहुया-
　द्रोगान्निवार्स्य सर्वमपमृत्युम् ।
गर्वितधीरब्दानां
　विप्रवरः सर्वथा शतं जीवेत् ॥ २३ ॥

निजजन्मदिने पयोन्धसा वा
　[3]शतवीर्यत्रितयैः पयोघृताक्तैः ।
जुहुयाच्च शतं सविंशतिं यः
　स लभेदायुररोगतां चिराय ॥ २४ ॥

काष्मर्यदारुसामिधां त्रिशतं सहस्रं
　सर्पिःपयोन्नसहितं त्रितयं जुहोतु ।
विप्रान्प्रतर्प्य च गुरून्परिपूज्य सम्य-
　ग्दीर्घं विमुक्तगदमायुरवाप्तुकामः ॥ २५ ॥

---

1. ०च्छान्तिः　2. जुहु-　3. शतवीर्या०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स्नात्वार्काभिमुखोऽम्भसि स्थित इमं मन्त्रं सहस्रं जपे-
दायुष्यं प्रतिपर्व दुग्धहविषा होमो महाश्रीप्रदः ।
लाजाभिर्निजवाञ्छिताय हवनात्कन्याशु संदीयते
स्वाद्वक्तस्तनजद्रुमैश्च हवनात्सर्वान्वशे स्थापयेत् ॥

गायत्रिवर्णपरिपूर्णतनुस्तु भानु-
स्त्रिष्टुब्विशिष्टमहिमा महितः कृशानुः ।
आनुष्टुभाक्षरसमग्ररुचिः शशाङ्को
दद्युः समुद्यतममी परिवाञ्छितं वः ॥ २७ ॥

एभिस्त्रिभिर्मनुवरैस्तु शताक्षराख्यो
मन्त्रोऽभिकाङ्क्षितफलाप्तिदकामधेनुः ।
प्रोक्तो हिताय जगतां मुनिभिः कृपार्द्र-
चित्तैर्यथोक्तमथ संग्रहतो वदामि ॥ २८ ॥

ऋष्याद्याः पूर्वोक्ता-
स्त्रिदशाः स्युर्हृत्त्रयोदशभिरर्णैः ।
शिर एकादशभिश्च
द्वाविंशद्भिस्तथा शिखाकवचम् ॥ २९ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

नयनं पञ्चदशार्णैः
ससप्तभिर्दशभिरस्त्रमङ्गविधिः ।
विन्यासं च मनूनां
मन्त्रज्ञः पूर्ववत्क्रमात्कुर्यात् ॥ ३० ॥

स्मर्तव्याखिललोकवर्ति सततं यज्जङ्गमस्थावरं
व्याप्तं येन च यत्प्रपञ्चविहितं मुक्तिश्च यत्सिद्धितः ।
यद्वा स्यात्प्रणवत्रिभेदगहनं श्रुत्या च यद्गीयते
तद्वः काङ्क्षितसिद्धयेऽस्तु परमं [1]तेजस्त्रयोत्थं महः ॥

लक्षायतो जपविधिः
शताक्षरस्याथ होमविधिरुक्तः ।
अयुतावधिको द्रव्यं
दौग्धान्नं सर्पिषा समायुक्तम् ॥ ३२ ॥

सौरे पीठे पूज्या
पूर्वोक्ताङ्गैः समावृतिः प्रथमा ।
प्रह्लादिन्याद्याभि-
स्तिस्रः प्रोक्ताः क्रमात्समावृतयः ॥ ३३ ॥

1. ज्योतिस्त्र०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पञ्चम्यावृतिरुक्ता
त्रैष्टुभवज्ञागतादिभिस्तदनु ।
स्याच्चरमादिभिरावृति-
चतुष्कमुक्तं दशम्यथेन्द्राद्यैः ॥ ३४ ॥

इति शताक्षरमन्त्रसमर्चना
निगदितेह दशवरणा बुधैः ।
प्रजपतामभिकाङ्क्षितसिद्धये
निखिलसंसृतिमोक्षपदाप्तये ॥ ३५ ॥

दुग्धाक्तैर्जुहुयात्सहस्रममृताकाण्डैस्तु दीर्घायुषे
दूर्वाणां त्रितयैस्तथा घृतपयःसिक्तैर्घृतेनैव वा ।
लक्ष्म्यै कोकनदैश्च शोणरुचिभिस्त्रिस्वादुयुक्तैस्तथा
रक्तैरुत्पलकैस्तदह्नि विकचैर्बैल्वप्रसूनैरपि ॥ ३६ ॥

अनुदिनमघशान्त्यै संयतात्मा सहस्रं
प्रतिजुहुतु तिलैर्वा मन्त्रविन्मासमेकम् ।
अपि दिनकरसंख्यं भोजयीत द्विजाती-
न्विविधरसविशिष्टैर्भक्तितो भोज्यजातैः ॥ ३७ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शतं शतं प्रातरतन्द्रितोद्यतो
जपेद्द्विजो मन्त्रमिमं शताक्षरम् ।
अरोगजुष्टं बहुलेन्दिरायुतं
शतं स जीवेच्छरदां सुखेन सः ॥ ३८ ॥

सर्वान्कामानवाप्नोति मन्त्रमेनं जपेत्तु यः ।
सर्वं साधयते मन्त्री अस्त्रशस्त्रादिलक्षणम् ॥ ३९ ॥

प्रणवव्याहृत्याद्या व्याहृतितारान्तिका च मन्त्री च ।
जप्त्वा शताक्षरी स्यादिहपरलोकप्रसिद्धये दिनशः ॥४०॥

मनुममुमघशान्त्यै पत्पदाद्यं प्रजप्या-
द्रुदगणरहितायाप्यायुषेऽनुष्टुबाद्यम् ।
विमलमतिररातिध्वंसने त्रिष्टुबाद्यं
दिनमनु दिनवक्त्रे वत्सरं संयतात्मा ॥ ४१ ॥

शताक्षरमनोरयं क्रम उदीरितः संग्रहा-
द्भजेदमुमतन्द्रितो दिनश एव मन्त्री रहः ।
अभीष्टफलसिद्धये सुयशसे च दीर्घायुषे-
ऽप्यशेषजनरञ्जनाय चिरसिन्दिरावाप्तये ॥ ४२ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

संवादसूक्तविहितं
विधानमथ साङ्गदेवतारूपम् ।
वक्ष्यामि साधकाना-
मनुदिनमभिवाञ्छितप्रदानकरम् ॥ ४३ ॥

ऋषिरपि संवननोऽस्या-
नुष्टुप्च त्रिष्टुबुच्यते च्छन्दः ।
संवादाद्यः प्रोक्तः
संज्ञानाद्यश्च देवता वह्निः ॥ ४४ ॥

ब्रह्माख्यो हृदयमनुः शिरश्च विष्णू
रुद्रः स्यादिह तु शिखेश्वरश्च वर्म ।
नेत्रे द्वे भवति सदाशिवस्तथास्त्रं
सर्वात्मेत्यथ कथितं षडङ्गमेवम् ॥ ४५ ॥

धवलनलिनराजच्चन्द्रमध्ये निषण्णं
करविलसितपाशं साङ्कुशं साभयं च ।
सवरदममलेन्दुक्षीरगौरं त्रिणेत्रं
प्रणमत सुरवक्त्रं मङ्क्षु संवादयन्त्रम् ॥ ४६ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सहस्रकाणां दशभिश्चतुर्भिर-
  प्यथो सहस्रैश्च चतुर्भिरन्वितम् ।
जपेन्मनुं सम्यगथाभिदीक्षितः
  पयोन्धसान्ते जुहुयाद्दशांशकम् ॥ ४७ ॥

यजेत्पुराङ्गैश्च तदर्चनाविधौ
  पुनर्द्वितीयावरणेऽग्निमूर्तिभिः ।
अनन्तरं च त्रिदिवेश्वरादिभिः
  क्रमेण वह्निं विधिनेति पूजयेत् ॥ ४८ ॥

संवादसूक्ते विधिनेत्यनेन
  संसाधिते कर्म करोतु मन्त्री ।
चतुःशतं चापि दशोत्तरेण
  चतुश्चतुष्कं प्रजपेद्धुनेद्वा ॥ ४९ ॥

पायसेन मधुरत्रयभाजा
  विप्रराजतरुजैः कुसुमैर्वा ।
सर्पिषा स्तनजवृक्षसमिद्भि-
  र्वाञ्छितार्थविधये प्रजुहोतु ॥ ५० ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जुहुयात्कलाचतुष्कैः
प्रत्यृचमायोज्य कादिवर्गचतुष्कैः ।
तद्वच्च पयशलाद्यै-
र्वर्गैः संयोज्य पूर्ववन्मतिमान् ॥ ५१ ॥

तद्वदृचं प्रतियोज्य
त्रिष्टुप्पादांश्च पूर्वसंख्येन ।
जुहुयात्सर्पिःसिक्तं
पायसमचिरेण कार्यसमवाप्त्यै ॥ ५२ ॥

प्रतिपादमथकर्पादं
प्रतियोज्य जुहोतु पूर्ववन्मतिमान् ।
तेनाभीष्टावाप्ति-
र्नचिरेण नरस्य हस्तगा भवति ॥ ५३ ॥

अक्षरपादात्रिष्टु-
ब्युक्तैः सूक्तैस्तु पूर्वसंख्येन ।
जुहुयात्समाजरूपं
संवादयितुं प्रतर्पयेद्वाग्भिः ॥ ५४ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

उद्दिश्य यद्यदिह मन्त्रितमो जुहोति
सूक्तैरमा निगदितैस्त्रिविधैश्च मन्त्रैः ।
व्यस्तैर्यथाविभवतो विधिवत्समस्तै-
स्तत्तस्य सिध्यति समग्रमयत्नमेव ॥ ५५ ॥

ऋग्वारुणी ध्रुवा स्वाद्या या सा त्रिष्टुब्निगद्यते ।
ऋषिर्वसिष्ठस्त्रिष्टुप्च च्छन्दो वारीशदेवता ॥ ५६ ॥

अष्टभिः सप्तभिः षड्भिः पुनस्तावद्भिरक्षरैः ।
षडङ्गानि विधेयानि तन्मन्त्रसमुदीरितैः ॥ ५७ ॥

अङ्गुल्यग्रससंधिपायुशिवसंज्ञाधारनाभिष्वथो
कुक्षौ पृष्ठहृदोरुरोजगलदोःसंध्यग्रवक्त्रेषु च ।
गण्डघ्राणविलोचनश्रवणयुग्भ्रूमध्यमध्येषु के
सर्वाङ्गेषु तथा न्यसेद्द्विशदधीर्वर्णैः समर्थैः क्रमात् ॥

अच्छांशुकाभरणमाल्यविलेपनाढ्यः
पाशाङ्कुशाभयवरोद्यतदोः सरोजः ।
स्वच्छारविन्दवसतिः सुसितः प्रसन्नो
भूयाद्विभूतिविधये वरुणश्चिरं वः ॥ ५९ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अङ्गैरष्टभिरहिपै-
दिशाधिपैः समभिपूज्य वारीशम् ।
कलशैः पुनरभिषिञ्चे-
त्परमगुरुर्मन्त्रजापिनं शिष्यम् ॥ ६० ॥

वसुभिः प्रसाद्य देशिक-
मथ शिष्यो मनुमिमं जपेल्लक्षम् ।
जुहुयाच्च दुग्धपक्कै-
रन्नैरयुतं घृताप्लुतैर्मतिमान् ॥ ६१ ॥

ऋगियमृणमोचनी स्या-
ज्जपैर्हुतैस्तर्पणैश्च मन्त्रविदः ।
संप्राप्तदुर्गतेरपि
सद्यो हृद्यां च संवहेल्लक्ष्मीम् ॥ ६२ ॥

इक्षोः सितैश्च शकलै-
र्घृतसंसिक्तैश्चतुर्दिनं जुहुयात् ।
सकलोपद्रवशान्त्यै
तथर्णमुक्त्यै च संपदे सुचिरम् ॥ ६३ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वैतससमिद्युतहुता-
    द्वृष्टिमकालेऽपि वितनुते वरुणः ।
गव्यक्षीरसमेता-
    त्त्रिदिनकृताद्दिनमुखेषु मुदितमनाः ॥ ६४ ॥

शतभिषजि समुदितेऽर्के
    चतुःशतं पायसं हुनेत्सघृतम् ।
ऋणमोचनाय लक्ष्म्यै
    जनसंवननाय शुक्रवारे वा ॥ ६५ ॥

पाशाबद्धं वैरिण-
    मङ्कुशसंप्रोतमम्बुधेः पारे ।
ध्यायन्परे क्षिपन्तं
    वरुणं जुहुयाच्च वा तथा प्रजपेत् ।

पाशनिबद्धं वैरिण-
    मसिना च्छित्वाशु नाशयन्तममुम् ।
ध्यायन्वेतससमिधा
    गोमूत्रयुजा हुनेत्तदपहत्यै ॥ ६७ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दौग्धान्नैर्भृगुवारे
घृतसंसिक्तैः कृतश्च हवनविधिः ।
ऋणमोक्षदश्च विविधो-
पद्रवशमकृद्रमाकरः प्रोक्तः ॥ ६८ ॥

पश्चिमसंध्यासमये
पश्चिमवदनोऽनलं समाराध्य ।
ऋचमेनामभिजप्या-
च्चतुःशतं सकलदुःखनाशाय ॥ ६९ ॥

शालीघृतसंसिक्ताः
सरिदन्तरतो जुहोतु परसेनाम् ।
संस्तम्भयितुं त्रिदिनं
सुमना मन्त्री चतुःशतावृत्त्या ॥ ७० ॥

प्रत्यङ्मुखोऽथ मन्त्री
प्रतर्पयेद्वा जलैः सुशुद्धतरैः ।
यः सोऽप्युपद्रवाणां
रुन्धेन्निवहं श्रियं समृच्छति च ॥ ७१ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

बहुना किमनेन मन्त्रिमुख्यो
　　मनुनाशु प्रतिसाधयेदभीष्टम् ।
हवनाक्रिययाथ तर्पणैर्वा
　　सजपैः पाशभृतो महामहिम्नः ॥ ७२ ॥

अथ लवणमनुं वदामि साङ्गं
　　सजपं सप्रतिपत्तिकं सहोमम् ।
विधिवद्विहितेन येन सर्वां
　　जगतीमात्मवशे करोति मन्त्री ॥ ७३ ॥

लवणाम्भसि चेत्याद्या द्वितीया लवणे इति ।
दहेति च तृतीया स्यात्सदग्ध्वेति चतुर्थ्यपि ॥ ७४ ॥

ऋक्पञ्चमी तु या ते स्याद्यथा प्रोक्तमथर्वणि ।
ऋग्भिराभिस्तु पञ्चाङ्गं पञ्चभिर्वा समीरितम् ॥ ७५ ॥

चित्र्यक्षरैः षडङ्गं वा प्रणवाद्यैर्निगद्यते ।
पञ्चभिश्च त्रिभिरपि पञ्चभिः पञ्च चाक्षरैः ॥ ७६ ॥

सपञ्चभिर्युगार्णेन जातियुक्तैः समाहितः ।
अङ्गिराः स्यादृषिश्छन्दोऽनुष्टुबत्रैव देवता ।
अग्निरात्री तथा दुर्गा भद्रकाली समीरिता ॥ ७७ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अरुणोऽरुणपङ्कजसंनिहितः
स्रुवशक्तिवराभययुक्तकरः ।
अमितार्चिरजात्तगतिर्विलस-
न्नयनत्रितयोऽवतु वो दहनः ॥ ७८ ॥

नीलवरांशुककेशकलापा
नीलतनुर्निबिडस्तनभारा ।
साङ्कुशपाशसशूलकपाला
यामवती भवतोऽवतु नित्यम् ॥ ७९ ॥

करकमलविराजच्चक्रशङ्खातिशूला
परिलसितकिरीटा पातितानेकदैत्या ।
त्रिणयनलसिताङ्गी तिग्मरश्मिप्रकाशा
पवनसखनिभाङ्गी पातु कात्यायनी वः ॥ ८० ॥

सुरौद्रसितदंष्ट्रिका त्रिणयनोर्ध्वकेशोल्बणा
कपालपरशूल्लसड्डमरुका त्रिशूलाकुला ।
घनाघननिभा रणद्रुचिरकिङ्किणीमालिका
भवद्भिभवसिद्धये भवतु भद्रकाली चिरम् ॥ ८१ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

खेटासिमुसलतोमर-
कपालशक्तीः सपाशसृणि दधती ।
दंष्ट्रोग्रा सिंहस्था
...रात्रिकालिका ध्येया ॥ ८२ ॥

अयुतं नियतो मन्त्रमृक्पञ्चकसमन्वितम् ।
प्रजपेत्त्रिसहस्रं वा सम्यगेनं समाहितः ॥ ८३ ॥

दशांशेन हुनेत्सिद्ध्यै हविषा घृतसंयुजा ।
एवं कृते प्रयोगार्हो मन्त्री भूयान्न चान्यथा ॥ ८४ ॥

वह्निरात्री वरे स्यातां वश्याकर्षणकर्मणोः ।
दुर्गाकाल्यौ तथा देव्यौ शस्ते मारणकर्मणि ॥ ८५ ॥

आरभ्य कर्मकृन्मन्त्री तृतीयां कृष्णपक्षजाम् ।
संदीक्षितो भवेत्पूते मन्दिरे मन्त्रजापवान् ॥ ८६ ॥

निखन्यात्तत्र कुण्डं च दोर्मात्रं त्र्यश्रमेखलम् ।
चतुष्कं सुन्दराकारं पुत्तलीनां च कारयेत् ॥ ८७ ॥

एतां साध्यर्क्षवृक्षेण शालिपिष्टेन चापराम् ।
चक्रीकरमृदा चान्यां मधूच्छिष्टेन चेतराम् ॥ ८८ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तासु हृद्देशलिखितसाध्याख्यासु समाहितः ।
सम्यक्संस्थापयेत्प्राणान्साध्यादानीय साधकः ॥ ८९ ॥

उत्तानां दारवीं कुण्डे खनेन्मन्त्राभिमन्त्रिताम् ।
विष्टरां विष्टरस्याधः पादस्थाने च मृन्मयीम् ॥ ९० ॥

लम्बयेदम्बरे सिद्धमयीमूर्ध्वमधोमुखीम् ।
पुनः कृष्णाष्टमीरात्रौ पूर्वयामे गते सति ॥ ९१ ॥

रक्तमाल्याम्बरो मन्त्री कृतरक्तानुलेपनः ।
सम्यक्कृतलिपिन्यासप्राणायामादिकः शुचिः ॥ ९२ ॥

कुडुबं पोतलवणं सुश्लक्ष्णं परिचूर्णितम् ।
दधिक्षौद्रघृतक्षीरैः प्रोक्षयित्वा सुशोधितम् ॥ ९३ ॥

आलोड्य गुडमध्वाज्यैर्विस्पष्टावयवामथ ।
तेन पुत्तलिकां मन्त्री चार्वङ्गीं कारयेत्सुधीः ॥ ९४ ॥

तस्यां च स्थापयेत्प्राणान्गुर्वादेशविधानतः ।
अष्टोर्ध्वशतसंख्यं वा तथाष्टोर्ध्वसहस्रकम् ॥ ९५ ॥

ऋक्पञ्चकं पञ्चविंशत्संख्यं प्रतिकृतिं स्पृशन् ।
जपित्वाङ्गीनि विन्यस्येत्स्वाङ्गप्रतिकृतावपि ॥ ९६ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सतारैश्चिटिमन्त्रार्णैश्चतुर्विंशतिसंख्यकैः ।
शिरोललाटदृक्कर्णनासास्यचिबुकेष्वपि ॥ ९७ ॥

सकण्ठहृदयोरोजकुक्षिनाभिकटीषु च ।
मेढ्रपायूरुजान्वाख्यजङ्घाङ्घ्रिषु च विन्यसेत् ॥ ९८ ॥

अधो गुह्यादभेदः स्यादूर्ध्वं भेदेऽन्विते सति ।
आत्मन्येवं प्रविन्यस्य पुनः प्रतिकृतौ न्यसेत् ॥ ९९ ॥

अङ्गुष्ठसंधिप्रपदजङ्घाजानूरुपायुषु ।
सलिङ्गनाभिजठरहृदयेषु स्तनद्वये ॥ १०० ॥

कंधराचिबुकास्येषु घ्राणदृक्कर्णयुग्मके ।
ललाटशिरसोर्न्यस्येत्प्रतिमायां च संहरेत् ॥ १०१ ॥

उपलिप्याथ कुण्डं तद्बहिर्गोमयवारिणा ।
साध्यसंमुख आसीन आदध्याद्धव्यवाहनम् ॥ १०२ ॥

प्रज्वाल्य साध्योडुतरुकाष्ठैरभ्यर्च्य दीप्तिमान् ।
राजीकुशीतपुष्पाद्भिश्चषके रजतादिके ॥ १०३ ॥

देवतां प्रतिपाद्यार्घ्यं दत्त्वा कार्यार्थसिद्धये ।
उपतिष्ठेद्धुतस्यादावन्ते मन्त्रैरितीरितैः ॥ १०४ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

त्वमाननममित्रघ्न निशायां हव्यवाहन ।
हविषा मन्त्रदत्तेन तृप्तो भव मया सह ॥ १०५ ॥

जातवेदो महादेव तप्तजाम्बूनदप्रभ ।
स्वाहपते विश्वभक्ष लवणं दह शत्रुहन् ॥ १०६ ॥

ईशे ईश्वरि शर्वाणि ग्रस्तं मुक्तं त्वया जगत् ।
महादेवि नमस्तुभ्यं वरदे कामदा भव ॥ १०७ ॥

तमोमयि महादेवि महादेवस्य सुव्रते ।
स्त्रिया मे पुरुषं गत्वा वशमानय देहि मे ॥ १०८ ॥

दुर्गे दुर्गादिरहिते दुर्गसंशोधनार्गले ।
चक्रशङ्खधरे देवि दुष्टशत्रुभयंकरि ॥ १०९ ॥

नमस्ते दह शत्रुं मे वशमानय चण्डिके ।
शाकंभरि महादेवि शरणं मे भवानघे ॥ ११० ॥

भद्रकालि भवाभीष्टे भद्रासिद्धिप्रदायिनि ।
सपत्नान्मे दह दह पच शोषय तापय ॥ १११ ॥

शूलादिशक्तिवज्राद्यैरुत्कृत्योत्कृत्य मारय ।
महादेवि महाकालि रक्षात्मानं कुमारिके ॥ ११२ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पुनः प्रतिकृतेरङ्गसप्तकं निशितायसा ।
दक्षपादादिकं छित्वा पञ्चर्चं प्रजपेन्मनुम् ॥ ११३ ॥

साध्यं संस्मृत्य शितधीर्जुहुयात्सप्तसंख्यया ।
दक्षिणं चरणं पूर्वं ततो दक्षार्धकं पुनः ॥ ११४ ॥

दक्षहस्तं तृतीयं स्याद्गलादूर्ध्वं चतुर्थकम् ।
पञ्चमं वामहस्तं स्यात्षष्ठं वामार्धमेव च ॥ ११५ ॥

सप्तमं वामपादं स्यादन्यापि स्याद्धुतक्रिया ।
सप्त सप्त विभागो वा क्रमादङ्गेषु सप्तसु ॥ ११६ ॥

एकादशांशभिन्नैर्वा तदङ्गैः सप्तभिर्हुनेत् ।
होमोऽन्यथा वा पूर्वं तु दक्षिणश्चरणो भवेत् ॥ ११७ ॥

द्वितीयो दक्षिणकरस्तृतीयः शिर उच्यते ।
वामबाहुश्चतुर्थस्तु मध्यादूर्ध्वं तु पञ्चकम् ॥ ११८ ॥

अधोभागस्तु षष्ठः स्याद्वामभागस्तु सप्तकः ।
हुत्वैवं पूर्वसंप्रोक्तैरुपस्थापकमन्त्रकैः ॥ ११९ ॥

अर्चयित्वा दण्डदीर्घं प्रणमेद्धव्यवाहनम् ।
सकर्षस्वर्णयुक्ताङ्गां शोणां दद्यात्सतर्णकाम् ॥ १२० ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दक्षिणां सप्तकर्षां तु दद्यान्मारणकर्मणि ।
अंशुकं रुचकं धान्यं दत्त्वा संप्रीणयेद्गुरुम् ॥ १२१ ॥

एवं कृतेन मन्त्रीष्टं लभते होमकर्मणा ।
अथ वा मारणाकाङ्क्षी साध्यवामाङ्घ्रिपांसुभिः ॥१२२॥

सनिम्बतिलसिद्धार्थव्रणकृत्तैलसंयुतैः ।
हिङ्गुत्रिकटुकोपेतैर्महिषीमूत्रपेषितैः ॥ १२३ ॥

वराहपारावतयोः पुरीषेण समन्वितैः ।
एतैश्च संमिश्रयतु लोणं पूर्वोक्तसंख्यकम् ॥ १२४ ॥

पूर्ववत्पुत्तलीं तेन लोणचूर्णेन कारयेत् ।
प्राणान्प्रतिष्ठापयेच्च तत्र पूर्वोक्तसंख्यकम् ॥ १२५ ॥

पूर्वोक्ताभिः पुत्तलीभिः कुण्डे दक्षिणदिङ्मुखे ।
दुर्गां वा भद्रकालीं वा प्रतिपद्य यथेरिताम् ॥ १२६ ॥

उपस्थिते त्वर्धरात्रे सव्यपाणिस्थशस्त्रकः ।
वामपादं समारभ्य जुहुयात्पूर्वसंख्यया ॥ १२७ ॥

समापयेद्दक्षपादं विकारेणायसो वशी ।
त्रिसप्ताहप्रयोगेण मारयेद्रिपुमात्मनः ॥ १२८ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तस्यां रात्र्यामुपोष्याथ परेऽहनि च साधकः ।
प्राणायामादिभिरपि गायत्रीजपहोमकैः ॥ १२९ ॥

विमुक्तपापो भूत्वा तु स पुनर्विहरेत्सुखम् ।
यां कल्पयन्त्यपामार्गराजीघृतहवींषि च ॥ १३० ॥

पृथगष्टोत्तरशतावृत्त्या हुत्वा बलिं हरेत् ।
यो मे पुरस्तादित्यादिदशमन्त्रैर्बलिं हरेत् ॥ १३१ ॥

इति लवणमनोर्विधानमेवं
प्रणिगदितं विधिवत्प्रयोगभिन्नम् ।
विधिममुमथ साधु संप्रयुञ्ज्या-
द्व्रजति फलं निजवाञ्छितं चिराय ॥ १३२ ॥

अथ वा लवणैः परागभूतै-
र्मधुराक्तैः पुनरष्टमीनिशाद्यम् ।
जुहुयात्तु चतुर्दशीनिशान्तं
कुडुबोन्मानितमेभिरेव मन्त्रैः ॥ १३३ ॥

नारीनरान्वा नगरं नृपान्वा
ग्रामं जनान्वा मनसोऽनुकूलान् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वशीकरोत्येव हुतक्रियेयं
चिराय नैवात्र विचारणीयम् ॥ १३४ ॥

वस्तुनोक्तेन क्रियतां साङ्गोपाङ्गेन पुत्तली ।
तस्यां तु साध्यलिङ्गायां प्राणाद्यर्पणमाचरेत् ॥ १३५ ॥

निक्षिप्य हृदये किंचित्कीटान्तां संस्पृशन्पुनः ।
प्राणार्पणेन यत्कार्यं क्षिप्रं कुर्याद्विचक्षणः ॥ १३६ ॥

अथास्य हृदये स्मृत्वा वर्तुलं वायुमण्डलम् ।
कृष्णषड्बिन्दुगं वायुं वायुगर्भं विचिन्तयेत् ॥ १३७ ॥

तत्र भूतास्तु तन्मात्राशब्दाद्यं श्रवणादिकम् ।
धातून्मनश्च बुद्धिं च संक्षिपेदप्यहंक्रियाम् ॥ १३८ ॥

तत्सर्वं तेन चण्डेन समीरेण समीरितम् ।
अवामनासारन्ध्रेण स्वसमीपमुपानयेत् ॥ १३९ ॥

प्रवेशयेच्च पुत्तल्यां पुनस्तेनैव वर्त्मना ।
प्राणप्रतिष्ठामन्त्रेण लब्धप्राणादिकां तथा ॥ १४० ॥

याद्यष्टकान्भ्रमरवद्धृदयाम्बुजस्थां
तत्केसरार्पितपरागपरिष्कृताङ्गान् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

संचिन्त्य साध्यहृदयेऽपि तथैव भूयः
साध्याम्बुजस्थानलिपिस्वकीयैः ॥ १४१ ॥

हृत्पद्ममध्यस्थिततन्तुजालै-
रेकैकमेकोत्पतितैः क्रमेण ।
निश्वासमात्रेण सुखं प्रविष्टा-
स्तत्प्राणमार्गेण हरेद्द्विरेफान् ॥ १४२ ॥

वायव्याग्नेयैन्द्रवारीणमहेश-
क्रव्यात्सोमप्रेतनाथाश्रितेषु ।
किञ्जल्केषु प्राणभूतद्विरेफां-
स्तत्संबन्धांस्तन्तुभिर्बिन्दुभूतैः ॥ १४३ ॥

अवामनासामार्गेणैवाकृष्याकृष्य पुत्तलीम् ।
प्रवेशयेत्सुधीः प्राणान्प्राणाद्यर्पणयोगतः ॥ १४४ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे त्रिंशः पटलः ॥

———*———

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

एकत्रिंशः पटलः ॥

प्राणप्रतिष्ठानमनोर्विधानं
प्रवक्ष्यते संप्रति सर्वसिद्ध्यै ।
यस्माद्दतेऽमी कथिताः प्रयोगाः
व्यर्था भवेयुर्गतजीवकल्पाः ॥ १ ॥

प्रोक्त्वा पूर्वममुष्यशब्दमथ च प्राणा इह प्राणका-
स्तद्वज्जीव इह स्थितेति च तथा सर्वेन्द्रियाणीति च ।
भूयो वाङ्मनसावुदीर्य तदनु प्राणा इहायान्त्विति
स्वाहान्तं प्रजपेन्मनुं निशितधीः प्राणान्प्रतिष्ठापयेत् ॥[1]

सृष्टिः सा जगतामनादिनिधना विश्वस्य चेष्टाकरी
प्राणाख्या प्रकृतिः क्रियामयवपुर्देवी परा देवता ।

---

[1]तद्वद्वाङ्मनसी दृशं श्रुतिमथो घ्राणं च सप्राणकं
सैवेहागतयामयुक्सुखचिरं तिष्ठन्तु ठद्वन्द्वकम् ।
मन्त्रस्यास्य विधिर्हरिश्च हर इत्येते मुनित्वे स्थिता-
श्छन्दस्त्वृग्यजुषी च सामकमथर्वेतीह च्छन्दांसि च ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रत्येकं कादिवर्गैः प्रतिगतलिपिकैर्बिन्दुयुक्तैर्धराद्यैः
शब्दाद्यैः श्रोत्रमुख्यैर्वदनकरमुखैस्तत्क्रियाभिः क्रमेण ॥
बुद्ध्याद्यैश्चात्मनेऽन्तैरुपरि च विलसज्जातिभिः षड्भिरेवं
कुर्यादङ्गानि सम्यग्वरविशदमतिर्विश्वरूपत्वसिद्ध्यै ॥३॥

नाभेर्देशादापदं पाशबीजं
हृद्देशादा नाभिदेशं च शक्तिम् ।
आहृद्देशं मस्तकादङ्कुशाख्यं
न्यस्त्वा यादीन्धातुभिर्न्यस्य[1] सप्त ॥ ४ ॥

प्राणे जीवे चैव हंसश्च
यार्णन्यस्येन्मूलं व्यापकं मस्तकादिम् ।
एवं न्यस्य प्राणशक्तिस्वरूपं
[2]विद्यां ध्यायेदात्मरूपां च देवीम् ॥ ५ ॥

रक्ताम्बोधिस्थपोतोल्लसदरुणसरोजाधिरूढा कराब्जैः
पाशं कोदण्डमिक्षूद्भवमथ गुणमप्यङ्कुशं पञ्चबाणान् ।
बिभ्राणा सृक्कपालं त्रिणयनलसिता पीनवक्षोरुहाढ्या
देवी बालार्कवर्णा भवतु सुखकरी प्राणशक्तिः स्वरूपा ॥

1. जन्तुषु न्यस्त 2. बिभ्रत्

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ध्यात्वा देवीं प्रजपेदेवं लक्षं मनुं समाहितधीः ।
आज्येनान्ते जुहुयाच्चरणा वा तद्दशांशतो मन्त्री ॥ ७ ॥

शाक्ते पीठे देवीं षट्कोणस्थैः प्रजेशहरिरुद्रैः ।
वाणीलक्ष्मीगिरिजासहितैरङ्गैश्च मातृलोकेशैः ॥ ८ ॥

प्रयजेच्चतुर्भिरेवं परिवारैर्नित्यमेव निशितमनाः ।
एवं संसिद्धमनुर्वश्याद्यान्यारभेत कर्माणि ॥ ९ ॥

पाशाङ्कुशान्तरितशक्तिमनोः परस्ता-
दुच्चार्य यादिवसुवर्णगणं सहंसम् ।
पश्चादमुष्यपदमुच्चरतु प्रयोग-
मन्त्रोऽयमित्थमुदितो ग्रहसंख्यया वा ॥ १० ॥

मृता वैवस्वता चैव जीवहा प्राणहा तथा ।
आकृष्या ग्रथना चैव उन्मादा विष्फुलिङ्गिनी ।
क्षेत्रज्ञा प्रतिहारी च प्राणमूर्त्यः सयादिकाः ॥ ११ ॥

बद्ध्वा साध्या पाशबीजेन शक्त्या
गृह्णन्नाकृष्याङ्कुशेनाथ यादीन् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दूतीश्चोक्त्वा साध्यनाम्नाथ धातू-
नेवं मन्त्रो यावदात्मा सवीर्यः ।। १२ ।।

:सुप्ताशेषजने निशीथसमये साध्ये स्वपित्यादरा-
दारुह्य स्ववशं विधाय हृदये साध्याकृतेः कीलकम् ।
बद्ध्वा तं च निपीडमेव सहसा कालस्य यष्ट्या शिर-
स्याघातात्क्षुभिताखिलेन्द्रियगणं साध्यं स्मरेत्साधकः ।।

वायव्याग्नेयैन्द्रवारीणमहेश-
क्रव्यात्सोमप्रेतराण्मध्यकेषु ।
स्थानेष्वेतेष्वष्ट यादीन्सहंसा-
न्भृङ्गान्ध्यायेद्बीजबिन्दुप्रबद्धान् ।। १४ ।।

स्वीये चैवं संस्मरेद्धृत्सरोजे
भृङ्गीरूपान्निर्गतान्श्वासमार्गैः ।
साध्याब्जस्थांश्चञ्चरीकान्गृहीत्वा
स्वीयं स्थानं पूर्ववत्संप्रविष्टान् ।। १५ ।।

बीजानि रक्तानि तु वश्यकर्म-
ण्यम्भोधराभान्यभिचारकाले ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

धूम्राणि विद्वेषविधौ समोहे
पीतानि संस्तम्भविधौ स्मरेच्च ॥ १६ ॥

अथ वा साध्यप्राणा-
न्मण्डूकाकारधारिणो ध्यायेत् ।
स्वीयान्भुजगाकारा-
नभिचारादौ नृशंसकर्मविधौ ॥ १७ ॥

प्राणप्रतिष्ठाकर्मैवं विधायैकादशापरम् ।
पुत्तल्यादौ खचित्ते वा तांस्तु संस्तम्भयेद्ध्रुवा ॥ १८ ॥

आकृष्टानां साध्यदेहादसूनां
पुत्तल्यादावप्ययं स्यात्प्रकारः ।
किं तु स्वीये हृत्सरोजे प्रवेशो
वश्याकृष्ट्योरेव नात्राभिचारे ॥ १९ ॥

पाशाद्यत्रिकयुक्तमूलहृदयभ्रूमध्यसूत्रायिता
साग्निः साध्यललाटरन्ध्रवगतोऽप्यामूलमाजग्मुषि[1] ।
योन्यां स्वात्महृदब्जमेवमनिशं भ्राम्यत्यसौ चिन्त्य तं
शक्तिर्जन्मशतान्यपीह वशयेत्साध्यं समाकर्षयेत् ॥२०॥

---

1. ०पतितामामूलमाजग्मुषि

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्राणप्रतिष्ठाविधिरेवमुक्तः
साङ्गः सयोगो विनियोगयुक्तः ।
अस्मिन्प्रवीणो गिरिकाननादी-
न्प्रचालयेत्प्राणवतो विधाय ॥ २१

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्द-
भगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे एकत्रिंशः पटलः ॥

*P II. 12

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

द्वात्रिंशः पटलः ॥

अथ यन्त्रविरचनाभि-
मन्त्रविशेषान्बहुप्रकारयुतान् ।
कथयिष्ये मन्त्रविदा-
मैहिकपारत्रिकाप्तये सुधियाम् ॥ १ ॥

त्रिगुणितसंज्ञे माया-
लंकृतकोणे तयाभिवीते च ।
या या विशेषक्लृप्ति-
स्तां तामपि संग्रहेण समभिदधे ॥ २ ॥

कोणोल्लसितसुधाक्षर-
गलदमृतस्फुरितवह्निपरिवीतान् ।
बिन्दोर्मध्यगबीज-
स्थितान्सुधाधारया परिस्रुतया ॥ ३ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पूर्णसुषुम्नारन्ध्रां
साध्यतनुं संस्मरञ्छिरसि बध्यात् ।
तेनारोगी पुरुषः
प्रज्ञावान्दीर्घमायुराप्नोति ॥ ४ ॥

शीतांशुमण्डलस्थं
कूर्मचतुर्थात्तकोणलसितमिदम् ।
शीतप्रलिप्तजप्तं
कधृतं च शिरोरुजाज्वरार्तिहरम् ॥ ५ ॥

तद्यन्त्रयुगं विलिखे-
दभिविलिखितसाध्यसाधकाख्ययुतम् ।
साध्यमधस्तात्कृत्वा
बद्ध्वात्र स्वपतु साधको नित्यम् ॥ ६ ॥

विधिनानेन तु सम्य-
क्साध्योऽस्य वशे भवेदयत्नेन ।
तत्तु खनित्वागारे
तत्रान्नं सिद्धमत्तु वश्यकरम् ॥ ७ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

साध्याख्यां शक्तिवह्नौ नरहरिमपि रन्ध्रत्रये च त्रिशक्तौ
कर्मालिख्याथ लोष्टे सततगमपि संस्थाप्य जप्त्वा स्वशक्त्या ।
आगारे स्थापयित्वा नरमुदकनिधेश्चित्रपत्रे लिखित्वा
दीपाग्नौ तापयित्वा स्त्रियममलधियः सम्यगाकर्षयेयुः ॥८॥

त्रिगुणितविहिता विधयः
षड्गुणिते च प्रयोजनीयाः स्युः ।
रक्षाकर्मणि विहितं
तत्प्रायः प्रचुरमन्त्रयुक्ततया ॥ ९ ॥

पाशाष्टाक्षरवीतशक्ति दहनप्रोल्लासिसाध्याह्वयं
शक्तिश्रीस्मरसंवृतं कुयुगरन्ध्राबद्धचिन्तामणि ।
इत्थं षड्गुणितं विलिख्य जपितं मन्त्री दधानोऽसकृ-
द्राज्ञां वामदृशां प्रियो भवति संग्रामे पुरे वा चिरम् ॥

चिन्तारत्नाश्रिताश्रित्रियुगमथ नृसिंहावृतान्तःस्थबीजं
प्रादुःसाध्याभिधानं बहिरपि लिपिभिः प्रानुलोमानुवर्तिम् ।
क्ष्माबिम्बद्वन्द्वरन्ध्रप्रचलितचतुरर्णं ग्रहोन्मादभूत-
व्याधिघ्नं यन्त्रमस्मिन्कृतकलशविधिर्गर्भरक्षाधिकारी ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

द्वादशगुणिते शूले
नृसिंहबीजं नरेन्द्रपुरवीतम् ।
पीतालिप्तं पुरलघु-
धूपितमन्तःप्रबद्धकर्मयुतम् ॥ १२ ॥

चतसृषु दिक्षु निखन्या-
त्सीमायां द्वारतोरणाधो वा ।
देशाभिगुप्तिरेषा
गुप्ततमा सूरिभिः पुरा प्रोक्ता ॥ १३ ॥

अलदलनिशाकुशीतै-
र्मसृणे पट्टे विलिख्य यन्त्रमिदम् ।
[1]धेरस्थापनकर्म
प्रतिजप्तं प्राङ्गणे खनेन्मन्त्री ॥ १४ ॥

तत्र विशन्ति न चोरा
[2]ग्रहकृत्या स्यान्निकेतरक्षा च ।
अश्माभिपातवारण-
मभिवृद्धिं संपदां करोत्यचिरात् ॥ १५ ॥

1. सेर॰ 2. ग्रहकृत्याद्या निकेत॰

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तद्वद्भुटार्गलाख्यं
यन्त्रं नीले विलिख्य पट्टवरे ।
[1]मेचकसाध्यप्रतिकृति-
हृदये गुलिकां विधाय निक्षिप्य ॥ १६ ॥

त्रिमधुरपूर्णे पात्रे
विन्यस्याभ्यर्च्य गन्धपुष्पाद्यैः ।
बलिमपि विकिरेद्रात्रिषु
सप्ताहादानयेद्वधूमिष्टाम् ॥ १७ ॥

तामेवाथ प्रतिकृति-
मग्नौ किंचित्प्रतापयेत्प्रजपन् ।
शक्तिं पाशाङ्कुशमनु-
साध्याह्वयदर्भितां समाहितधीः ॥ १८ ॥

विधिनामुना त्रिरात्रा-
द्गर्वितधियमपि सुराङ्गनां मन्त्री ।
आकर्षेन्निजवाञ्छा-
प्रदायिनीं मदनबाणविह्वलिताम् ॥ १९ ॥

1. मोचक०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

यन्त्रं तदेव लाक्षा-
ताम्रावीतं निधाय कलशजले ।
जप्त्वा भानुसहस्रक-
मभिषिञ्चेद्रजतकाञ्चनाभ्यां च ॥ २० ॥

तद्वद्विधाय [1]कलशे
तद्यन्त्रं धारयेत्पुनर्नित्यम् ।
वाञ्छितसिद्धिं लभते
भक्त्या प्रणमन्ति देवता अपि तम् ॥ २१ ॥

यन्त्रं तदेव विधिव-
द्भित्तावालिख्य पूजयेद्दिनशः ।
चोरारिभूतनागा
अपि तं देशं न वीक्षितुं शक्ताः ॥ २२ ॥

आलिख्य वीरपट्टे
यन्त्रमिदं मस्तकार्पितं कृत्वा ।
युध्यन्प्रत्यर्थिनमपि
हत्वा यात्यव्रणाङ्कितो योद्धा ॥ २३ ॥

1. कलशं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मदजलविलिखितमेत-
यन्त्रं जप्तं च मस्तके न्यस्तम् ।
करिणीमपि मदयेद्वा-
क्चण्डतरे का कथा करेणुवरे ॥ २४ ॥

बहुनेति भाषितेन कि-
मेभ्यो मुख्यं न किमपि यन्त्रेभ्यः ।
तस्मादमूनि साद्भि-
र्धार्याणि च विश्ववश्यमिच्छाद्भिः ॥ २५ ॥

गजमृगमदकाश्मीरै-
र्मन्त्रितमः सुरभिरोचनायुक्तैः ।
विलिखेदलक्तकरसा-
लुलितैर्यन्त्राणि सकलकार्यार्थी ॥ २६ ॥

राज्या पटुसंयुतया
सपाशशक्त्यङ्कुशेन मन्त्रेण ।
स्वाद्वक्तयाभिजुह्व-
न्निश्युर्वीशांस्तथोर्वशीं वशयेत् ॥ २७ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

हृल्लेखाग्निस्थसाध्याह्वयमपि बहिरांक्रोंवृतं वह्निगेह-
द्वन्द्वाश्रिस्वस्तिकाढ्यं प्रतिलिखतु दले यन्त्रजं नागवल्ल्याः ।
जप्त्वा शक्तिं तु पाशाङ्कुशलिपिसहितां तापयेद्दीपवह्नौ
नक्तं भक्त्यानताङ्गी स्मरशरविवशा प्रेमलोलाभियाति ॥

शक्तिस्थं निजनाभिवह्निभवनद्वन्द्वोदरे मान्मथं
बीजं साध्यविदर्भया परिवृतं शक्त्या बहिः पार्थिवम् ।
तत्कोणे स्मरमन्यपुष्टनयनप्रोत्थैः पुनः [1]कर्णिकै-
[2]स्ताम्बूलैर्लिखिताभिजप्तमदयेद्योषिन्मनोमोहनम् ॥२९॥

शक्त्यन्तःस्थितसाध्यनाम परितो बीजैश्चतुर्भिः समा-
बद्धं शक्तिमनोभवाङ्कुशलिपिप्रोंभिः समावेष्टितम् ।
शाल्युत्थे प्रतिलिख्य पिष्टविकृतौ प्राणान्प्रतिष्ठाप्य च
त्रिस्वादौ परिभर्ज्य तत्समदतः साध्यो वशे तिष्ठति ॥

डान्तं शिखीलवयुतं दहनांशसाध्यं
मायांशसाधकमथाभिवृतं कलाभिः ।
मध्योल्लसद्त्रिमुखशूलमिदं तु भर्तु-
र्यन्त्राह्वयं नरनताङ्गिवशंकरं स्यात् ॥ ३१ ॥

1, कण्टकै- 2. स्ताम्बूले

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मृत्काराङ्गुलिकात्तया सक्तकलासान्तर्वसायुक्तया
साध्यस्याङ्घ्रिरजोयुजा मृदुमृदा क्लृप्तस्य शक्तिं हृदि ।
रूपस्याभिविलिख्य तद्विवरके साध्यं तदीरान्प्रति-
ष्ठाप्याजल्प्य निखन्य तत्र दिनशो मेहेच्चिरं वश्यकृत् ॥

वामाक्ष्याः प्रतिलिख्य नाम निशया वामोरुदेशे निशा-
मध्ये वामकरेण संशितमतिः संछादयंस्तन्मनाः ।
पूर्वं रुद्रपदं ततश्च दयितेयोगीश्वरीबिन्दुम-
न्मन्त्रं जप्यति चेदनङ्गविवशां सद्यः प्रियामानयेत् ॥

मायाहृदोरथान्ते
ब्रह्मश्रीराजितेऽक्षरान्प्रोक्त्वा ।
राजयुतपूजितेऽर्णा-
न्स जये विजये च गौरि गान्धारि ॥ ३४ ॥

त्रिभुवनवशंकरीति च
सर्वलोकान्तिके वशंकरि च ।
सर्वस्त्रीपुरुषवशं-
करि सुदुघे वाक्षरान्प्रवीप्स्य ततः ॥ ३५ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मायाद्विठान्तिको मनु-
रेकाधिकषष्टिवर्णकः प्रोक्तः ।
ऋषिरस्याजोऽतिनिचृ-
च्छन्दो गौरी च देवता प्रोक्ता ॥ ३६ ॥

सचतुर्दशभिर्दशभि-
स्तथाष्टभिश्चाष्टभिस्तथा दशभिः ।
एकादशभिर्मन्त्रा-
क्षरैः क्रमादुच्यते षडङ्गविधिः ॥ ३७ ॥

असकलशशिराजन्मौलिराबद्धपाशा-
ङ्कुशरुचिरकराब्जा बन्धुजीवारुणाङ्गी ।
अमरनिकरवन्द्या त्रीक्षणा शोणलेपां-
शुककुसुमयुता स्यात्संपदे पार्वती वः ॥ ३८ ॥

अयुतं प्रजपेज्जुहुया-
द्धृताप्लुतैः पायसैर्दशांशेन ।
आराधयेत्तदङ्गै-
र्मातृभिराशाधिपैश्च निशितमनाः ॥ ३९ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तिलतण्डुलकैर्लोणै-
स्त्रिमधुरासिक्तैः फलैश्च मधुरतरैः ।
साज्यैररुणकुवलयै-
स्त्रिदिनं हवनक्रिया सुवश्यकरी ॥ ४० ॥

नित्यं चादित्यगतां
देवीं प्रतिपद्य तन्मुखो जप्यात् ।
अष्टोत्तरशतमह्ना-
मादौ भुवनं वशीकरोत्यचिरात् ॥ ४१ ॥

वर्णादर्वाङ्मन्त्री
प्रयोजयेत्साध्यनामकर्मयुतम् ।
प्रजपेद्वा हवनविधौ
वाञ्छितसिद्धिप्रदस्तथा मन्त्रः ॥ ४२ ॥

सताररराजमुख्यन्ते राजाधिमुखिवर्णकान् ।
संभाष्य वश्यमुखि च स्वां श्रीमारार्णकान्वदेत् ॥ ४३ ॥

वीप्स्य देविमहादेविपदं देवादिदेवि च ।
प्रोक्त्वा सर्वजनस्येति मुखं मम वशं वदेत् ॥ ४४ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

कुरु कुर्विति ठद्वन्द्वान्तिकं मन्त्रं समुद्धरेत् ।
सप्ताधिकैः सदशभिस्तथा त्रिंशद्भिरक्षरैः ॥ ४५ ॥

दशभिः सप्तभिश्चैव चतुर्भिः करणाक्षरैः ।
पञ्चभिः सप्तदशभिर्वर्णैरङ्गक्रिया मता ॥ ४६ ॥

ब्रह्माश्रीमन्त्रसंप्रोक्ता प्रतिपत्तिरमुष्य च ।
मन्त्रस्य जपक्लृप्तिस्तु तथा होमविधिर्मतः ॥ ४७ ॥

मन्त्री सर्वजनस्थाने कुर्यात्साध्याह्वयान्मनोः ।
प्रजपे हवने वाथ तथा तर्पणकर्मणि ॥ ४८ ॥

देवीध्माष्टशतं प्रसूनवदथ त्रिस्वादुयुक्तं हुने-
त्सप्ताहं भसितेन तेन विहितं पुण्ड्रादिकं वश्यकृत् ।
आज्यैस्तत्कृतहोमपातितसमाजप्तं घृतं प्राशये-
त्साध्यं निष्परिहारकं च तदिदं वश्यं भवेद्देहिनाम् ॥

शक्तिं साध्यर्क्षवृक्षप्रतिकृति हृदि संलिख्य संस्थाप्य जीवं
जप्त्वा खन्याङ्कणेऽस्मिन्विधिवदनलमाधाय पुष्पैर्जपायाः ।
देवीमन्त्रेण रात्रौ दशपरशतसंख्यैस्तु काचन्दनाक्तै-
र्हुत्वा तां सप्तरात्रं सरिति निखनतादुत्तमं वश्यकर्म ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अन्नं मय्यह्यन्नं
मे देह्यन्नाधिपतये ममेत्युक्त्वा ।
अन्नं प्रदापयेति च
ठद्वयुगान्तोऽन्नदायको मन्त्रः ॥ ५१ ॥

करणेन्द्रियरसधातु-
द्वयवर्णैरङ्गमन्त्रपत्रपदैः[1] ।
व्ययुतजपावधिरेष
द्विसहस्रहुतं च सर्पिरन्नाभ्याम् ॥ ५२ ॥

दुग्धाब्धौ रूप्यवप्रावृतकनकमयद्वीपवर्ये सुराढ्ये
कल्पद्रूद्यानकाधो मणिमयलसिते वित्तसस्याग्रभागे ।
आसीने भूश्रियौ वाञ्छितवसुनिचयं मन्त्रिणे संसृजन्त्यौ
मन्त्री संचिन्तयानो जपतु दिनमुखे संपदेऽन्नस्य मन्त्रम् ॥

नत्यादिभगवत्यन्ते माहेश्वरिपदं वदेत् ।
अन्नपूर्णेऽग्निजायान्तो मन्त्रोऽन्नप्रदसंज्ञकः ॥ ५४ ॥

मायाविहितषडङ्गो
दिनमुखजप्यश्च षोडशसहस्रम् ।

1. ०मस्य मन्त्रपदैः

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रोक्तो जपावसाने
सघृतैरन्नैर्दशांशको होमः ॥ ५५ ॥

रुद्रताण्डवविलोकनलोलां
भद्रवक्त्रनयनां भवकान्ताम् ।
अन्नदाननिरतां जननीं तां
चिन्तयञ्जपतु चित्रदुकूलाम् ॥ ५६ ॥

वैश्रवणः पक्काशः
पिङ्गलनिधिपौ तथैव वित्तेशः ।
सकुबेरस्वाहान्ताः
सव्याहृतयः समीरिता मन्त्राः ॥ ५७ ॥

वित्तेशस्यान्तराले दशवटसमिधः सर्पिषाक्ता विविक्ता
होतव्या द्रव्यसिद्ध्यै कनकघटकरण्डात्तदोस्तुन्दिलोऽसौ ।
[1]हेमाभो रत्नदीप्तो दरकमलनिधिद्योतितो हेमपीठे
ध्येयो न्यग्रोधमूले हुतभुजि विदुषा वैश्वदेवावसाने ॥

मन्त्रैरेतैर्घृतयुत-
पायसहोमोऽपि मन्त्रिणां विहितः ।

1. हेमाभै रत्नजालैः

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

लक्ष्म्यै सघृतैश्च तिलै-
बिल्वसमिद्धो मतस्तदेव फलम् ॥ ५९ ॥

भयाहारेन्दुयुक्सैव विदण्डाहस्पताक्षराः ।
[1]बालिस्थयोनिर्नत्यन्तो वसुवर्णो मनुर्मतः ॥ ६० ॥

वर्णसाहस्रजाप्यश्च तावच्छतहुतो मतः ।
होमः सर्पिष्मताऽन्नेन बीजेनाङ्गक्रिया मता ॥ ६१ ॥

रत्नस्वर्णांशुकादीन्निजकरकमलाद्दक्षिणादाकिरन्तं
वासोराशौ निधायापरममरगुरुं पीतवस्त्रादिभूषम् ।
ध्यायन्नासीनमप्यापणभुवि शतसंख्यं सविंशत्कमेवं
भीतापुष्पैर्घृताक्तैस्त्रिदिनमथ हुनेत्स्वर्णवस्त्रादिसिद्ध्यै ॥

वययोरन्तरास्त्रं मे देहि शुक्राक्षराद्विठः ।
मन्त्रोऽयुतजपः सर्पिः सहस्रहवनक्रियः ॥ ६३ ॥

शुक्रास्ये शुक्लपुष्पैर्हुतभुजि गुणशः सप्तशोऽप्येकविंश-
द्वारं होतव्यमेषोऽप्यतिसितकुसुमालेपनो वामदोष्णा ।
वासोरत्नादिकार्तस्वरमपि सततं साधकाय प्रयच्छ-
न्ध्यातो व्याख्यानमुद्राकलितपरकरस्त्वापणालिन्दसंस्थः ॥

1. वायुः स०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

राजेरस्थोऽह्निपो दण्डी वेदान्तेऽसौ विदण्डकः ।
सायान्ते नतिरप्यष्टवर्णो वैयासिको मनुः ॥ ६५ ॥

मुनिव्रातावीतं मुदिताधियमम्भोदरुचिर-
द्युतिं व्याख्यामुद्राकलनविलसद्दक्षिणकरम् ।
परं जानौ कृत्वा दृढकलितकक्ष्ये कविवरं
समासीनं व्यासं स्मरत निरतं पुण्यचरितम् ॥

विकृतिसहस्रजपोऽयं
दशांशतः पायसाज्यहवनविधिः ।
निरुपमकविताप्रज्ञा-
व्याख्याश्रीसंपदावहो मन्त्रः ॥ ६७ ॥

करचरणपार्श्वमूल-
द्युलोंह्रेबिन्दुदुंसरसनार्णाः ।
अलिकाद्या वर्मास्त्र-
द्विठान्तिको मनुरयं ध्रुवादिः स्यात् ॥ ६८ ॥

अयुतं प्रजपेच्च षट्सहस्रा-
वधि मन्त्रे जुहुयाद्दशांशमानम् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तिलसर्षपतण्डुलैः सशाली-
हविराज्यैः सुसमेधिते कृशानौ ॥ ६९ ॥

उत्तुङ्गादिः प्रचेता अपि दहनसमीरौ धराव्योमसंज्ञे
प्राक्प्रत्यग्दक्षसौम्यास्वध उपरि च दिक्षु प्रबन्धप्रभाः स्युः ।
तन्मध्यस्थान्विपक्षादिकहरिरुरुदन्तीन्द्रनागान्सचोरा-
न्हन्त्येतैर्मन्त्रिमुख्यो मनुविहितबलव्याकुलान्सद्य एव ॥

निजरिपुमचलाद्यैस्तैः ससंबाधवीतं
मनुविदथ हलोभ्यां रुद्धनिश्वासवेगे ।
तदुपरिगतबीजैः साधुसंस्यूतवक्रं
दहतु सकवचास्त्रद्वीन्दुभिः[1] स्वेच्छयैनम् ॥ ७१ ॥

योनिर्वियत्सुनेत्रं
परमे वर्णास्तथास्थिगं मेदः ।
रक्तस्थदृग्द्विठान्त-
स्ताराद्योऽयं मनुर्दशार्णयुतः ॥ ७२ ॥

अयुतं जपेन्मनुमिमं
सहस्रवारं हुनेत्तथाज्येन ।

---

1. ०बिन्दुभिः

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ध्यातापि गिरिसुतेयं
जगतीं विश्वां वशीकरोत्यनिशम् ॥ ७३ ॥

अश्वारूढा कराग्रे नवकनकमयीं नेत्रयष्टिं दधाना
दक्षेऽन्येनानयन्ती स्फुरिततनुलतापाशबद्धां स्वसाध्याम् ।
देवी नित्यप्रसन्नाननशशधरबिम्बा त्रिनेत्राभिरामा
दद्यादाद्यानवद्या प्रवरसुखफलप्राप्तिहृद्यां श्रियं वः ॥ ७४ ॥

विद्ययानुदिनहृद्ययानया
होमकर्मवरहेमदायि तत् ।
कामितां सपदि वामलोचना-
मानयेदपि च मारपीडिताम् ॥ ७५ ॥

हवनक्रिया सपदि वश्यकरी
मधुरावसेकपटुना पटुना ।
सदृशो न कश्चन जगत्यपरो
मनुनामुनानयनकर्मविधौ ॥ ७६ ॥

वाणी स्यात्ताररूपा शिरसि गिरिसुता शक्तिरूपा ललाटे
रव्यग्न्यक्ष्णोस्तथामौ विधुरपि वदनावेष्टने टान्तरूपः ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

श्रीर्जिह्वायां स्वरूपा स्वभिमतकारिरूपौ स्वहौ दीर्घयुक्ता-
वेवं न्यासे मुखश्रीविभवसुखयशःकान्तिमेधाकरः स्यात् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे द्वात्रिंशः पटलः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

त्रयस्त्रिंशः पटलः ॥

अथ संतानसंसिद्धिसमाकुलितचेतसाम् ।
तदुत्पत्तिकरं यागं प्रवक्ष्ये गृहमेधिनाम् ॥ १ ॥

न चापुत्रस्य लोकोऽस्ति पितरोऽधः पतन्ति च ।
तस्मात्तु सकलोपायैर्यतेतापत्यसिद्धये ॥ २ ॥

देवर्षिपितृपूजासु निरतानामभक्तितः ।
गुरुमातृपितृश्राद्धवञ्चकानां च नित्यशः ॥ ३ ॥

अर्थिभ्योऽर्थमदातॄणां विद्यमानेऽर्थसंचये ।
अदत्त्वैवातिथिभ्योऽन्नं भोक्तॄणां पापचेतसाम् ॥ ४ ॥

हरिशंकरयोः पादपद्मार्चाविरतात्मनाम् ।
स्वभार्यानिन्दकानां च लोकवेदविरोधिनाम् ॥ ५ ॥

इत्यादिदोषदुष्टानां पापानां [1]गृहमेधिनाम् ।
दुष्प्रतिग्रहदोषाद्वा जायते त्वनपत्यता ॥ ६ ॥

1. गृहवर्तिनाम्.

BHARATIYA VIDYA BHAVAN
S. N...........

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

एवमादिकदोषापनोदनी सुतसिद्धिदा ।
अशेषपापहन्त्री च वक्ष्यते यजनक्रिया ॥ ७ ॥

पुत्राप्तये गृहस्थो
दीक्षाविधिना चतुर्दशीरात्रिम् ।
सह पत्न्या गमयित्वा
कृत्वा पौर्वाह्णिकीः क्रियाः सर्वाः ॥ ८ ॥

संयोज्य किंचन यथाविधि पञ्चगव्यं
संकोचकेन मनुना प्रतिमथ्य वार्णम् ।
संमन्त्र्य चाष्टशतकं समवद्यभूत-
मन्त्रैः पिबेत्स्वयमसावपि गर्भधात्री ॥ ९ ॥

ततोऽग्निमाधाय चरुं च कृत्वा
संकल्प्य तद्दक्षिणमुत्तरं च ।
भागं क्रमात्पैतृकदैविकं त-
त्पित्र्यं तु पूर्वं जुहुयात्क्रमेण ॥ १० ॥

स्मृत्वा निजं पितरमप्यधरा निषण्णं
सांनाय्य पिण्डयुगलं घृतसंप्लुतं तत् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

हुत्वा स्रुवेण घृतसंपुटितं तथैव
मन्त्री पितामहमथ प्रपितामहं च ॥ ११ ॥

व्याहृतीभिरथ पक्वहोमतः
सर्वतः प्रतिजुहोतु सर्पिषा ।
मातृवर्गगुरुतत्पितृद्वयं
पूर्ववत्समवादिष्य साधकः ॥ १२ ॥

कलायुतैः षोडशमूर्तिमन्त्रै-
र्व्यस्तैरथाष्टाक्षरजैश्च वर्णैः ।
अष्टौ समस्तेन च तेन पञ्चा-
क्षरेण चाष्टाक्षरवज्जुहोतु ॥ १३ ॥

पक्वाहुतीनामपि वर्णसंख्यं
चतुर्गुणं चापि घृताहुतीनाम् ।
हुत्वावदानद्वितयं च पुंस्त्री-
भेदप्रभिन्नं हविषा करोतु ॥ १४ ॥

पञ्चाक्षरेण पुरुषात्मकमन्यदन्य-
वर्णेन चाष्टशतयुग्ममथ प्रजप्य ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

संयोज्य तद्युगलमप्यभिमन्त्र्य विष्णु-
योन्यादिकेन मनुना च कपर्दिसंख्यम् ॥ १५ ॥

पुरुषः पुरुषात्मकं प्रकृत्या-
त्मकमन्याथ समाहितोपयुज्य ।
अवदानयुगं क्रमान्मनस्वी
पुनराचम्य समर्चयेद्धुताशम् ॥ १६ ॥

गुरवेऽप्यथ दक्षिणां प्रदत्त्वा-
नलमुद्वास्य च भोजयेद्द्विजातीन् ।
प्रतिपर्वकमेवमेकवृद्ध्या
मतिमान् पकुरकं प्रपूरयीत ॥ १७ ॥

एकह्रासादन्यमब्दं द्विजाती-
न्संभोज्यान्यं पूरयेदेकवृद्ध्या ।
संपूर्यमाणादेवमेव त्रिकाब्दा-
दर्वाक्पुत्रो जायते दैवशक्त्या ॥ १८ ॥

पितृदेवताप्रसादा-
न्मेधायुःकान्तिसंयुतो विद्वान् ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

लक्ष्मीतेजोयुक्तो
धर्मरुचिर्भवति संततेः कर्ता ॥ १९ ॥

समुनिसुरपितृभ्यो ब्रह्मचर्येण यज्ञै-
स्त्रिविधमृणमपत्यैश्चैव संमोचयेद्यः ।
श्रुतिवचनकृदस्मिन्वापि लोके परस्मि-
न्निति स तु गृहमेधी पूज्यते साधुलोकैः ॥

[1]वर्णादिको हलोमन्त्रः संकोचाख्यो ध्रुवादिकः ।
मन्त्रः स्याद्भूतमनवः स्युश्च भूतात्मनात्मभिः ॥ २१ ॥

अथो हिताय जगतां प्रथितं शितचेतसाम् ।
अद्य संक्षिप्य वक्ष्यामि लक्षणं गुरुशिष्ययोः ॥ २२ ॥

स्वच्छः [2]स्वच्छन्दसहितोऽतुच्छधीः सक्तहृच्छयः ।
देशकालादिविद्देशे देशे देशिक उच्यते ॥ २३ ॥

अग्रगण्यः समप्रज्ञो निग्रहानुग्रहक्षमः ।
षड्वर्गविजयव्यग्रोऽनुग्रो विगतविग्रहः ॥ २४ ॥

शुक्लशुक्लांशुकोत्कृष्टकर्मा विक्लवमानसः ।
वेदवेदाङ्गविद्वादी वेदिताविदितागमः ॥ २५ ॥

---

1. वर्गादिको; 2. स्वच्छन्दचरितो

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

इष्टदोऽनिष्टसंहर्ता दृष्टादृष्टसुखावहः ।
रतोऽविरतमर्चासु परं पुरमुरद्विषोः ॥ २६ ॥

शान्तो दान्तः शान्तमना नितान्तं कान्तविग्रहः ।
स्वदुःखकरणेनापि परं परसुखोद्यतः ॥ २७ ॥

ऊहापोहविदव्यग्रो लोभमोहविवर्जितः ।
अज्ञानुकम्प्यविज्ञातज्ञानो ज्ञातपरेङ्गितः ॥ २८ ॥

निरंशसांशवित्सर्वसंशयच्छिदसंशयः ।
नयविद्विनयोपेतो विनीतो न चिरात्मवान् ॥ २८ ॥

व्याधिरप्रापितव्याधिः समाधिविधिसंयुतः ।
श्रुतिधीरोऽतिधीरश्च वीरो वाक्यविशारदः ॥ ३० ॥

वर्गोपेतसमारम्भो गभीरो दम्भवर्जितः ।
आदर्श इव विद्यानां न तु दर्शनदूषकः ॥ ३१ ॥

असौ मृग्यश्च दृश्यश्च सेव्यश्चाभीष्टमिच्छता ।
शिष्यस्तदावर्जनकृद्देहेन द्रविणेन च ॥ ३२ ॥

तस्य पादारविन्दोत्थरजःपटलरूषणः ।
स्नानमप्राप्य न प्राप्यं प्रायो बुद्धिमतेप्सितम् ॥ ३३ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

नित्यशः कायवाक्चित्तैस्त्रिव्येकाब्दादिकावधि ।
परिचर्यापरः शिष्यः स्यात्सुसंयतमानसः ॥ ३४ ॥

तं तथाविधमालक्ष्य सदावितथवादिनम् ।
मातृतः पितृतः शुद्धं बुद्धिमन्तमलोलुपम् ॥ ३५ ॥

अस्तेयवृत्तिमास्तिक्ययुक्तं मुक्तिकृतोद्यमम् ।
अकल्मषं मृषाहीनमहीनद्रव्यमानसम् ॥ ३६ ॥

ब्रह्मचर्यपरं नित्यं परिचर्यापरं गुरोः ।
अल्पाशनिद्रं पूजायामनल्पकृतकल्पनम् ॥ ३७ ॥

अधीतवेदं स्वाधीनमनाधिं व्याधिवर्जितम् ।
तरुणं करुणावासं परितोषकरं गुरोः ॥ ३८ ॥

सुवेषमेषणातीतममलं विमलाशयम् ।
सुप्रसन्नं प्रसन्नाङ्गं सदा संनिहितं गुरोः ॥ ३९ ॥

परोपकारनिरतं विरतं परदूषणे ।
मातृवद्गुरुपत्नीं च भ्रातृवत्तत्सुतानपि ॥ ४० ॥

स्मरन्तमस्मराबाधं स्मितोपेतमविस्मितम् ।
परिग्रहे परीक्ष्यैव शिष्यमेवंगुणं गुरुः ॥ ४१ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अलसं मलसंक्लिन्नं क्लिष्टं क्लिष्टान्ववायजम् ।
दम्भान्वितमगम्भीरं चण्डं पण्डितमानिनम् ॥ ४२ ॥

रागिणं रोगिणं भोगलालसं बालसंमतम् ।
रौद्रं दरिद्रं निद्रालुमाध्यूनं क्षुद्रचेष्टितम् ॥ ४३ ॥

नृशंसमन्धं बधिरं पङ्गुं व्यङ्गममङ्गलम् ।
अतिदीर्घमतिह्रस्वमतिस्थूलकृशात्मकम् ॥ ४४ ॥

आदित्सुं कुत्सितं वत्सं बीभत्सं मत्सरात्मकम् ।
परदारपरं भीरुं दारुणं वैरिणं सताम् ॥ ४५ ॥

लुब्धं त्वलब्धवैदग्ध्यं स्तब्धं लुब्धकबान्धवम् ।
सुखिनं मुखरं दुर्गं दुर्मुखं मूकमानसम् ॥ ४६ ॥

प्रत्यग्रमुग्रं व्यग्रेहमग्रगण्यं दुरात्मनाम् ।
प्रष्टव्यकं तमःस्पृष्टं क्लिष्टमिष्टापहं नृणाम् ॥ ४७ ॥

स्वार्थकृत्यं प्रसक्तार्थं निरर्थारम्भणं शठम् ।
ईदृग्विधं गुरुः शिष्यं न गृह्णीयात्कथंचन ॥ ४८ ॥

यदि गृह्णाति तद्दोषः प्रायो गुरुमपि स्पृशेत् ।
मन्त्रिदोषो यथा राज्ञि पत्यौ जायाकृतो यथा ॥ ४९ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तथा शिष्यकृतो दोषो गुरुमेति न संशयः ।
स्नेहाद्वा लोभतो वापि यो न गृह्णाति दीक्षया ॥ ५० ॥

तस्मिन्गुरौ साशिष्ये तु देवताशाप आपतेत् ।
मधुद्विषि महादेवे मातापित्रोर्महीभृति ।
भक्तिर्या सा पदाम्भोजे कार्या निजगुरौ सदा ॥ ५१ ॥

छायाज्ञापादुकोपानद्दण्डांश्च शयनासने ।
यानं मनोगतं चान्यदन्तेवासी न लङ्घयेत् ॥ ५२ ॥

व्याख्याविवादः स्वातन्त्र्यकामिता [1]काम्यजृम्भिता ।
निद्राकुतर्कक्रोधांश्च त्यजेद्गुरुगृहे सदा ॥ ५३ ॥

अग्राम्यधर्मं विण्मूत्रसर्गनिष्ठीवनादिकम् ।
परित्यजेत्परिज्ञाता वर्मि च गुरुमन्दिरे ॥ ५४ ॥

ग्राम्योत्कीरनृतं निन्दामृणं च वसुविक्रयम् ।
परित्यजेद्गुरौ तस्य सपत्न्यैश्च समागमम् ॥ ५५ ॥

इष्टं वानिष्टमादिष्टं गुरुणा यत्तु गुर्वपि ।
त्वरया परया कुर्याद्धिया सम्यगजिह्मया ॥ ५६ ॥

1. कार्य०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

कर्मणा मनसा वाचा सदा भक्तियुजा गुरुम् ।
निर्व्याजं पूजयेच्छिष्यो निजकार्यप्रसिद्धये ॥ ५७ ॥

लोकोद्वेगकरी या च या च कर्मनिकृन्तनी ।
स्थित्युच्छेदकरी या च तां गिरं नैव भाषयेत् ॥ ५८ ॥

रम्यमप्युज्ज्वलमपि मनसोऽपि समीप्सितम् ।
लोकविद्वेषणं वेषं न गृह्णीयात्कदाचन ॥ ५९ ॥

इत्याचारपरः सम्यगाचार्यं यः समर्चयेत् ।
कृतकृत्यः स वै शिष्यः परत्रेह च नन्दति ॥ ६० ॥

देवानृषीनपि पितॄनतिथींस्तथाग्निं
नित्योद्यतेन मनसा दिनशोऽर्चयेद्यः ।
इष्टानवाप्य सकलानिह भोगजाता-
न्प्रेत्य प्रयाति परमं पदमादिपुंसः ॥ ६१ ॥

इत्थं मूलप्रकृत्यक्षरविकृतिलिपिव्रातजातग्रहर्क्ष-
क्षेत्राद्याबद्धभूतेन्द्रियगुणरविचन्द्राग्निसंप्रोतरूपैः ।
मन्त्रैस्तद्देवताभिर्मुनिभिरपि जपध्यानहोमार्चनाभि-
स्तन्त्रेऽस्मिन्यन्त्रभेदैरपि कमलज ते दर्शितोऽयं प्रपञ्चः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

यदाश्रया विप्रकृतिप्रभावतो
विभिन्नतारांशसमुत्थितौजसः ।
जगन्ति पुष्णन्ति रवीन्दुवह्नयो
नमोऽस्तु तस्मै परिपूर्णतेजसे ॥ ६२ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
प्रपञ्चसारे त्रयस्त्रिंशः पटलः ॥

प्रपञ्चसारः संपूर्णः ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

श्लोकानुक्रमणिका

*P II. 14

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

॥ श्रीः ॥

॥ श्लोकानुक्रमणिका ॥

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अ		अग्नीन्दुयोग०	१२८
अं स्यादात्मा	१३०	अग्नीषोमात्मकमरि०	३६५
अकचटतपयाद्यैः	१	अग्न्यश्व्युमा सविघ्ना	४७
अकारप्रभवा ब्रह्म०	२८	अग्न्यादिकमपि	३२८
अकारेकारयो०	३३	अग्रगण्यः	५०५
अक्लीबद्वादशा०	३१३	अग्राम्यधर्मे	५०९
अक्षतकुशयव०	२१८	अग्राश्रावामोदः	२४९
अक्षरं नाम किं नाथ	२	अग्रेऽथ बिल्वम०	२४९
अक्षरपादात्रिष्टु०	४६०	अग्रे समग्रबल०	३६८
अक्षरलक्षचतुष्कं	३८४	अङ्गं स्वेदवदभ्यन्त०	२०
अक्षरलक्षजपान्ते	११८	अङ्गबाणावृतेरूर्ध्वे	२६८
अक्षिनासास्यकर्ण०	१६	अङ्गमन्त्राः क्रमा०	७६
अक्षोभ्यासत्यवादिन्यौ	१४७	अङ्गमन्त्रैस्ततो	७७
अग्निं प्रज्वलितं	७५	अङ्गानि पूर्वे	२९९
अग्निः पूषा च	५२	अङ्गान्यादौ	८६

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्
अङ्गारावजवृश्चिकौ	४२
अङ्गावृतेरनु च	३९७
अङ्गाशिड्वग्राद्यैः	२७२
अङ्गुलोत्सेधविस्ताराः	६१
अङ्गुल्यग्रससंधि०	४६१
अङ्गुष्ठगुल्फजङ्घासु	४२८
अङ्गुष्ठसंधि०	४६९
अङ्गैः प्रथमावरणं ग्रहै०	२२५
अङ्गैः प्रथमावरणं मूर्ति०	३०३
अङ्गैः प्रथमावृतिरपि पक्षी	३४९
अङ्गैः प्रथमावृतिरपि पूज्या	३२६
अङ्गैः प्रथमावृतिरपि मूर्ति०	१६१
अङ्गैः शक्तिभिराभि०	१९२
अङ्गैः समातृभि०	४१४
अङ्गैः स्यादावृतिः	१९६
अङ्गैरष्टभिरहिपै०	४६२
अङ्गैराद्यार्काद्यैः	४५०
अङ्गैर्लक्ष्मीहरि०	१७५
अङ्गैर्हुतवह	२४१

	पृष्ठम्
अचलात्मजा	१२३
अच्छस्वच्छारविन्द०	४४९
अच्छांशुकाभरण०	४६१
अच्छाभः स्वच्छ०	११२
अच्युतकामिनि०	३१६
अजकलाप्रथमा०	२६४
अज प्रसीद	३१८
अजाद्रीगुहाब्जा०	१५६
अजाधोक्षज०	१५३
अजेशशर्वसोमे०	३१
अणोरणीयसी	४
अतिदुःसहमन्मथ०	११२
अत्र पीटं यजे०	४२९
अत्र याः पञ्च	६९
अत्राकारहकारा०	९२
अत्रार्च्यो मधुसूदन०	३१३
अत्रापि चेतनायातो	१४
अत्रिः क्षिणा	३९२
अत्रिर्मीनश्च	३१
अत्रोत्तरस्यां	१३४
अथ कथयामि	३३७

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अथ कथयिष्ये	२१५	अथ प्रवक्ष्ये विधिव०	४९
अथ कृतपुष्पाञ्जलिरपि	२१९	अथ मन्मथमन्त्र०	२६४
अथ क्रुद्धमहावीर०	२९३	अथ यन्त्रविरचना०	४८२
अथ गजलिप्सु०	२५४	अथ रमाभुवनेशि०	१७४
अथ गौरि रुद्रदयिते	१५०	अथ लवणमनुं	४६५
अथ चन्द्रमनुं	२३२	अथ वक्ष्यामि दुर्गाया	१९५
अथ तु हविष्यप्राशी	१३७	अथ वक्ष्यामि विद्या०	४२८
अथ द्वितीयाक्षरतो०	३०२	अथ वक्ष्ये संग्रहतो	१४३
अथ पट्टुरवमुख्य०	८१	अथ वदाम्यजपा०	२२०
अथ परराष्ट्रजयेच्छो	३५५	अथ वा कुसुमै०	३७७
अथ पापकृतां	२१	अथ वा त्रिवलय०	२८५
अथ पुनरभिवक्ष्ये	२९२	अथ वा दशमूल०	६७
अथ पुनरमु०	४२५	अथ वादिबीजमौ	२८६
अथ पुनराचम्य	६३	अथ वा दिशि कुण्ड०	५७
अथ पुरुषार्थ०	१७९	अथ वा पञ्चगव्यो०	४३३
अथ प्रणवसंज्ञकं	२७६	अथ वा बिन्दुं	२८५
अथ प्रवक्ष्यते मन्त्रो	३९२	अथ वामलक०	४०२
अथ प्रवक्ष्यामि च	३०५	अथ वा योगोपेताः	२८७
अथ प्रवक्ष्यामि नृसिंह०	३४७	अथ वारिदरगदा०	२०९
अथ प्रवक्ष्यामि सुदर्शनस्य	३२३	अथ वारुणानि	६२
अथ प्रवक्ष्यामि सुदु०	१०७	अथ वा लवणैः	४७३

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अथ वा शक्तिस्वस्तिक०	२३८	अथाभिधास्यामि	३७५
अथ वा शोषण०	२८१	अथाभिवक्ष्ये महितस्य	४४८
अथ वा षट्कोणावृत०	७४	अथाभिवक्ष्ये सकल०	१२७
अथ वा षोडश	४०६	अथास्य हृदये	४७४
अथ वा सघृतैरन्नैः	२३०	अथाहृतं षड्रसं	१९
अथ वा सप्तभि०	४०३	अथोच्यते द्वादश०	३२१
अथ वा साध्यप्राणा०	४८०	अथोच्यते श्रीकर०	३३४
अथ व्यवस्थिते त्वेवं	१६	अथोभयात्मका	२६
अथ व्यवस्थिते त्वेव०	३७	अथो हिताय	५०५
अथ श्रियो मन्त्र०	१५९	अधीतवेदं	५०७
अथ संग्रहेण	२४६	अधो गुह्यादभेदः	४६९
अथ संतानसंसिद्धि०	५०१	अधोभागस्तु	४७१
अथ संप्रति	३६२	अनङ्गरूपा	२६५
अथ सजपहुताद्यो	४०५	अनङ्गशिशिरा०	२६६
अथ स्वमुत्तारयितु०	२२	अनङ्गानङ्गमदना	१४७
अथ हितविधये	१००	अनन्तब्रह्मपर्यन्तैः	१६६
अथाक्षराणामधि०	८४	अनन्तभोगे	२
अथाखिलार्था०	४१६	अनन्तसूक्ष्मौ च	३७९
अथाग्निमन्त्रा०	२३५	अनयैव च पूर्वसेवया	१६२
अथानया	९०	अनयैव जपाभिषेक०	१९७
अथाभवन्ब्रह्म०	१	अनुदिनमघशान्त्यै	४५६

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अनुदिनमनुलिम्पे०	९९	अन्त्यतुरीय०	३२३
अनुदिनममुना	१०३	अन्त्यशवर्गान्त्यासे	१०२
अनुदिनमष्टशतं	४१४	अन्त्यावूष्मस्वमू०	१२८
अनुदिनमर्चयितव्यः	२१९	अन्त्याश्वीन्द्वर्कादिति	४३४
अनुदिनमर्चयितव्यो	२५१	अन्त्यासनोत्थ०	२५९
अनुदिनमादित्य०	३३६	अन्त्येऽवशिष्ठ०	३४४
अनुमन्त्रितैश्च	१८६	अन्नं मय्यह्यन्नं	४९४
अनुरागो विसंवादो	१६६	अन्नघृताभ्यां	१६९
अनुलोमजपे०	४३३	अन्यस्मिन्भवने	५३
अनुलोमविलोमगतैः	१४९	अन्या च वासवाद्यैः	३८७
अनुलोमविलोममन्त्र०	११४	अन्या धमन्यो	१२
अनुलोमविलोमगैश्च	३६५	अन्वहमन्वह०	२६२
अनुष्टुबन्त्ये	१६७	अपत्रपो युवा	२६८
अनेन ज्वलितं	७५	अपथ्यभाजा०	२०
अन्तः पादप्रतीपे	४३३	अपमृत्युरोग०	२८५
अन्तराग्निश्रियोः	१४०	अपरकराभय०	२२६
अन्तराथ पुनरा०	२११	अपाङ्गभ्रूविलासौ	२६८
अन्तरान्तर्बहिश्चैव	४	अप्यव्यक्तं प्रलपति	२३
अन्तरा योजये०	३६४	अभवत्पुराथ	५०
अन्तर्बहिर्विभागेन	४१	अभिध्येयं	४१८
अन्त्यं बीजमथेन्दु०	११७	अभिनवैः	२७१

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अभिषिच्य गुरुः	२९८	अयुतं तिलैर्वनोत्थै	२०२
अभिषिच्य यन्त्र०	३१८	अयुतं नियतो	४६७
अभीष्टदायी	२७१	अयुतं प्रजपेच्च	४९७
अभ्यर्च्य पीठं	१४१	अयुतं प्रजपेज्जु०	४९१
अभ्यर्च्य पूर्व०	३६६	अयुतं प्रजपेन्म०	२३३
अभ्यर्च्य वैष्णव०	२७७	अयुतद्वितया०	२७२
अमलकमलसंस्थः	२३२	अरिदरकृपाण०	२०१
अमलकमलसंस्था	११८	अरिदरगदाब्जहस्ताः	३०१
अमलकमलाधि०	१२३	अरिदरगदाब्जहस्ता	१३५
अमुना विधिना कृता०	१९७	अरिशङ्खकृपाणखेटबाणा०	१९९
अमुना विधिना महेश०	३८०	अरिशङ्खकृपाणखेटसंज्ञा०	३३९
अमुना विधिना हुता०	२२८	अरुणकनकवर्ण	२२०
अमुमेव मनुं	३८९	अरुणकमलसंस्था	१६८
अमृतमयजला०	२१९	अरुणतरवसन०	२६७
अमृतावटतिल०	४०२	अरुणमरुणवासो	२६५
अमृतोद्भवो	२६७	अरुणसरोरुह०	२२४
अम्बिका ह्लादिनी	१४६	अरुणा शिखिदीर्घ०	२२४
अम्बुयोन्यग्निपवन०	१०	अरुणोत्पलैश्च	१८६
अम्भस्युरोजद्वयसे	१६२	अरुणोऽरुणपङ्कज०	४६६
अयथाप्रतिपत्ति०	९७	अरुणोऽरुणपङ्कजे	२२९
अयुतं जपेन्मनुमिमं	४९८	अरुणैः पुनरुत्पलैः	२४३

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अरुणैश्चन्दन०	८३	अलसं मलसंक्लिन्नं	५०८
अर्कद्विजाङ्घ्रिप०	२२७	अलिकांसपार्श्व०	१३१
अर्कस्यन्दन०	४४१	अवगम्यानुरूपाणि	६०
अर्कानलोज्ज्वल०	३६८	अवनिजलानल०	२८९
अर्काभस्तेजसासौ	१३८	अवनिपशुपुत्र०	३१६
अर्केऽजस्थे	४४६	अवाङ्मुखी सा	१२
अर्केन्दुधराणि०	४५०	अवामनासा०	४७५
अर्केन्दुवह्नि०	३७१	अव्यक्तमहदहंकृति०	९
अर्कैर्मन्त्री	२१४	अव्यक्तात्कपर्द०	४१३
अर्कौघाभं	२९३	अव्यक्तादन्त०	७
अर्घ्यपाद्याचमन०	७०	अव्याद्भास्कर	३२५
अर्चयित्वा	४७१	अव्यान्निर्व्याज०	३५७
अर्चयेदङ्गमूर्तीश्च	२३९	अव्यान्मीलत्कलाप०	२७२
अर्चयेद्दिक्षु	४३०	अशोकोद्भव०	७१
अर्चा कार्या	४००	अश्मपातादिका	३७४
अर्च्या हस्वत्रय०	१९६	अश्रेः पार्श्वोत्थ०	५१
अर्थिभ्योऽर्थं०	५०१	अश्वत्थचूत०	६९
अर्धपदाद्यन्तासु	५१	अश्वत्थविप्रा०	१३८
अर्धैकद्वित्रिसंख्या०	३३	अश्वत्थोदुम्बरजाः	९६
अलंकारा तथा	१७१	अश्वारूढा	४९९
अलदलनिशा०	४८५	अश्वियमानलधाता	४५

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अश्वेभाजभुजङ्ग	४५	अष्टोर्ध्वशतं मन्त्री	३४२
अश्वोदरजसंज्ञश्च	७६	अष्टोर्ध्वशतं हविषा	२४२
अष्टत्रिंशत्प्रभेदेन	६८	असंशयतरं	२३४
अष्टपत्रगुण०	३७७	असकलशशि०	४९१
अष्टपत्रमथ	३३९	असिखेटक०	२०६
अष्टप्रकृत्यात्मकश्च	२९५	असितचतुर्दश्यां	२०५
अष्टभिः सप्तभिः	४६१	असिताङ्गाख्यो	१११
अष्टभिरेतै०	२६२	असुत्रसादिकौ	६४
अष्टसाहस्र०	१९५	असौ मृग्यश्च	५०६
अष्टसु शूलेषु	३४४	अस्तेयवृत्ति०	५०७
अष्टहरिविधृत०	१८२	अस्त्रमन्त्रप्रबद्धाशो	२९४
अष्टाक्षराक्षर०	३०४	अस्पृष्टकुं गोमय०	२१३
अष्टाक्षराक्षरा०	३००	अस्य तु वेदादित्वा०	२८४
अष्टाक्षराङ्गै०	२९७	अस्य यन्त्रमभिलिख्य	३५९
अष्टाक्षरान्तरित०	३३३	अस्याक्षराण्यमूनि	३८४
अष्टाक्षरेण	२९३	अस्यास्तु रजसा	४०
अष्टाक्षरोक्त०	८९	अस्या विकारा	४१
अष्टार्णचक्र०	३७०	अस्यैकश्रृङ्गो	३३७
अष्टाशात्तार्गला०	१४८	अहं वैश्वानरो	१०४
अष्टोत्तरं शतमथो	२४२	अहरहरष्टशतं	४१५
अष्टोत्तरशतजप्तं	२०४	अहिमूषिक०	२११

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्
अहिशशधर०	४०५
अहोरात्रमिनेन्दु०	१३
आ	
आकृतिं स्वेन भावेन	३८
आकृष्टानां	४८०
आख्यां मध्यगता०	१८७
आख्यां मध्ये	१८७
आज्यतिलराज्य०	२०७
आज्याक्तैर्जुहुया०	३३१
आज्यापामार्ग०	३९७
आज्येनाष्टसहस्रं	४४४
आज्यैरयुतं	२४३
आज्यैरष्टोर्ध्वशतं	२३७
अताम्रार्कायुताभां	१०९
आत्मनो देवताभाव०	६३
आत्मन्यधश्चो०	४२३
आत्मानं मदनं	२६९
आत्मानमार्यो	२१२
आत्मान्तरात्म०	२७८
आदावङ्गावरणं स०	७२
आदावङ्गावरणमनु०	१४५
आदित्यं रविभानू	२२९
आदित्याभिमुखो ज०	१७०
आदित्याभिमुखो भूत्वा	४२१
आदित्सुं कुत्सितं	५०८
आदीनामिति	३३
आदौ तारं विलिखतु	४०१
आदौ तारः प्रकृति०	४१७
आदौ विधानेषु	३०९
आद्यन्तप्रणवग०	१२१
आद्यन्तस्वरषट्कस्य	२६
आद्यस्वरः समेतो०	२७६
आद्याः पञ्चाक्षर०	४३२
आद्या मिथुनै०	२५२
आद्ये सूक्तत्रये	१६७
आद्यैरावीतवीजं	१३३
आद्यैर्मेषाह्वयो	४१
आद्यैस्त्रिभेदै०	९४
आर्द्रांशुको०	४४१
आर्द्रा प्रज्ञा	४५१
आधाय बाणे	२१२
आधाय वैश्वानरमन्त्र	२५५

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
आधाय वैश्वानरमादरेण	४४१	आराध्य चैवं	३३५
आधारहृद्वदन०	२९४	आर्कैः समित्सहस्रैः	२०३
आधारोद्यच्छक्ति०	८८	आर्तवात्परमं बीज०	११
आनन्दः कर्दमश्चैव	१६७	आर्या दुर्गा	२०१
आनित्यसमिद्धोमा०	२०६	आलिख्य वीरपट्टे	४८७
आपो हि ष्ठा	४२१	आलिख्यात्कर्णिका०	२६६
आप्यायितोऽग्निना	४०१	आलिङ्गेदग्नि०	२७०
आप्यायिनी	३९०	आलोड्य गुड०	४६८
आबद्धरत्नमकुटां	१७५	आवाह्य विघ्नेश्वर०	२५५
आभाष्य चटप्रचटौ	३९४	आवाह्य सम्यक्कलशे	१६१
आभिः सर्वाभि०	४३४	आवाह्य हार्ल्लेखिक०	२१७
आभ्यामश्वयुगे०	४३	आवृतिः कथिता	४२५
आयामि बुद्बुदाकारं	११	आवृतिरङ्गैराद्या	३८९
आयुष्कामः स्वकं	४५	आवृतिराद्या मूर्ति०	३८५
अरक्तैस्तरणि०	३६०	आशान्तिद्वय०	२६५
आरण्यको	१९८	आसनस्वागते	७०
आरभ्य कर्म०	४६७	आसीनः पश्चिमे	२३४
आरभ्यादिज्वलनं	४०७	आहाराद्रसजं	१४
आरम्भे मानुषाणि	४३४	इ	
आराध्य च विसृज्या०	३७०	इक्षुशकलैः	१८५
आराध्य चाष्टोर्ध्वं०	३४१	इक्षोः सितैश्च	४६२

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
इच्छन्नोदिति	२२	इति परमरहस्यं	४२७
इच्छादानार्थकौ	६३	इति परिपूज्य च	२२१
इतः पूर्वं प्राणबुद्धि०	७९	इति परिपूज्य महेशं	४५१
इति कृतकलशो०	१५१	इति पृष्टः परं	३
इति कृतदलसुवि०	१५०	इति मदनयोग०	२६९
इति कृतदीक्षः	३५८	इति मन्त्रजपा०	१६४
इति कृतयन्त्र०	४०१	इति मातृकाविभेदा०	१२२
इति क्रमाप्त्या	१११	इति यन्त्रक्लृप्त०	२६७
इति चण्डमन्त्र०	४१५	इति योगमार्ग	२९०
इति जगदनुषक्तां	१०५	इति लवणमनो०	४७३
इति जपहुतपूजातर्पणै०	२६३	इति विन्यस्त०	४२९
इति जपहुतपूजाध्यान०	३९०	इति विरञ्चित०	३५८
इति जपहुतार्चनाद्यैः...मन्त्रेण	२५३	इति शताक्षर०	४५६
		इति संलीन०	४०
इति जपहुतार्चनाद्यैः...मन्त्रो०	४००	इति सिद्धमनु०	११९
		इति सोममन्त्र०	२३५
इति जपहुतार्चनाद्यैर्मन्त्री	२९९	इति हवनजपा०	३२०
इति तव सषडङ्ग०	१०५	इति हृल्लेखा०	१५८
इति दीक्षितविहित०	२९६	इतीरितानामपि	५२
इति निगदितक्लृप्त्या	१९०	इतीरिता लोक०	१९३
इति निगदितो	१२२	इतीरिताश्चारु०	३०७

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्
इतीरिता सकल०	१०६
इतीह दिनकृन्मनुं	२३१
इत्थं जपार्चना०	२०१
इत्थंभूतः स	२१
इत्थं मन्त्री	२७८
इत्थं मूलप्रकृत्यक्षर०	५१०
इत्यजपामन्त्रविधिः	२२३
इत्याचारपरः	५१०
इत्यादिदोषदुष्टा०	५०१
इत्यादि वाणिनीभि०	१८५
इत्युक्तविधिचतुष्के	३००
इत्येवं प्रणवविधिः	२९१
इत्येवं प्रणिगदितो	३४५
इत्येवं हुतविधि०	१०२
इन्दुकलाकलितो०	१९१
इन्दुद्वयोदित०	२२२
इन्द्राग्नियम०	७३
इन्द्राग्निरक्षो०	१३९
इन्द्राणी कौमारिका	३११
इन्द्राणी चैव	१४६
इन्द्रादयस्तद्बहिश्च	२९८
इन्द्रियतारसमेतं	३८१
इयमेवावृतिराधिका	३०१
इष्टं वानिष्टं वा	५०९
इष्टतोऽनिष्टसंहर्ता	५०६
इष्टाय दीयते	२३५
इष्ट्वा दिनेशमथ	२१८
इष्ट्वा यथोक्तमिति	१४७
ई	
ईकारस्य	३७
ईदृशं गणपं	२५९
ईदृशं यन्त्र०	४३१
ईशाग्निनिरृति०	१४४
ईशानस्तत्पुरुषो०	३७६
ईशानाख्यः स	५२
ईशानादीन्मन्त्र०	३७६
ईशे ईश्वरि	४७०
ईशोऽनुष्टुब्भूरी	३८१
उ	
उकारयोगात्तस्यैव	३४
उक्तानां दारवीं	४६८
उक्तैः किमत्र	३५७

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
उक्तैवमत्र	४२०	उपालिप्याथ	४६९
उग्रं वीरयुतं	३४७	उपस्थिते	४७२
उच्चार्योच्चार्य च तं	२८४	उभाभ्यां लभते	६०
उच्चैरुन्मार्गगो	३३	उमा चण्डेश्वरो	३८०
उत्क्रान्तौ परकाय०	२८९	उरः कुक्षिस्तनाद्यं	१६
उत्तरभागे	२५४	ऊ	
उत्तिष्ठपदं प्रथमं	१९७	ऊदद्गादिलळाः	३५
उत्तुङ्गादिः	४९८	ऊदोद्गादिलळाः	४४०
उत्पलानि च नीलानि	७१	ऊर्ध्वं तु मरुता	१२
उत्पाते महति	३५२	ऊर्ध्वाधः क्रमतो	३८६
उत्पूर्वात्तिष्ठशब्दा०	२४०	ऊर्ध्वाधःप्रोत०	४००
उदानः प्राणसहितो	१७	ऊर्ध्वाधस्तिर्य०	१०४
उद्घूर्णैः प्रहरण०	२११	ऊर्ध्वादिमेखलासु	२५४
उद्दिश्य यद्यदिह	४६१	ऊर्ध्वेन्द्रयाम्य	१३४
उद्दिश्य यद्यदेनं	२०१	ऊष्मार्णाष्टाक्षरा	३१२
उद्यदादित्यकिरण०	२	ऊहापोहविद०	५०६
उद्यद्भास्वत्समाभां	१२९	ऋ	
उद्यद्भास्वत्सहस्र०	३४९	ऋक् च तदाद्यादिः	२८४
उद्यद्विकृतिभुजाढ्या०	१९९	ऋक्पञ्चकं	४६८
उन्मत्तक्ष्वेल०	४४०	ऋक् पञ्चमी	४६५
उपलिप्य	७४	ऋक्षराश्यादियुतया	४१

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
ऋगियमृणमोचिनी	४६२	ऋषिवर्णादिकौ	६३
ऋग्वारुणी	४६१	ऋषिस्तु भार्गवः	३३७
ऋतवसुवरनर०	२२१	ऋष्यादिकाश्च	२६४
ऋद्धिः समृद्धिः	३०	ऋष्याद्याः पूर्वोक्ता मन्त्रे०	२३८
ऋषिः प्रजापति०	३२१	ऋष्याद्याः पूर्वोक्तास्त्रि-	४५४
ऋषिदेवते	२६०	ऋष्याद्याः स्युः	२४०
ऋषिरपि गणको०	२४६	ऋष्याद्या ब्रह्म०	२२०
ऋषिरपि काश्यप	४०५	**ऌ**	
ऋषिरपि वराह	१७६	ऌतवर्गलसानो०	३४
ऋषिरपि संवननो	४५८	**ए**	
ऋषिरभिहितो	४४८	एकद्विकत्रिक०	९७
ऋषिरस्य कहोला०	३९९	एकपञ्चाशदुद्दिष्टा	३०
ऋषिरस्य मनोः	२९३	एकमपि नालिकेरं	२६१
ऋषिरस्य वामदेवः	३७५	एकहासादन्य०	५०४
ऋषिरस्याघोरा०	३९४	एकाग्रचित्तो	३२७
ऋषिरस्याज०	२१५	एकादशांश०	४७१
ऋषिरस्याहि०	३२४	एकादशार्धकर्णिकां	१००
ऋषिर्गुरुत्वा०	६३	एकारादिविसर्गान्तं	३७
ऋषिर्दीर्घतमा०	२१०	एकीकृत्य समस्त०	२२०
ऋषिर्भृगुश्छन्दांसि	१५९	एकेन पूरयित्वा	४३०
ऋषिस्तु नारदो	२७२	एकैकं त्रित्रिंशतं	१७०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
एकैकं त्रिसहस्रं	४२६	एवं करोति	१७०
एकैकान्तरिता०	१३९	एवं काले	३४०
एकैकेषु दलेषु	१४९	एवं कृतेन	४७२
एतत्तु वेदसारस्य	४२०	एवं कृत्वा तु	४२४
एतत्त्रयं त्रिशः	४२३	एवं जपहुतार्चाभिः	४१४
एतां साध्यर्क्षवृक्षेण	४६७	एवं देवं	२७५
एता द्विषट्	१४१	एवं प्रोक्तैः प्रति०	३३७
एतानि केतोरमृता०	१०१	एवं प्रोक्तैर्योगै०	२९०
एतावत्यस्तु	४३४	एवं मृदुपल०	४४६
एतेषां तारणात्तारः	२२	एवं राशौ तु	८०
एतैः सहस्रद्वितया०	९८	एवं वर्णविभेद०	९५
एतैर्जुहोति	९६	एवं विचिन्त्य	२१०
एदैतोः कर्कटो	४१	एवं संग्रह०	४७
एदैतोर्मृगशीर्षार्द्रे	४४	एवं संपूज्य देवीं	१५१
एनस्ताः प्रति०	४२१	एवं संपूज्य पीठं	१३२
एभिर्विधेयाः	३१७	एवं संबन्धसंसार०	२२
एभिर्विधानैर्धरणी	३१७	एवं संसिद्ध०	४३१
एभिर्विधानैर्भुवनेश्वरीं	१५३	एवमभ्यर्चिते	२९८
एभिस्त्रिभिर्मनु०	४५४	एवमादिकदोषा०	५०२
एभ्य एव तु	४३	एवमेषा जगत्सूतिः	४०
एभ्योऽमावास्यान्ता०	४६	एष सर्गः	९

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
एषां याग०	३१८	कफात्मिकास्तु	१९
एषु प्राग्वारुणा०	५८	कमलोद्भवौषधिरसैव	८७
एषु स्वरा	२६	कम्पः पुलकानन्दौ	२९०
ऐ		कम्बुग्रीवां	२
ऐक्षवजलनिधि०	२४७	करकमलविराज०	४६६
ऐन्द्रं घृतेन	१३२	करचरणपार्श्वं०	४९७
ऐन्द्रीं समारभ्य	३२४	करणात्मसमायुक्तः	९२
ओ		करणेन्द्रियरस०	४९४
ओंकारो गुणबीजं	२८४	करणोपेतै०	९
औ		करदेहमुखन्यासं	३८२
औद्भिदः स्वेदजोऽण्डो०	१०	करपादमुखादि०	२७९
क		करपुष्करधृत०	२४८
कंधराचिबुकास्येषु	४६९	कराली विकराली च	१०५
कचग्रहण इत्यस्मा०	६४	करिकलभाः	२५६
कण्ठे केनावनद्धा०	४१०	करेण तेनैव	२२३
कण्ठे भ्रूमध्ये	२८९	कर्मणा मनसा	५१०
कतस्तिष्यस्तथा	४४	कर्षोन्मिते च	३१७
कथयामि मनो०	३८५	कलाः कलानाद०	८८
कद्दगास्यकण्ठ०	३९५	कलावृतं चाहि०	३३२
कनकविद्रुर०	३८०	कलायुतैः	५०३
कनिष्ठान्तासु	६५	कल्पादित्यमुख०	१०३

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
कश्चित्कर्मप्रकारज्ञः	१४	कुर्यात्कलाभिराभि०	८८
कश्चित्तु भौतिक०	१४	कुर्यात्प्रयोगानपि	२१४
कश्रोत्रनयन०	११८	कुर्यात्प्राणप्रतिष्ठां	६९
कषतो भुवनं	४४	कुर्यादनेन	३८६
कह्लारपद्म०	१७०	कुसुमरस०	४४२
कांसोऽस्मीत्यनया	१७१	कुसुमास्त्रधिया	२७०
कात्पूर्वं हस०	४०७	कुहूरिति च	१२
काननवृत्त०	८५	कूर्मादिभ्यां	१८०
कामाद्या वसुदाः	२८	कृङा मध्यगताः	२७२
कारस्करस्य पत्रै०	२०४	कृतं समस्तं	६०
कालाभ्राभः	३९५	कृतसंदीक्षो मन्त्री ज०	४१३
कालिकगलहृ०	१८०	कृतसंदीक्षो मन्त्री दिन०	२२५
कालीमाररमा०	१८७	कृताभिषेकदीक्षस्तु	१९५
कालेन भिद्यमानस्तु	६	कृते निवेद्ये	७४
कालेन भिन्नात्पूर्णात्मा	१०	कृत्या नश्यति	४४३
कालेन यावता	५	कृत्वा त्रिगुणिता०	२९७
काष्ठा तावत्कला	५	कृत्वा पिष्टेन	४१४
काष्मर्यदारुसमिधां	४५३	कृत्वा मण्डलमष्ट०	२२७
कुञ्चितकुन्तल०	१८१	कृत्वावर्नि	५०
कुडुबं पोतलवणं	४६८	कृत्वा समाप्य	३९७
कुरु कुर्विति	४९३	कृत्वा स्थण्डिलमङ्गणे	४४२

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
कृत्वा स्थण्डिलमस्मि०	२९६	क्षान्तिः पुष्टिः	३८
कृष्णं दग्धपुलाको	६१	क्षीरद्रुमत्वगभि०	२४४
कृष्णाभः	४०८	क्षुतकृत्क्रुकलो	१७
कृष्णा शूलासिकरा	४३८	क्षुरिकाकृपाण	२१३
कृसरं च वैष्णवेयं	५५	क्षेत्रज्ञसंज्ञकममुं	१०५
केरोदसक्तुपिष्ठं	५५	क्षेत्रज्ञस्य	१८
केशवमेषादीनां	३०७	क्षौमाम्बरपरिधाने	१२४
केशवादिप्रदिष्टानां	२९५	ख	
केसरेष्वङ्गपूजा	२३३	खड्गं सखड्गाशिरसं	३६७
कोणद्वयार्घकोष्ठे	५१	खण्डेष्वेकाशीतिषु	१८९
कोणमत्स्यस्थिता०	५८	खण्डैः सुधालतोत्थैः	११५
कोणोल्लसितसुधा०	४८२	खण्डैश्च सप्तदिन	२४३
कोष्ठेषु षोडश	१४९	खदिरः कृष्णवंशौ	४५
क्रमवृद्धौ परं	१३	खमपि सुषिरचिह्न०	७
क्रमाच्चक्रादि०	३७३	खरमञ्जरीसमुत्थं	३५९
क्रमात्तारादि०	४२१	खरमञ्जर्याः	३३०
क्रमादष्टायुधाः	१९६	खेटासिमुसल०	४६७
क्रमेण तद्वर्णविकार०	३६३	खेचरी मञ्जरी	३२
क्लीवा मुखद्वयोपेता	४३४	ग	
क्वाथैः पयोभूरुह०	३२६	गजमृग···रोचनायुक्तैः	४८८
क्षाद्यास्ते सप्तवर्गा	१०१	गजमृग...रोचनोपेतैः	१५२

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
गणकः स्याद्दषि	२५७	गुह्यादाचरणतलं	२२४
गणाधिपगणेशौ	२५८	गृहपरिमितमिष्ट्वा	२२७
गतो वा बीजतामेष	३८	गोमयविहिता०	२१३
गदितं निजपाणितलं	२२३	गोमयेनोपलिप्येत	३७२
गन्धपुष्पाक्षत०	७०	गोमूत्रगोमयो०	१३३
गन्धादयो निवेद्यान्ता	७०	गोरोचनाक्षतिल०	२२६
गर्भाधानादिका	७८	गोसर्पिषा वा	७१
गव्याक्तैर्जुहुया०	३९८	गौरी त्रैलोक्यविद्या	३२
गव्येन शुद्धपयसा	२३४	गौरीन्दिरा	३०९
गव्यैर्वा पञ्चभिः	४२४	ग्न्याद्यं ज्ञानेन्द्रियं	४३२
गायत्रिवर्ण०	४५४	ग्रहणी नाम सा	१९
गायत्रीं न्यसतु	१३१	ग्रामं गच्छन्नगर०	२७४
गायत्रीं प्रतिलोमतः	१४४	ग्राम्योत्कीरनृतं	५०९
गायत्रीं शतमखजे	१३४	**घ**	
गायत्रीं शिरसा	४२२	घनवर्त्मकृष्ण	१२७
गुरवेऽप्यथ	५०४	घृतावसिक्तै०	३९६
गुरुणा समनुगृहीतं	८२	**च**	
गुरुमपि परिपूज्य	१५२	चक्रं च चक्राङ्क०	२६६
गुरोर्गरीयः	३१९	चक्रं च चतुरश्रं	५९
गुर्वाद्यास्तारादिका	८०	चक्रदरखड्ग०	१९९
गुह्यस्थितं	११७	चक्रमनुग्रहसंज्ञं	१९०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
चक्रशङ्खगदा०	३२६	चन्दनकर्पूरागरु	६८
चक्रसशङ्खगदा०	२९७	चन्दनकुचन्दना	३२
चक्रस्य नाभिसंस्थं	३३१	चन्दनागरुकर्पूर	७०
चक्रे चाष्टाष्टपदे	१८८	चन्दनह्रीबेरागरु०	६८
चण्डचण्डाय	४१३	चन्द्रमसे च दिग्भ्यश्च	७९
चतसृषु	४८५	चन्द्रमुख्यनिजायां	२३४
चतुःषष्ठ्यंशे वा	१९०	चरणाग्रसंधियु	४४९
चतुरङ्गुलजैः	१२०	चरन्वने दुष्ट०	३५२
चतुरङ्गुलपरिमाणै	४०२	चरस्थिरोभया०	४३
चतुरश्रमर्धशशि०	५६	चराचरस्य जगतो	३८
चतुरीयो विलोमेन	२५७	चामरमुकुरसमुद्गक०	१७५
चतुर्थे च क्रमं	३७२	चित्स्यक्षरैः	४६५
चतुर्थ्यां नालिकेरैस्तु	२५९	चित्तात्मैक्यधृतस्य	२८०
चतुर्थ्यामावृतौ	२६८	चित्तिपङ्क्लपद०	७४
चतुर्भिर्यादिभिः	४१	चिद्रूपा चिन्मया	३१४
चतुर्भिश्च शिखावर्णैः	३२१	चिद्रूपात्सकल	१०१
चतुर्भुजाश्चक्रशङ्ख०	२७८	चिन्तारत्नाश्रिता०	४८४
चतुर्वक्त्रयुक्ता	१५५	छ	
चतुर्विंशतितत्त्वस्था०	२७	छन्दश्च देवी...जम०	४२२
चत्वारिंशच्चतुःपूर्वं	२५९	छन्दश्च देवी...स्थानेषु	४२२
चत्वारि चत्वारिंशच्च	४३१	छन्दस्त्वनुष्टुप्	३७०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
छान्तं मरुत्तुरीय०	२०९	जय चक्रगदापाणे	३१९
छिन्नरुहां समिधां	३५९	जय पक्षिपति०	३१९
ज		जय सुन्दर	३१९
जटाबद्धचन्द्रा०	१५५	जया दुर्गा प्रभा	३०
जन्तुः षडङ्गी	१६	जरायुजस्तु	११
जन्मर्क्षाणां	४०४	जलजैः स्थलजै०	६०
जपः पूर्वोक्त०	४३३	जाग्रत्स्वप्न०	२८७
जपहुतपूजा	१८३	जातवेदो	४७०
जपाद्दशांशं	१३७	जातीपलाशकर०	२४३
जपावसाने	१६०	जान्वोरापाद०	३३८
जपेच्चतुर्विंशति०	१५१	जान्वोरासक्त	३४८
जपेदिमं मनुमृतु०	२३६	जायतेऽधिक०	२१
जपेन्मनुं	२३४	जायते पुनरसौ	२१
जप्तमधोमुख०	१८८	जायाग्नेर्हृदय	९२
जप्तव्योऽयं	३९९	जिह्वाङ्गमूर्ति०	७८
जप्तुकामो	४३२	जिह्वा ज्वालारुचः	७७
जप्तेनाष्टसहस्रं	३५३	जिह्वासु त्रिदशा०	७६
जप्त्वैवं मन्त्रमेनं	३९४	जीवशिखिकर्ण	३९४
जप्यः स्यादिह	४१६	जुहुयाच्च चतुर्वारं	७८
जप्याच्च लक्षमानं	२४१	जुहुयाच्च वाम०	३६९
जम्बूभिः स्वर्णाप्त्यै	१८५	जुहुयात्कलाचतुष्कैः	४६०

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्
जुहुयात्तिलैः	२३८
जुहुयात्सर्वहोमेषु	७८
जुहुयादन्त्यया०	१७१
जुहुयादशोक०	१६२
जुहुयादष्टभि०	२९८
जुहुयादष्टोर्ध्वशतं	३६९
जुहुयाद्गुग्गुलु	३३०
जुहुयाद्दुग्धहवि०	२७३
जुहुयाद्रोहिण	२०२
ज्ञातास्मीति	२२
ज्येष्ठा धकारा	४४
ज्योतिः प्रकाशनं	२९१
ज्वरादिकां रोग०	३२९
ज्वलज्ज्वालासमाभाः	२७८
ज्वलितशिखिशिखे	३८१
झ	
झण्डीशो भौतिकः	३१
ट	
टङ्काक्षाल्यभय०	१३५
टान्ते लिख्या०	४११
ड	
डान्तं शिखीलवयुतं	४८९
त	
तं तथाविधमालक्ष्य	५०७
तच्च तुरीयातीतं	८८
तच्चतुष्कं सुषुम्ना०	२६
ततः कृत्वा जपहासं	१३७
ततः क्रोधीशचण्डीश	३१
ततः समस्थलीकृत्य	३७३
ततश्चक्री गदी	२९
ततश्च मनसा	७९
ततश्च राशिचक्रं	५९
ततश्छिन्नोद्भवानां	४०१
ततस्तदूर्ध्वभाग०	४२
ततोऽग्निमाधाय	५०२
ततो मण्टपमध्ये	५७
ततो महामुसलकं	३६४
ततो मध्यमकुण्डस्य	३७२
ततो या प्रथमा	१२
ततो विदर्भितं	१४०
ततोऽष्टाक्षरपूर्त्यर्थे	२९५
ततोऽस्त्रक्लृप्तिः	४२९

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
ततोऽस्य प्रत्ययास्त्वेवं	१३७	तथैवामाशयगतं	२०
तत्कर्णरन्ध्रजापा०	१८७	तदा तत्पाकमुक्तं	१७
तत्पञ्चकं	४३३	तदा तां	२३
तत्परं धाम	१४	तदात्मकं	४२०
तत्पुरुषाद्याः	३८५	तदा प्रक्षुभितैः	१७
तत्प्रविचिन्त्य	२८१	तदायुधैः	१९६
तत्र किट्टं	२०	तदा षड्गुणिताख्यस्य	२४
तत्र भूतास्तु	४७४	तदा स्वरेशः	४०
तत्र विशन्ति	४८५	तदूर्ध्वभागसंस्थः	४३
तत्र स्युः	४३३	तद्देहसंस्थिता	५०
तत्र स्वाद्वम्ल०	२०	तद्बहिः पार्थिवं	६०
तत्राग्निमारुतं	५८	तद्बहिः शरमायाश्च	१४०
तत्राथो	७४	तद्बहिर्मण्डलं	३६५
तत्रान्त्रान्तर०	२०	तद्बही रुचिरा०	६०
तत्रोपसर्गा	३७४	तद्बाह्ये मनुवर्णै०	३४४
तत्सर्वं तेन	४७४	तद्द्वितीयैक०	४१८
तथा दलानां	५९	तद्भेदांश्च	१३
तथा दिव्यैरहोरात्रै०	५	तद्यन्त्रयुगं	४८३
तथा देहावृतस्यापि	१८	तद्वद्दत्त्वा प्रतियोज्य	४६०
तथाविधैर्द्वादशभि०	६	तद्वद्धटार्गा	४८६
तथा शिष्यकृतो	५०९	तद्वद्विधाय	४८७

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
तद्वर्णभिन्ना	४०	तस्य पादारविन्दो०	५०६
तनुदीर्घाङ्गुली०	३	तस्य पुरस्ताद्विधि०	३५६
तनुमध्यलतां	१८०	तस्यां च	४६८
तन्त्रिभेदसमुद्भूता	२७	तस्यां ग्रहिण्यां	१६
तन्नश्चण्ड०	४१४	तस्यां रात्र्यां	४७३
तन्मध्यगतं प्रणवं	२८३	तस्याः कायाग्निना	१६
तन्मध्यगतं शुद्धं	२८३	तस्याधस्तात्	१९
तन्मन्त्रायुत०	२३४	तां दृष्ट्वा	३
तन्मध्यस्थितयाम्यो०	५७	ताः स्युः पञ्च	३८२
तपिनी तापिनी	२८	तानि त्रिषड्द्वादश	३०६
तपो ज्ञानतया	४१८	ताभ्याममोभ्यां	४४
तमोपहारिणीं	४२५	तामेनां कुण्डलीत्येते	३८
तमोमयि	४७०	तामेवाथ	४८६
तरणिलक्षमनुं	२६५	तारं तु मूर्ध्न्यथ	३२४
तवर्गोत्थः	४०	तारं व्याहृतयश्चा०	२३८
तवायुर्मम	६	तारं सहृदयं	३२१
तस्मादघोरा०	३९८	तारं हृदयं	३६३
तस्मादिनाय	२१९	तारः शक्त्युत्थतया	२९२
तस्मादेनं	४४७	तारनालमथ	४००
तस्मिन्गुरौ	५०९	तारभवाभिरथर्ग्भिः	१३३
तस्मिन्निधाय	२८६	तारयुजा	२७१

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
ताररमामायाश्रीः	१६५	तिथिषु तु	४४५
तारशक्त्यादिकै०	३९२	तिरस्क्रिया	४३०
तारश्च शक्तिरजपा	९१	तिर्यञ्चो भौतिकाः	४३४
तारश्रीशक्ति०	२४६	तिलतण्डुलकै०	४९२
ताराणामश्विनादीनां	८०	तिलराज्यनल०	४३१
तारादिकं	३७८	तिलसिद्धार्थै०	२१२
ताराद्यैर्दशभि०	७८	तिलैः सराजीखर०	३६०
ताराद्विभक्ताच्चर०	३९	तीक्ष्णा रौद्री	२८
तारान्तेऽस्त्रादावपि	१७९	तीव्रा ज्वालिनिनन्दे	२५१
ताराह्वयो	४१६	तीव्रे ज्वरे	४०२
तारेण	२५५	तुङ्गार्थत्वाच्छिरः	६१
तारेऽमुमपि	३४३	तुलस्यौ पङ्कजे	७४
तारो मायामरे०	१९५	तुष्टिः पुष्टिश्च	१७२
तालस्य पत्रे	४४१	तुष्टुवुर्हृष्टमनसो	२
तावती तव	६	तूष्णीं हुत्वा	१०४
तावत्यो मातृभिः	२७	तृतीयाष्टाक्षरस्यापि	४२०
तावद्धुतेन	२०८	तेजस्यनन्यगे	२८६
तावद्भिर्द्विजवृक्षै०	४५२	तेनं त्रिंशत्तिथयो	४६
तासु हृद्देश०	४६८	तेनैव चाङ्गानि	११०
तास्ताश्च देवता	४४५	तेषां मातङ्गानां	२५६
तिथिनक्षत्रवारेषु	४५	तेषां शुद्धकुल०	४१७

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
तैरष्टचत्वारिंशद्धी	५८	त्रिमूर्तिसर्गाच्च	१०७
तैरेव विकृतिं	३	त्रिवारभम्भः	८७
त्यक्तदोषा	४३१	त्रिविधं गन्धाष्टकमपि	६७
त्यद्यन्त आर्य	२२८	त्रिष्टुबनुष्टुप्तत्पद०	३७०
त्रिंशद्भिरप्यहोरात्रै०	५	त्रिष्टुब्जगत्यौ	४२२
त्रिकालमेवं	२७४	त्रिसहस्रं	२३३
त्रिगुणा सा	२३	त्रैकाल्यज्ञानोहौ	२९०
त्रिगुणितमपि	३०६	त्रैलोक्यं रक्ष	३२४
त्रिगुणितसंज्ञे	४८२	त्र्यक्षरस्य जपो	४१४
त्रिगुणितविहिता	४८४	त्वच्चरणसरसिज०	१२५
त्रिगुणेन च	६६	त्वच्चरणाम्बुरुहयोः	१२३
त्रिचतुःपञ्चषट्सप्त०	२३	त्वगसृङ्मांसमेदो०	१८
त्रिणयनमरुणाभा	७७	त्वमाननममित्रघ्न	४७०
त्रिपादोनौ	४२	**द**	
त्रिभिस्तु ... शिरश्च	४४८	दक्षः सव्यस्थिते	२६
त्रिभिस्तु ··· शिरोभिः	१६५	दक्षहस्तं	४७१
त्रिभुवनशंकरीति	४९०	दक्षिणां सप्तकर्षौ	४७२
त्रिमधुरपूर्णे	४८६	दक्षोऽस्य	१६३
त्रिमधुरयुक्तैश्च	२१२	दण्डादिकांस्तथाष्टौ	३६८
त्रिमरयुतै०	२०७	दण्डादीनामथा०	३६४
त्रिमुखि त्रयीस्वरूपे	१२५	दण्ड्यर्घीशो	३४३

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
दत्त्वा सुवर्णं	३७३	दिनकरलक्षं	१२१
दद्याच्च दिव्यभावं	४९	दिनमनु दिननाथं	३५५
दधिदूर्वेति	४५१	दिनशः स चतु०	२५०
दध्यक्ताभिर्जुहुया०	२७१	दिनशः सर्ववश्यं	२५८
दध्यन्नलोण०	२५९	दिनशोऽष्टोर्ध्वसहस्रं	३५४
दन्तानां धावनं	४२१	दिनावतारे	२४१
दलाग्रवृत्तराशीनां	५९	दिनास्त्रं	४३५
दलान्यच्छान्यन्तरालं	६१	दिशो दश	६५
दले दले तु यः कालः	५	दीक्षां प्राप्य	१८२
दशधा गुणिता	२४	दीक्षाक्लृप्त्यै	१३०
दशाभिः सप्तभिः	४९३	दीक्षातो जपतु	१६४
दशभिर्दशभि०	३५	दीक्षाभिषेकयुक्तः	२५२
दशाधिकशतैः	३६०	दीक्षायुक्तः	२६०
दशाहमेवं कृत्वा	२३९	दीक्षितः प्रजपेन्मन्त्री	२३२
दंष्ट्राग्रलग्नवसुधं	३६८	दीक्षितः प्रजपेल्लक्ष०	२५८
दंष्ट्रायां वसुधां	३३९	दीक्षां प्राप्य	१०९
दारिद्र्यरोगदुःखै०	१९३	दीक्षितो मनुमिमं	२७७
दिक्क्रमात्संपरि०	७७	दीप्ता सूक्ष्मा	२१७
दिक्पत्रेषु	३३५	दीप्तिं करालदहन०	३३१
दिक्षु प्राग्याम्य०	३८२	दीप्तिमुक्ताकरा०	२९६
दिग्दिक्संस्थामस्त्र०	१८९	दीप्तिरूपाय	३२५

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
दीर्घभाजा	२३२	देवमाता	१४६
दीर्घायुषो	३१७	देवर्षिपितृपूजासु	५०१
दुःस्वप्नेष्वपि	३५२	देवस्य वृष्टि०	४१९
दुग्धहुतात्कान्तिः	४५३	देवाः सश्रुतयः	९
दुग्धाक्तैर्जुहुया०	४५६	देवानृषीनपि	५१०
दुग्धाब्धौ	४९४	देवीध्माष्टशतं	४९३
दुर्गा च वरदा	२११	देवेश कर्म	३२०
दुर्गास्य देवता	१९५	देहेऽपि मूलाधारे	१३
दुर्गेति दुर्गादि०	४७०	दोःसंधिकण्ठ०	३९३
दुग्धाब्धिद्वीप०	३३५	दोर्धृतदाडिम०	१९१
दुरितोच्छेद०	४२६	दोर्भ्यां पदाभ्यां	८०
दुष्टां कष्टान्ववायां	१७२	दैवादिकस्याप्यथ	४९
दूर्वा घृतप्रसिक्तां	३३६	दौग्धान्नैर्भृगु०	४६४
दूर्वात्रिकैरष्ट०	३५२	द्रव्यैर्यथा	९६
दूर्वात्रितयै०	४०३	द्रव्यैर्विधान०	७८
दूर्वाभिः सतिलाभिः	४२६	द्रव्यैस्तैः	३३६
दूर्वायुतेन	४५३	द्राविणी मोहिनी	३१४
दृश्यो हिरण्मयो	४१९	द्रुता सा तु	१९
देवतां प्रतिपाद्यार्घ्यं	४६९	द्वात्रिंशके	३५०
देवताभ्यः पदं	८०	द्वात्रिंशदङ्गुलं	५९
देवभाग ऋषिः	२२८	द्वात्रिंशदयुतमानं	३९३

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्
द्वात्रिंशदिति	४५१
द्वात्रिंशदेताः	१७२
द्वादशगुणिते	४८५
द्वादशमध्यम०	१४३
द्वादशसहस्र०	९७
द्वादशाक्षरजपं	३२३
द्वादशाक्षरमन्त्रं	२९५
द्वादशाक्षरमन्त्रान्ते	३६३
द्वादशानां तु	२९५
द्वाभ्यां वा चैकेन	१९१
द्वारगकुम्भघृतै०	१३६
द्वाराणि पदषट्काणि	५८
द्वारेषु मण्डपस्य	१३४
द्विजभूरुहं महान्तं	२०७
द्वितीयवर्तुलाश्लिष्ट०	१३९
द्वितीयो दक्षिण०	४७१
ध	
धनधान्यसमृद्धिश्च	३७४
धनुस्तु देवल०	४३
धवलनलिनराज०	४५८
धरापवरके	११३
धातर्यमामित्राख्या	३०८
धातू द्वौ स्तो	१२९
धातोरिह	४१८
धियो बुद्धी०	४१९
धूम्रा तर्जनि०	४३७
धृतपाशाङ्कुश०	२६०
ध्यातः सन्भूगृहे	३४०
ध्यात्वा त्रिशूलहस्तां	२०२
ध्यात्वा देवीं	४७८
ध्यात्वा धूम्रां	४३७
ध्यात्वैवं विघ्नपतिं	२५०
ध्यात्वैवं श्रियमपि	१६४
ध्यानस्य केवल०	४२३
ध्यानादपि	३४०
ध्यानी मन्त्री	२७४
ध्येयाः षट्कोणाश्रिषु	२४९
ध्येयौ च पद्मयुग०	२४९
ध्यैचिन्तायाः०	४१९
ध्वजः श्यामो	२९८
ध्वजश्च वैनतेयश्च	२९७
न	

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
न इति प्रोक्त०	४२०	नमस्ते नलिना	३१९
नक्षत्रवृक्षसमिधां	४३८	नमस्ते समस्तेशि	१५४
नक्षत्रवृक्षसमिधो	४३८	नमो देहार्धकान्ताय	३८७
नक्षत्राणां	७९	नमोऽन्धकान्तक०	३८८
नक्षत्रात्मा	४३९	नमो भगवते प्रोक्त्वा	३२५
न च रिपवो	३९८	नमो भगवते सर्व०	३७१
न चापुत्रस्य	५०१	नमो विभिन्न०	३१९
नत्यन्ते कामदेवाय	२६६	नमो विरिञ्चि०	३८७
नत्यादिभगव०	४९४	नमो ललाटनयन०	३८७
नत्वा ततस्तनुभृते	८१	नमोऽस्तु स्थाणु०	३८६
नन्दास्वारभ्य	४३५	नयनं पञ्चदशार्णैः	४५५
नन्दिन्यन्ते	२१०	नरसिंहममुं	३४९
नन्द्यावर्तैर्जुहुत	१६५	नरहरिवपुषात्मना निजार्रिं	३५४
नपुंसकस्य	१३		
नभः श्रोत्रेऽनिल०	१९	नरहरिवपुषात्मना गृहीतं	३५३
नमः शब्दरूपे	१५४		
नमः श्रोत्रचर्मा०	१५४	नवकनकभासुरोर्वी	१७४
नमः संभृतसर्वा०	३१९	नवनीते नवे	२५९
नमश्चतुर्धा	३८७	नवभिः सप्तभिः	४२८
नमस्ते दह	४७०	नश्वरः सर्गा	३४
नमस्ते नमस्ते	१५७	न श्वेतरक्तपीतादि०	४

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
नष्टश्रीरपि	४२६	निजशिवशिरः	४०९
नाकारजेऽङ्गतोऽन्ते	३०२	निजेप्सितं	१००
नादः प्राणश्च	३८	नित्यं चादित्यगतां	४९२
नादः शक्तिश्च	२४	नित्यशः	५०७
नादजाः षोडश	२९	नित्यानन्दा	३१०
नानावर्णविचित्रा	६१	नित्या निरञ्जना	१९४
नाभिर्हृदयं	२८८	नित्याभिः सदृशतरा	१९४
नाभेरथाचरण०	१०८	निद्रयोरन्तरा	१९३
नाभेर्देशादापदं	४७७	निधाय कलशं	२९७
नाभ्यक्तोऽद्यान्न	१७२	निरंशसांश०	५०६
नारी नरान्वा	४७३	निर्ऋतिदौवारिक०	५२
नारी नरो वा	२२३	निर्दिष्टस्कन्धविटप०	१०
नालिकेरान्वितै०	२५८	निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च	२९
निक्षिप्य कलम०	२२१	निवृत्तिसंज्ञा च	८
निक्षिप्य हृदये	४७४	निवेदिते	३६९
निखन्यात्तत्र	४६७	निहिताग्रयुगं....चतुष्कं	५८
निजजन्मदिने पयोन्धसा	४५३	निहिताग्रयुगं...त०	५९
निजजन्मदिने शतं	४०३	नीलवरांशुक०	४६६
निजनामगर्भमथ	४०९	नीलोत्पलकैस्तुष्टयै	१८६
निजरिपुमचला०	४९८	नीलोत्पलदलप्रख्यां	२
निजवर्णविकीर्ण०	४०७	नृपतरुसमिधा०	३४२

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
नृपफणिकेयूरां	१८१	पञ्चाक्षरविहित०	३८३
नृशंसमन्धं	५०८	पञ्चाक्षरेण	५०३
नेत्रकरणर्तुदिनकर०	१२८	पञ्चानामक्षराणां	२३
नेत्रदृष्टिः	६४	पञ्चार्णोक्ताङ्गाद्यः	३९०
नैषातृनिरता०	३९२	पञ्चाशदंशगुणिताथ	२५
न्यग्रोधायुतहोमा०	४५२	पञ्चाशदात्मकोऽपि	२८२
न्यसेत्तत्पुरुषाघोर०	३८४	पञ्चाशदौषधि०	९९
न्यसेच्च दक्षभागे	६५	पञ्चाशद्वर्णभेदै०	८४
न्यस्य दर्भमयं	६७	पञ्चेन्द्रियार्थगा	१४
न्यस्यैवं पञ्चभि०	३८३	पद्द्वयसंधिगुदा०	१९८
न्यासक्रमेण देहे	३७८	पद्मं चरोभस्थिर०	३०७
न्यासान्वितो	११९	पद्मनाभस्तथा०	२९
न्यासोक्तेषु	३५५	पद्मरागा सुवर्णा	७५
प		पद्मस्था पद्मनेत्रा	१६४
पक्वाहुतीनामपि	५०३	पद्मासनः	२९८
पक्षः पञ्चदशाहः	४६	पद्मा सपद्मवर्णा	१६९
पञ्चज्ञानेन्द्रियाबद्धाः	९५	पद्मोत्पलकुमुद०	२०८
पञ्चभिरथो	३९५	पद्मैर्भूपातिमुत्पलै०	२५३
पञ्चभूतमयी	१४	पयासि हृदयदघ्ने	२४४
पञ्चममपि	३०८	पयोद्रुमाणां	१५१
पञ्चम्यावृतिरुक्ता	४५६	परमन्यदतिश्रयं	९२

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
पररेफगर्भ०	४१०	पालाशैः कुसुमै०	२४०
परा परायणा	३०	पालाशैः पुनरिध्मकैः	२३८
परिपूजयेच्च	३३६	पालाशैर्वा	३२९
परिवीतदृढावरणं	२५४	पाशनिबद्धं	४६३
परेण धाम्ना	१५	पाशश्रीशक्तिस्वर०	१५०
परोपकारनिरतं	५०७	पाशाङ्कुशमध्यगया	१४७
पलं पलार्धं	१३८	पाशाङ्कुशान्तरितशक्तिनृ०	३५७
पलाशपाटलीपार्थ०	७१	पाशाङ्कुशान्तरितशक्तिम०	४७८
पलाशपुष्पैर्मधुर०	११४	पाशाङ्कुशावृत०	१४८
पलाशबिल्वप्रसवै०	१२०	पाशाद्यतिक०	४८०
पवनाद्याः पृथिव्यन्ताः	३७	पाशाद्यष्टाक्षरार्ण०	३११
पश्चिमसंध्या०	४६४	पाशाबद्धं	४६३
पश्यति परं	२८७	पाशाष्टाक्षर०	४८४
पाटलपीतसितारुण०	३८०	पिङ्गलया प्रतिमुञ्चे०	२८२
पात्राणि त्रिविधान्यपि	५५	पिङ्गलां पृथुल०	१७८
पादसंधि०	४२३	पितरं वीक्ष्य	२२
पदाधिका	४१	पितृदेवता०	५०४
पाद्यं श्यामकदूर्वा०	७०	पिप्पलबिल्व०	३२
पानीयान्धः	२१४	पीठं पूर्ववदभ्यर्च्य	१९४
पायसेन	४५९	पीठे तनूनपातः	२३७
पारिभद्रसुमनो०	४०९	पीठे तीव्रादिभिः	२५८

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
पीठे पूर्वोक्ते	२००	पुरारातिदेहा०	१५६
पीठे विष्णोः	१७७	पुरुषः पुरुषात्मकं	५०४
पीठे हरेरथाङ्गैः	३२२	पुष्टिस्तुष्टिर्धृतिरपि	३१२
पीतः पिङ्गः कृष्णो	७३	पुष्पैः प्रियङ्गोर्म०	१७७
पीताहिमजलद०	७३	पुस्तकजपवटहस्ते	१२४
पीताभा कर्णिका	३२८	पूजायां पार्श्वयुगे	१२२
पीतायोमुष्टि०	४३६	पूज्याः सितघृत०	२६१
पीता श्वेतारुणा	२३६	पूज्या गदा	३६६
पुंरूपं सा विदित्वा	३९	पूर्णसुषुम्नारन्ध्रां	४८३
पुट्योरुभयोश्च	८	पूर्णेषु षोडशे०	३७२
पुत्राप्तये	५०२	पूर्णोदरि च	३१
पुनः प्रतिकृते०	४७१	पूर्वं महागणपतिं	९०
पुनः शङ्खादिकांस्त०	३७३	पूर्वं स्थाने	३७१
पुनः समस्तेन	२५५	पूर्वेतरे मृत्युपदे	३५४
पुनः साध्येन	७८	पूर्वप्रोक्तैः	१५०
पुनराशेशास्तदनु	३८०	पूर्वमिडाया	२८२
पुनरुद्धृत्य	२५७	पूर्वस्याष्टाक्षर०	४१९
पुनर्गगनवेगाख्या	१४७	पूर्वोक्त एव पीठे	३८६
पुनर्निवेद्यमुद्धृत्य	८०	पूर्वोक्तमानक्लृप्त्या	१४३
पुनस्तत्प्रतिपत्त्यर्थे	२९५	पूर्वोक्ताद्बिन्दुमात्रा०	३६
पुनस्तोयगतं देवं	६९	पूर्वोक्ताभिः	४७२

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्
पूर्वोद्दिष्टैर्दिक्ष्वपि	३२९
पृथगपि शालीतण्डुल०	५३
पृथगष्टशतं	३३५
पृथगष्टोत्तरशता०	४७३
पृथुवृत्तोरुमापूर्ण	३
प्रकाशितादौ	४१७
प्रकृतिर्विकृतिः	१४६
प्रकृतौ कालनुन्नायां	१०
प्रक्षाल्य तानि	५४
प्रजपदथ वा	२४०
प्रजपेत्प्रमदां	१९४
प्रजपेदथ	२१६
प्रजपेद्द्वादशलक्षं	२२१
प्रजपेल्लक्षायत्या	४५१
प्रज्वाल्य	४६९
प्रज्ञा मेधा	१२२
प्रणवं हृदयं	२९४
प्रणवव्याहृत्याद्या	४५७
प्रणवस्य व्याहृतीनां	४१८
प्रणवस्य व्याहृतीनाम०	४१८
प्रणवहृद्भगव०	३२६
प्रणवादिबीज०	२४७
प्रतिपत्तिरस्य	३४८
प्रतिपत्तिविशेषांश्च	४२३
प्रतिपादमथ०	४६०
प्रतिपाद्य निजं	३७७
प्रतिपूज्य शक्तिमिति	२१८
प्रतिमध्य	९३
प्रतिसेनाया	२०४
प्रत्यग्रमुग्रं	५०८
प्रत्यङ्मुखो०	४६४
प्रत्यब्दसेकाद्भविता	१३८
प्रत्येकं कादि०	४७७
प्रत्येकं षोडशानां	४३४
प्रथमं केशव०	३०८
प्रथमं घृतजं	१३६
प्रथमं निजसव्यतो	६५
प्रथमप्रकृतेर्हंसः	६९
प्रधानमिति	४
प्रपञ्चयागस्तु	९५
प्रपञ्चयागस्त्वमुना	९४
प्रभाकीर्तिकान्ती०	१५७

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
प्रभा माया जया	१९६	प्रागभिहितेन	२२५
प्रभेदेभ्यः समुत्पन्ना	३७	प्रागादिदिशासंस्थाः	२२५
प्रयजेच्चतुर्भिरेवं	४७८	प्रागीरितैरपि	२९९
प्रयात्यूर्ध्वं यदा	१७	प्रागेव लक्षणयुतानि	५६
प्रविधाय पद्ममिति	८६	प्राग्दक्षिणप्रत्युगु०	३३९
प्रवेशयेच्च	४७४	प्राग्भाषितानपि	२६३
प्रसादनत्वा०	३७५	प्राग्याम्यवारुणो०	५१
प्रसारितं वामकरं	२८३	प्राङ्मध्ययोन्योः	११०
प्रसीद तुङ्ग	३१८	प्राणप्रतिष्ठाकर्मैवं	४८०
प्रसीद प्रपञ्चस्वरूपे	१५३	प्राणप्रतिष्ठान	४७६
प्रसीद भगवन्म०	३१८	प्राणप्रतिष्ठाविधि०	४८१
प्रसीद व्यक्त०	३१९	प्राणात्मकं	३७
प्रसूतिसमये	१६	प्राणाद्या वायवस्तत्र	१७
प्रह्लादिर्नी	४२५	प्राणायामैः	१०९
प्राक्प्रत्यगर्गले	१४८	प्राणे जीवे	४७७
प्राक्प्रत्यग्यम०	३५०	प्रादक्षिण्येन	७६
प्राक्प्रत्यग्याम्य०	४४९	प्रानुप्रोद्यत्स्वरा०	३०९
प्राक्प्रोक्तविधानेन	३९३	प्राप्तिः प्राकाम्यं	२९१
प्राक्प्रोक्ता०	४३९	प्रारभ्याच्छां	१६८
प्राक्प्रोक्तैश्चक्राद्यै०	३१३	प्रालेयत्विषि च	४०८
प्रागच्छन्मात्र०	३११	प्राशितसंपातस्य	४४३

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
प्रासादोक्ते	४५०	बहुना किं पुनः	१४
प्रोक्तक्रमेण	९६	बहुना किमनेन	४६५
प्रोक्तमृष्यादिकं	३८४	बहुनेति भाषितेन	४८८
प्रोक्तस्त्वेवं	२५७	बहुद्वारेण	१८
प्रोक्तानि वर्मास्त्रान्तानि	३६४	बालं नीलाम्बुदाभं	२७३
प्रोक्तानीत्यङ्ग०	६४	बाहुभ्यां च	८०
प्रोक्तेनैवं कलशा०	८३	बाह्यरेखमन्तरा	१४०
प्रोक्तैर्ध्यान०	४०४	बाह्ये षोडशपत्रं	३४३
प्रोक्त्वाथ कामदेवा०	२६६	बिन्दुः पुरुष इत्युक्तो	३९
प्रोक्त्वा पूर्वं०	४७६	बिन्दुर्दक्षिणभागस्तु	३९
प्रोक्त्वा सुदर्शनायेति	२२५	बिन्दुर्महस्तथा	४१८
प्लक्षाग्निमन्थ०	३२	बिन्दुसर्गात्मनो	३४
फ		बिन्दुसर्गौ तु	२६
फलार्थी तदवा०	४२१	बिन्द्वान्तिका प्रतिष्ठा	१४९
फुल्लैर्बिल्वप्रसूनै०	११५	बिभ्रद्दोर्भिः	३८४
ब		बिभ्राणा शूलबाणा०	२१०
बद्ध्वा साध्या	४७८	बिम्बद्वन्द्वे	४११
बध्नाति मातापित्रो०	२२	बिम्बादम्बुद०	२६२
बलाकी विमला	१६१	बिल्वं श्रीसूक्तजापी	१६३
बर्हिः षोडशशूलाङ्कं	१४०	बीजानि रक्तानि	४७९
बहिरपि षोडशपत्रं	१४५	बीजापूरगदे०	२४८

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
बीजैस्त्रिभिर्द्विरुक्तैः	१७४	भक्तियुतानां	१७९
बुभुक्षा च पिपासा च	१८	भद्रकालि	४७०
बोधात्मिके	१२६	भयाहारेन्दु०	४९६
ब्रह्मचर्यपरं	५०७	भवति नरः	४५२
ब्रह्मद्रुमफल०	४४३	भवत्वन्ते	७९
ब्रह्माख्यो	४५८	भवेद्द्वादशसाहस्रै०	६
ब्रह्माणमथ च	१४१	भवेन्मण्डलमध्यार्धे	५९
ब्रह्माणी माहेशी	८६	भस्माभ्यक्ताय	३८८
ब्रह्माण्याद्या०	१३५	भारतीपार्वती०	१६६
ब्रह्मात्मभिर्महा०	९५	भासुरभूषण०	२६०
ब्रह्मा प्रजापतिर्वा	३४७	भास्वद्रत्नौघमौलि०	२१५
ब्रह्मा बृहत्तया	९२	भास्वाद्विद्यु०	४२९
ब्रह्मार्पणाख्यमनुना	७९	भिक्षावृत्तिर्दिनमनु	२७४
ब्रह्माविष्णुशिवात्मकं	२१७	भुक्तिप्रदाय	३२०
ब्रह्माश्रीमन्त्र०	४९३	भुजङ्गेशः पिनाकी	३१
ब्रह्मा स्यादृषिरस्य	९१	भूः पदाद्या	४१७
ब्रह्मा स्यादृषिरीरितः	८४	भूतत्वात्कारणत्वाच्च	४१७
ब्राह्मणान्भोज०	२३९	भूतपितृयक्षनाग०	५४
ब्राह्मीं वचां वाष्ठ०	३५७	भूतादिकवैकारिक०	७
भ		भूतानां शक्तित्वा०	३७९
भक्तिप्रदाय	३२०	भूतिर्विभूतिरुन्नति०	३१२

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्
भूतेन्द्रियेन्द्रियार्थै०	९
भूत्वा शक्तिः स्वयमथ	१३७
भूधरो विश्वमूर्तिश्च	३०
भूयस्त्वक्षर०	४२५
भूयाद्भूयो	१६०
भूयोऽनन्तायेति च	३७८
भूयोऽपि केशवे०	३६९
भूयो भूमितले	५२
भूयोऽभ्यर्च्य	२१८
भूर्जे वा क्षौमपट्टे	३३३
भूर्भुवः स्वर्भूर्भुव०	७८
भृगुः स सद्यः	२३२
भृगुरपि तद्दषि०	२३६
भृगुवारे च मुखेऽह्नः	३४१
भृगोस्तु वारे	१७८
भेदैरष्टाद्यैः	२४
भौमे वारेऽथ	३४१
म	
मकारप्रभवा	२९
मकारान्ते कुण्डलं	२९५
मज्जात्वग्वर्गादिक०	१०२
मज्जास्थिस्नायवः	१८
मण्डलयुगयुगलं	१४४
मत्स्यः कूर्मवराहौ	३०३
मदजलविलिखित	४८८
मदजललोलुप०	२४८
मदनविधान०	२६९
मधुनाथ	१३२
मधुपर्कं	७०
मधुरत्रयसंयुतेन	४१०
मधुरत्रयसिक्ताभि०	२५९
मधुरत्रयावसिक्तै०	९८
मधुरत्रयेण सह	११५
मधुसूदनसंज्ञश्च	२९
मध्यवर्तुलसंस्थाया	१३९
मध्यस्थायाः परीतौ	३१५
मध्याष्टाशान्तासु	४४४
मध्ये च दिग्दलानां	२५२
मध्ये च मूलमनुना	४४५
मध्ये च षोडशा०	३७२
मध्ये तारं	३३२
मध्ये दिशाधिपाङ्गा०	१६९

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
मध्येऽनन्तं	६६	मन्त्रेणाथ पुरा०	२५३
मध्येऽनन्ताद्यैरपि	२९३	मन्त्रेणानेन	३४२
मध्येन्द्रवरुण०	१०१	मन्त्रे मन्त्रगुरावपि	८२
मध्ये पुनरध०	३७३	मन्त्रैरेतै०	४९५
मध्ये वद्यक्षरयोः	११८	मन्त्रोद्धारविधाने	८९
मनुनामुनाष्ट०	२४४	मन्दाराद्यैः	२४७
मनुममुमघशान्त्यै	४५७	मन्द्राराह्वय०	४२४
मनोरथार्कात्मतया	२१६	मयूरचक्रवाका०	६०
मनोवृत्तिरस्तु	१५८	मरिचं क्षौद्र०	४३८
मन्त्रं च द्वादशार्णा०	२४	मरुतः...करोतु	३५
मन्त्रं सर्वमनुक्रम्य	१०४	मरुतः...कर्माणि	४४०
मन्त्रस्य मध्यमनुना	२२४	मरुद्वेगा	४३०
मन्त्रस्यास्य मुनिः	२७६	मस्तकार्रचित०	११३
मन्त्राक्षरत्रयोद्य०	३९६	महस्त्वाच्च	४१८
मन्त्रान्ते साध्या०	४०१	महायोगेश्वरी	२११
मन्त्री कुर्यात्षडङ्गानि	३९२	महासिंहाय	१९६
मन्त्रीन्दिरावान्भ०	१९६	मातृकान्यास०	९४
मन्त्री वटसमिद्भी०	२३९	मातृकोक्तविधिना	११९
मन्त्री समास्थाय	३४५	मातृभिररुणान्ता०	२३०
मन्त्री सर्वजन०	४९३	मातृभिश्चारुणा०	४२५
मन्त्री सुनियताचित्त०	३३१	मायाद्विठान्तिको०	४९१

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
मायाविहित०	४९४	मूर्धाक्षिकर्णनासा०	१६८
मायीयं नाम	११	मूर्धाननहृद्गुह्यक०	३७६
मायाहृदोरथान्ते	४९०	मूर्धास्यनेत्र०	३८६
मारसायकनिपात०	११३	मूर्धेक्षणास्य०	२९४
मारीचः काश्यपो	४२८	मूर्ध्नोऽथ द्वादशान्तो०	११६
मालतीवकुलजै०	११४	मूलमन्त्रचतुर्वर्ण०	२७२
मिथुनानां गणपानां	२५६	मूलाधारमुखो०	१२३
मिलितादपि तस्मात्तु	१२	मूलाधारात्प्रथम०	२१
मुकुन्दो नन्दजो	२९	मूलाधारात्स्फुरन्तीं	११५
मुकुलैः पतितै०	७१	मूलाधारात्स्फुरित	१२८
मुखनासाक्षि०	४२८	मूलार्णमर्णविकृती०	४
मुख्यां भद्रार्थदात्रीं	३९३	मूलाश्विनीमख०	४३
मुख्याम्भोजे	१७७	मूषिकलूतावृश्चिक	३५३
मुख्यार्थवाची	१३०	मृता वैवस्वता	४७८
मुनिव्रातावीतं	४९७	मृत्काराङ्कुलि०	४९०
मूत्राशयो	२०	मेखला द्राविणी	१९२
मूत्रेणैन्द्रं	१३३	मेधा च हर्षा	३०
मूर्तीरभ्यर्चयेत्०	४३०	मेधा प्रज्ञा प्रभा	८६
मूर्त्याभासेन	२	मेधा हर्षा श्रद्धा	३१५
मूर्धनि, गुह्य०	१०८	मेषादिकं यच्च	३०६
मूर्धाक्षिकण्ठ	३३४	मेषादिकेषु	३०६

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
मेषो विषो	३८३	यदा पित्तं	१९
मोकारजे रतिधृती	३०२	यदा लिपिविहीनोऽयं	९४
मोदकपृथुका	२५१	यदाश्रया	५११
मोहिनी क्षोभिणी	२६५	यदाष्ठधा सा	२४
य		यदा स्वयं	१५
यः सूक्ष्मः	४१९	यदि गृह्णाति	५०८
य इमं भजते	१७६	यदि नवकलशा०	१३६
यकारजेऽरिशङ्खौ	३०३	यदि वा वर्तुलमराः	५९
यजेत्पुराङ्गैश्च	४५९	यद्यद्वाञ्छति	४४७
यज्ञे काञ्चनपत्रस्थे	३७३	यद्येककलशक्लृप्तौ	१३३
यत्तु तेजो	४१९	यन्त्रं तदेव लाक्षा	४८७
यथा तत्पुष्टिमाप्नोति	१३	यन्त्रं तदेव विधिव०	४८७
यथा पुरा पूरित०	८१	यन्त्रं षड्गुणितं	४२९
यथा भवन्ति	३३	यन्त्रमिदं	३४५
यथा स्वरेभ्यो	४०	यन्त्रस्य बीजेषु	३६३
यथोक्तमार्गेण	३५१	यमनियमासन०	२७९
यथोक्तसंख्यं	३२७	यमापाटटपामाय०	१८८
यदा कफो	१९	ययाकाशस्तमो	४
यदा तदाजो	५८	यष्टव्यः स्याद्वासुदेवा०	३००
यदा त्रिंशोऽथ	२३	यस्तु वह्नौ	४०१
यदानन्दात्मकं	४२०	यस्मिन्देशे	२०८

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
यां च दिशं	३५४	योऽसुमर्चयति	१४२
यां ज्ञात्वा	४८	**र**	
याः पञ्चाशत्कला०	६८	रक्तं धर्मे	६५
याद्यष्टकान्भ्रमर	४७४	रक्तमाल्याम्बरो	४६८
याभिस्तु मन्त्रिणः	२७	रक्ताकल्पोऽरुण०	११२
या मूर्तिरर्च्यतेऽस्य	३०१	रक्ता पाशा०	४३६
यावज्जितारिरेष्यति	३५६	रक्तामनङ्गकुसुमां	१४१
या वाममुष्क०	१२	रक्ताम्बोधिस्थ०	४७७
यूकमत्कुणकीटा०	१०	रक्ता रक्तांशुक०	१९३
येभ्यः सजाग्निरेंशेभ्यः	३७	रक्ता रक्ताकल्पा	१३५
यैः कुर्युरिष्टासि०	३०५	रक्ता रमा कराली	३११
योगासिदूषणपरं	२७९	रक्तारविन्दनयना०	२
योगा सत्या	११९	रक्तोत्पलैः	३५९
योगीश्वरीमिति	१७५	रक्तो रक्ताङ्ग०	२५७
योजयित्वा जपे०	३७१	रक्षानिग्रह०	४३५
योजयित्वा नृसिंहा०	३६५	रक्षोभिराक्षित०	३७४
योनिं कुण्डस्यान्तः	१८५	रजांसि पञ्चवर्णानि	६१
योनिर्मायावती	२६८	रतावथोऽधो०	२७४
योनिर्वियत्सुनेत्रं	४९८	रत्नमये मणि०	२४७
योनिस्तत्पश्चिम०	५७	रत्नस्वर्णांशुका०	४९६
योनेः परिभ्रामित०	११६	रथचरणशङ्ख०	३५८

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
रन्ध्रेष्वङ्गमनूनपि	३४३	रुद्रताण्डव०	४९५
रमा राका प्रभा	४५०	रुद्रवीर्या प्रभानन्दा	१४५
रम्यमप्युज्ज्वलमपि	५१०	रुद्रादीञ्छक्ति०	८९
रविकोणेषु	१४४	रेचकपूरक०	२८०
रवित्वेन भूत्वा०	१५४	रेफान्वितेकारा०	३८
रविबिम्बगतामरुणां	२०६	रेफो मायाबीजमिति	३८
रसादितः क्रमात्पाकः	१८	रेवती माधवी	३२
राकायामुदये	२३४	रोमाञ्चकञ्चुकित०	११३
रागिणं रोगिणं	५०८	ल	
राजस्यः कथिता	७५	लक्षं जपेन्मनुमिमं	१६६
राजीकरञ्जाह्वशमी०	११४	लक्षं तदर्धकं वा	९८
राजेरस्थोऽहिपो	४९७	लक्षं तिलानां	९९
राज्या पट्टसंयुतया	१५२	लक्षायता च	१७७
राज्या पट्टसंयुतया	४८८	लक्षायतो	४५५
राज्यैश्वर्ये	२३३	लक्ष्मीः सरस्वती	३२७
रात्रिमार्द्राह्वयां	२३३	लक्ष्मीगौरीमनसिशय०	१७६
राशिचक्रावशिष्टानि	६१	लक्ष्मीश्च व्यापिनी	३२
राशिभ्यः सदिनेभ्यः	४७	लक्ष्म्यायुःपुष्टिकरं	४१२
राशेरन्यत्र	६०	लक्ष्म्यायुष्करमतुलं	३३०
रुचिरद्वादशदलं	१४०	लग्नो धनभ्रातृ०	४२
रुचिराष्टपत्रमथ	१६०	लम्बयेदम्बरे	४६८

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
ललाटह्रंसजठर०	३८६	वक्ष्यामि शैवागम०	३८१
ललाटोदरहृत्कण्ठ०	२९५	वक्ष्ये विधान०	२६७
लवणाम्भसि	४६५	वचनादाने सगती	८
लवणैस्त्रिमधुर०	४३६	वज्रः सशक्तिदण्डः	७३
लवादिप्रलयान्तोऽयं	५	वज्रिणे वज्रधराय	३८२
लसच्चक्रशङ्खा	१५६	वणिग्भ्रकरमेषा	४२
लसत्कौस्तुभोद्भा०	१५६	वत्सरादेश्चतुर्दश्यां	२३९
लसदौदरिकाबन्ध०	३	वदनामृतकरबिम्ब०	२८५
लाक्षाभिः कुङ्कुमैर्वा	१८९	वदने च बाहुपाद०	९१
लाजातिलनक्त०	५५	वदेच्चण्डेश्वरायेति	४१४
लाजाभिस्त्रिमधुर०	३६०	वन्दे हरं	३८९
लिपिन्यासादि०	४२३	वन्द्यं देवैर्मुकुन्दं	२७३
लुब्धं त्वलब्ध०	५०८	वययोरन्तरास्त्रं	४९६
लोकपालांश्च	४३०	वरदा ह्लादिनी	२८
लोकाद्रिद्वीपपाता०	२४	वराहपारावतयोः	४७२
लोकोद्वेगकरी	५१०	वरेण्यं भजतां	४२०
लोहिता च	७५	वरेण्यं वरणीय०	४१९
व		वर्गस्वरयाद्यंशाः	८७
वकुलः शबरः	४५	वर्गोपेतसमारम्भो	५०६
वक्त्रहृत्पादगुह्य०	३८४	वर्णतनोऽमृतवर्णे	१२४
वक्रतुण्डैकदंष्ट्रौ	२५८	वर्णसाहस्र०	४९६

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
वर्णाः पीतश्वेता०	४८	वह्निस्तु वह्निपक्षीये	१४०
वर्णादर्वाङ्मन्त्री	४९२	वह्नेः कोणत्रये	१४०
वर्णादिको	५०५	वह्नेः पुरद्वितय०	११०
वर्णान्तानलभुवना०	३५१	वह्नेर्बिम्बद्वयपरि०	११६
वर्णान्न्यस्य	४४९	वह्नेर्बिम्बे	४०८
वर्णैराद्यैरमन्तैः	३१०	वह्नेर्विण्णिम्ब०	१८८
वर्णैर्मनुप्रपुटितैः	७२	वाक्यं प्रोक्त्वा	३३७
वर्णैश्चतुर्भिरुदितं	३४८	वाचिका जाग्रदादीनां	२३
वर्णौषध्याश्रिताभिः	८७	वागीशीस्तवमिति	१२६
वर्तुलं तावता	१३९	वागैश्वर्यातिशय०	१०८
वर्म चासुरमर्दिन्या	२१०	वाग्भवेन पुनर०	१०८
वर्मद्वये च	१७९	वाणी स्यात्तार०	४९९
वशमुक्ता	२६६	वामांसजत्र्वन्तरगा	१२
वश्याकृष्टिद्वेषण०	३५५	वामाक्ष्याः	४९०
वश्यादीन्यपि	९८	वामाङ्कन्यस्त०	३९०
वसतावुपविश्य	१६२	वामा ज्येष्ठा रौद्रिका	११०
वसिष्ठादिक्रमेणैव	४४९	वामा ज्येष्ठा रौद्री	३७७
वसुभिः प्रसाद्य	४६२	वामादिशक्तिसहितं	१०९
वस्तुनोक्तेन	४७४	वायवे चान्तरिक्षाय	७९
वह्नयश्च दशान्ये स्यु०	१७	वायव्याग्ने...प्रेतना	४७५
वह्निराली	४६७	वायव्याग्नेः...प्रेतरा०	४७९

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
वायुर्नागश्च	५२	विधाय लिपिपङ्कजं	२२२
वारुणैन्दव०	४२३	विधाय विधिनानेन	१९७
वाससी च पुनर०	८१	विधिना ज्वरपीडा	४३९
वासुदेवः...दमकः	१६१	विधिनानेन	४८३
वासुदेवः...स्फटिक०	२७८	विधिनामुना	४८६
वासुदेवाय	२९४	विधिनेति विधातु०	२३९
वासोभूषणगन्धा०	१६९	विधिवत्कृताभिषेको	१३६
विकृतिद्विगुण०	३५०	विधिवदथ	३२२
विकृतिर्दण्डिमुण्डि०	१४६	विधिवदभिज्वा०	४४२
विकृतिसहस्र०	४९७	विन्यस्य कर्णिकोपरि	६६
विक्रान्त्या	२७३	विन्यासः प्रतिमाकृतौ	३८३
विघ्नविनायकवीराः	२६१	विन्यासैरथ	८८
वित्तेशस्यान्तराले	४९५	विपक्षनिग्रहं	३१२
विद्ययानुदिन०	४९९	विप्रक्षीरद्रुमत्वङ्ग०	३३०
विद्याधर्यो यक्ष्यः	१८३	विप्रान्प्रतर्प्य	२९९
विद्यामन्त्रेण	२३४	विभवानुरूपतो०	३५९
विद्यारूपेऽविद्या०	१२५	विभूतिरुन्नतिः	१६१
विद्युद्वर्णोऽथ	३७९	विमले परिधाय	८२
विद्येशीं त्रिपुरामिति	११७	विमलोत्कर्षिणी	२९७
विधानमेतत्सकला०	१४७	विमुक्तपापो	४७३
विधाय तद्बीज०	३५०	वियतो दशमो०	२३५

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
वियत्तुरीयस्तु	१५९	विष्णुं भास्वत्किरीटा०	२७७
वियन्मरुद्धुतवह०	३८८	विष्णुं लिखेन्मध्य०	३६२
विराजत्किरीटा	१५५	विष्णुः प्राच्यादिकमथ	३७०
विलसदहंकार०	२६९	विष्णुपदं	२२०
विलिखेच्च	१४८	विष्णुर्योनिमथेत्यादिः	६९
विलिखेत्क्रमेण	४४४	विष्णोः सांनिध्य०	३७१
विलोड्य तामेव मृदं	३४२	विस्तारैः किं	३६१
विलोमपाठो	४३२	विस्पष्टजघनवक्षो	१८४
विवाससे	३८८	विहितार्चनावि०	४०६
विंशद्भिश्चतुर०	५६	वीक्षस्व देहि वाचं	१८४
विशिखानां	२०३	वीप्सयित्वा	२६६
विश्वग्रासाय	३८७	वीप्स्य देवि०	४९२
विश्वामित्रव०	४२२	वृत्तं व्योम्नो	७
विश्वामित्रस्तु	४२२	वृत्तवीथ्योरारचये०	५८
विश्वाय विश्ववन्द्याय	३२०	वृषहरिवृश्चिक०	३०९
विश्वेदेवा	४२२	वेदना वह्निगर्भा	४३१
विषतरुमयीं	२०५	वेदात्मिके	१२५
विषतरुसमिद०	२०६	वैतससमिद०	४६३
विषपावकोद्य०	४१०	वैदिकांस्तान्त्रिकांश्चैव	४
विष्णवे त्रिदशा०	३२०	वैश्रवणः	४९५
विष्णुं भास्वत्किरीटं	३६६	वैश्वानरं	७७

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
वैषण्व्यस्त्वथ	५३	शक्तिं साध्य०	४९३
व्यञ्जनकिञ्जल्के	३४४	शक्तिः स्यादृषिरस्य तु	१२७
व्यन्वेष्यङ्र्स्वदीर्घा०	३१६	शक्तिप्रग्रस्तसाध्यं	१३९
व्यस्तैरपि च समस्तैः	१७०	शक्तिभिः प्राक्	४२४
व्याख्याविदः	५०९	शक्तिशान्तौ	२४
व्याघातसमिद्भिर्वा	४१३	शक्तिश्रीकामबीजैः	३१५
व्याघ्रत्वक्परिधाना	२००	शक्तिस्थं	४८९
व्याघ्रसिंहमुखी०	४३०	शक्तिस्वस्तिक०	२३६
व्याधिरप्रापित०	५०६	शक्तेः सत्त्वनिबद्ध०	१००
व्यापकाश्च	२७	शक्तेर्द्वादशगुणिते	३६२
व्यापयेद्व्याहृतीः	४२२	शक्त्यन्तः	४८९
व्याहृतीभिरथ	५०३	शक्त्यात्मना तुरीयः	२८८
व्याहृत्यावीत०	१४३	शक्त्याविःसाध्य०	१३१
व्योमानुगेन	२२२	शक्त्या शक्तिश्रीभ्यां	९०
व्योमाविः स चतुर्द०	८५	शक्यमशक्यं	१९८
व्योमेन्दुवह्न्यधर०	१०७	शङ्खं सगन्धपुष्पा०	६५
व्योम्ना मध्ये	१०३	शङ्खं सशङ्खशिरसं	३६७
व्योम्नि मरुदत्त	८	शङ्खः सनन्दकोऽरिः	२०७
व्रीहिभिरन्नैः	४४६	शङ्खहलमुसल०	३६३
व्रीहीणां जुहुया०	२०९	शङ्खारिचापशर०	१९५
श		शङ्खिनी गर्जिनी	३२

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
शङ्खे कषायोदकपूरिते	६७	शिखादेशसमु०	६४
शङ्खोक्तचिह्न	३६७	शिखाललाटदृक्कर्ण०	४२९
शतं वाथ	४२३	शिखाललाटनेत्र०	३२२
शतं शतं	४५७	शिखिशूलकरा०	४३७
शतभिषजि	४६३	शिरसि निपतिता	१२९
शतमखलताद्विरेफो	३३	शिरसोऽवतर०	४०७
शताक्षरमनोरयं	४५७	शिरोभ्रूमध्य०	४२३
शब्दब्रह्मेति यत्प्रोक्तं	९	शिश्ना च यत्कृतं	७९
शब्दब्रह्मेति शब्दा०	१०	शीतांशुमण्डलस्थं	४८३
शब्दाद्व्योम	७	शुकः प्रोक्तो	३९२
शशिनी चन्द्रिका	२८	शुक्रास्ये	४९६
शाक्ते पीठे देवीं	४७८	शुक्लशुक्लांशुको०	५०५
शाक्ते पीठे पूज्या	१९२	शुक्लादिः शुक्लभाः	४०८
शाखोपशाखतां	१३	शुद्धश्चापि सबिन्दु०	९५
शान्तः शश्वत्स्मितम०	१७३	शुद्धाद्भिररुणवासो	२३०
शान्तो दान्तः	५०६	शुद्धान्नैर्घृतसिक्तैः	२३७
शालीकङ्गुश्यामा०	५४	शुद्धाभिः शालीभिः	२३७
शालीघृतसंसिक्ताः	४६४	शुद्धैः सारैरिध्मै०	२०३
शालीतण्डुलकैः	२४२	शुद्धैश्च तण्डुलैरपि	४४३
शालीतण्डुलचूर्ण०	९९	शुभकर्मणि	५०
शालीभिः शुद्धाभि०	२४२	शुभसितपीत०	२२६

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
शूलादिशक्ति०	४७०	श्रोत्रत्वगक्षिजिह्वा०	८
शूलाशनि०	३७९	श्लथमानांशुक०	१८४
शूलाही टङ्क०	३७६	श्वेता कृष्णा रक्ता	६६
शेषो वासुकि०	३०३	**ष**	
शैवोक्तपीठे	४०६	षट्कोणान्तःस्थतारं	३२५
शोणतराधरपल्लव०	१८१	षट्कोणाबद्ध०	३१४
श्यामं शार्ङ्गाङ्कितकं	३६७	षट्कोणे कर्णिकायां	३९८
श्यामतनुमरुण०	१८०	षडक्षराश्च	४२०
श्रद्धा मेधा मतिः	१४५	षडङ्गुलप्रमाणेन	१३९
श्रद्धा मेधा श्रुतिरपि	१९६	षडूर्मयः	४३२
श्रद्धा स्वाहा	१४६	षड्भिश्चतुर्भि०	१९८
श्रविष्ठा चापि	४४	षड्भ्यः कचतटतेभ्यश्च	४१
श्रीकण्ठोऽनन्तसूक्ष्मौ	३०	षड्विंशच्छत०	३२८
श्रीकामः श्रीप्रसूनै०	३५६	षण्मासादनु०	१७८
श्रीधरपौष्णं	३०८	षष्ट्युत्तरैश्च	५
श्रीधरश्च हृषीकेशो	१६६	षष्ठस्वरो	४१२
श्रीमन्त्रभक्तः	१७३	षष्ठी च दण्डिनी	४३१
श्रीमन्त्रेष्विति	१६७	षोडशद्वादशदश०	२७
श्रीलक्ष्मीर्वरदा	१७१	**स**	
श्रीवत्साङ्कित०	२९६	संक्षेपतो निगदिता	११७
श्रीसामायायामा०	१८९	संक्षेपतो निगदितो	१५२

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
संक्षेपतो हृदय०	१७८	संपूज्यैवं श्रिया०	१६७
सक्षेपादिति	८२	संपूरयेत्सुधामय०	२८२
संक्षोभ्य	११	संप्रीणयित्वा	३५१
संचिन्त्य क्षरिता०	१०५	समुनिसुरपितृभ्यो	५०५
संचिन्त्य भर्तार०	४२४	संभोजयेद्धोम०	४०३
संज्ञारहितैरपि	२८७	संयतचित्तो	२००
संज्ञासाम्ये	४६	संयोज्य किंचन	५०२
संतर्प्य विप्रा०	३८९	संयोज्य कृच्छ्रे	३७२
संतोषश्च सशौचो	२८०	संवादसूक्तविहितं	४५८
संदीक्षितस्तु	२२९	संवादसूक्ते	४५९
संदीक्षितोऽथ गुरुणा	१६०	संस्कृतेन	७७
संदीक्षितोऽथ प्रजपे०	२१६	संस्थापयेच्च तले०	२८१
संदीक्षितो मनुममुं	२९३	संस्थापयेच्च नाड्ये०	२८०
संदीक्षितो विमल०	८५	संस्थापितानिलां	२०५
संध्यक्षराः	३४	संस्थाप्य दक्षिणस्यां	३२८
संपातिततैलेन च	२०३	संस्थाप्य समीकृत्य	२०८
संपूजयेद्यथाव०	२५२	संहरेत्संग्रहं	४३५
संपूज्य चैवं	३२७	संहृतेर्दोषसंहारः	३२२
संपूज्य योनिषु	१११	संहृत्य चोत्पाद्य	१२९
संपूज्यैवं दिनेशं	२३०	स इति परततं	९३
संपूज्यैवं विधिना	२२६	सकण्ठहृदयो०	४६९

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
सकपालशूल०	४३७	सत्यमहिंसा	२७९
सकर्णिके	१७१	स त्रिष्टुभा	३६५
सकारं च हकारं	३९	सदोषं दूष्यसंपन्नं	१३
सकुम्भयुग्म०	४३	सद्यो वेदाक्षमाला०	३७८
सगुग्गुल्वगरूशीर०	७१	सद्वादशाक्षरान्तं	२९६
सचतुर्दशभि०	४९१	सनिम्बतिल०	४७२
सचतुश्चत्वारिंशत्स०	२५६	सपञ्चभि०	४६५
सचतुश्चत्वारिंशद्वारं	९०	सपादजानुयुगल०	३२१
सचराचरस्य	४८	स पुनः षसहैः	४४
सचिन्ताक्षमाला	१५५	सप्तज्वलज्वालि०	४१३
सजया विजया	१३२	सप्तभिश्च	३३८
सजलाम्बुवाह०	३३८	सप्तमं वामपादं	४७१
सज्वालोल्कश्रिया०	३१	सप्तममपि	३०३
सताररराजमु०	४९२	सप्तम्यन्तां च	१०४
सतारशक्त्याद्यजपा	१०३	सप्तात्मकस्य	६८
सतारैश्चिटिमन्त्राः	४६९	सप्तानां करणानां	८०
स तु लौकिक०	१७	सप्ताहतो वा	५३
स तु सर्वत्र	१०	सप्रणवहृदय०	३६४
सत्त्वं रजस्तम०	९	स बिन्दुनाद०	६
सत्त्वपूर्विकगुणा०	५६	सब्रह्मविष्णु०	४२४
सत्यब्रह्माविष्णु०	२२८	समधुरनलिनानां	१६३

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्
समर्चयेन्मातृवर्गं	२५८
समवायी स	१८
समहागणपति	२६२
समापयेद्दक्षपादं	४७२
समिघामथ	३२३
समीरणं	२५९
समीरिताः	३३
समुद्यद्दिवाकृत्स०	१५७
समुद्रगायामवतीर्य	१६५
समुद्रतीरेऽप्यथ	३२७
समुनिश्छन्दो	९१
स रवः श्रुतिसंपन्नैः	७
सर्गस्पर्शन०	३४
सर्गादर्कः	३३४
सर्गाद्यान्ताद्यम०	३१२
सर्पमयवलय०	२००
सर्पिः पायस०	२७७
सर्पिषाष्टाशत०	२१३
सर्वगाश्च	२७
सर्वजापेषु	४३१
सर्वयुतं	२५१

	पृष्ठम्
सर्वव्याप्ता	४०
सर्वान्कामान०	४५७
सर्वेष्वपि च	६५
सलम्बोष्ठयूर्ध्वकेश्यौ	१४६
सलिङ्गगुद०	७५
सलिलानल०	२९२
सवासुदेवादि०	३००
सव्यापसव्यभागे	२५०
सशान्तिश्रीसर०	२७८
सशिरोक्षिकण्ठ	३५३
सशिरोमुखगल०	२२९
सशिरोललाट	३४८
सशूलपाशा	२११
सश्रीपशुहुंफ०	३८२
सश्रीबीजा	१८२
ससर्गस्तालुगः	३४
ससर्पिस्त्रा	२३३
ससिद्धसुरपूजितः	४१२
ससुप्रभाभिः	१०४
ससुरासुरमौलि०	१२४
ससुरासुरसिद्ध०	११२

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
ससुवर्णप्रभा	१७१	साध्याख्याक्षर०	२०९
ससुषुम्नाग्रकयोरपि	२८८	साध्याख्यागर्भमेनं	४११
स सुषुम्नाग्रे	१२१	साध्याया हृदय०	४०९
सस्वर्णवेत्रयष्ट्यौ	१८३	सान्तं वायसवर्णं	३३२
स हंकारः	३९	सामुद्रे च	४४०
सह पृथुकसक्तु	२६१	साहं यूयं	४
सहस्रकाणां	४५९	साहिझषोपल०	४४७
सहस्रारपदं	३६४	सिकताः षोडश	४४६
सहस्रार्चिः	७६	सिकताचरु०	४४४
सहिरण्मयी च	१६८	सिकतोपलसर्वा०	३७२
सहृदयभगवत्यै	१७६	सितकिंशुकनिर्गुण्डी	३९७
साकारश्चात्ममन्त्रः	९२	सितमाल्याम्बरालेपा	२३३
साङ्गः सप्रतिपत्तिकः	४३२	सितसिद्धार्थ०	४०४
सा तत्त्वसंज्ञा	६	सिद्धार्थायुतहोमो	४५२
सा तेन शकृता	२०	सिद्धिसमृद्धी	२५०
सात्त्विक्यो	७६	सिन्दूरकाञ्चन०	८९
साध्यं संस्मृत्य	४७१	सिन्दूरकुन्दकर०	३०१
साध्यर्क्षाङ्घ्रि०	४१५	सिंहमुखपाद०	२४८
साध्याख्यां शक्ति०	४८४	सिंहव्याघ्रवराहाः	४७
साध्याख्याकर्म	४१२	सिंहस्थाशर०	४४२
साध्याख्या कामवर्णैः	२७०	सुगन्धसुमनो०	७०

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
सुजीर्णमितभोजनः	२८३	सूक्तैरेतैर्जुहुत	१७१
सुदीर्घमुखिगोमुख्यौ	३१	सूक्ष्मरूपाणि	११
सुधामयीं	२६९	सूक्ष्मा सूक्ष्मामृता	२९
सुप्ताशेषदिने	४७९	सूत्रं प्राक्प्रत्यगात्ताग्रं	५७
सुभगा भगा	१११	सूत्रेषु मकरान्न्यस्ये०	५७
सुरता वारुणी	२६८	सूर्यश्चेत्यनुवाकेन	४२१
सुरभिहयमहिष०	३१०	सृष्टिः सा	४७६
सुराः सपितृगन्ध०	७६	सृष्टि ऋद्धिः	२८
सुरुचिरासिंहासनगां	१८१	सेनां संस्तम्भयितुं	२०४
सुरूपा बहुरूपा	१४६	सेन्दुखण्डा	४३०
सुरौद्रासित	४६६	सैव प्रतिकृति०	४३९
सुवर्णगोक्षीर०	३०७	सैव स्वां वेत्ति	५
सुवर्णवासो०	२३९	सोऽन्वीक्ष्य	६
सुविमलचरितः	१७२	सोमादीनां	२२८
सुविमलनखदन्त	१२०	सौदर्शनीयं	३२५
सुविशदमतिरथ	३४९	सौरे पीठे	४४५
सुवेषमेषणा०	५०७	सौवर्णे राज्यसिद्धिं	३४५
सुश्रीः सुरूपां	२८	स्कन्दयोरुभयो०	४२८
सुसिता पाशा०	४३६	स्तम्भनाद्यमथ	३५
[illegible]	[illegible]	स्तुतिर्वाक्यबद्धा	१५३
[illegible]सितैर्गन्ध०	२३३	[illegible]दुखण्डपरि०	३८८

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
स्थानस्थापनकर्म	२८१	स्रवत्सुधावर्षिण०	३३२
स्थानेष्वेष्वात्ममनः	२८९	स्रोतोमार्गस्याविभ०	२२
स्थाने हृषीकेश	३३३	स्वक्षेत्रवर्तिनः	३१५
स्थापयेद्वैष्णवे	३७३	स्वगाभिर्मरुदग्न्यद्भिः	११
स्थूलायं मूलभूताय	३८८	स्वच्छः स्वच्छन्द०	५०५
स्नात्वार्काभिमुखः	२०२	स्वच्छो मुमुक्षोस्तु	३९६
स्नात्वार्काभिमुखो	४५४	स्वनामसदृशाकाराः	७६
स्पर्शाख्या	२७	स्वनिष्पत्तिं च	१
स्फुटितनलिनसंस्थं	३९९	स्वराख्याः षोडश	२६
स्मरदीर्घैधर०	१९१	स्वर्णाप्त्यै मधुना	२५३
स्मरन्तमस्मरा०	५०७	स्ववसारक्तोपेतै०	२०५
स्मरशरविह्वलिता	१८४	स्वसंवेद्यस्वरूपा	३१८
स्मर्तव्याखिल०	४५५	स्वसप्तमः	३९९
स्मर्तव्याशेषलोका०	९५	स्वस्थानतश्च्युता०	११
स्मृतिपीठः	२५७	स्वातीशतभिषार्द्रा	४३
स्मृते यथा०	१३०	स्वात्मनि संहृत्यैवं	२८६
स्मृत्वा निजं	५०२	स्वामिन्प्रसीद विश्वेश	३
स्मृत्वा नित्यां	१९२	स्वार्थकृत्यं	५०८
स्याद्बुद्धिसंज्ञा	१५	स्वीये चैवं	४७९
स्युः कर्कटो	४२	स्वेति स्फार्ः	[illegible]३
स्युरष्टमूर्तयो	[illegible]		

Bhawan's ... Vidya ... Mahavidy...
ह 2279

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
हंसाण्डाकाररूपं	२२२	हारिद्रं स्याद्रजः	६१
हंसारूढा	१२१	हारिद्राद्भिः	५४
हंसारूढो	२७०	हावभावललिता०	४०६
हंसो वराहो	३०	हिरण्या गगना	७५
हमिति प्रकाशितोऽहं	९३	हुंकाराख्या	१८२
हयरथगज०	३१०	हुंकारे साध्यसंज्ञां	१९०
हरत्वमस्य	३९	हुतक्रियैवं	३४१
हरिपूर्वं	३६५	हुतसंख्यासाहस्रां	१८६
हरिमुज्ज्वल०	३२२	हुताहुतिसमुद्दीप्त०	१०४
हरिशंकरयोः	५०१	हुत्वा परराष्ट्रेभ्य०	३५६
हरिस्थेऽर्के	३४०	हुनेदरुणपङ्कजै०	२४४
हरे बिन्दुनादैः	१५७	हुनेच्च पूर्वसंदिष्टै०	३७३
हर्षाह्वा सुनदारुणा	३१४	हूंकारख्या धातू	९०
हलयुतवर्गतृतीयौ	१०२	हृत्कुक्षिनाभिषु	३२२
हवनाक्रिया	४९९	हृत्पद्मभिस्तदर्णै०	३९५
हस्ताश्चित्रा च	४४	हृत्पद्ममध्य	५७५
हस्तश्रवण०	४४५	हृत्पद्मास्थितभानु०	११६
हस्तौगा[illegible]स्तथा०	३७२	हृत्स्थं सर्वस्य	४२१
हस्तोद्यद्वसुपात्रा०	१६६	हृदयं बुद्धिगम्य०	६४
हारतारावलीसम्	२	हृदयं सशिरस्तथा	७२
[illegible]		[illegible]कमलवर्णतः	१६३

Sri Sankaracharya
279

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
हृदयद्वयसे	१२०	हृल्लेखाग्निस्थ०	४८९
हृदयशिरसोः	६४	हृल्लेखाजपाविधि०	१५८
हृदयान्ते	३२९	हृल्लेखाद्याः पञ्च	२१७
हृदये वदने	४३९	हृल्लेखान्तःस्थसाध्यं	३५८
हृयाननपर०	३८६	हृल्लेखास्थित०	३९६
हृद्दोर्मूलापरगल०	८५	हेमप्रख्यं पार्थिवे	३३८
हृन्मुखाम्भोरुयुग्मेषु	३८५	हेमप्रख्यामिन्दु०	१९९
हृष्टिर्वृष्टिस्तुष्टिरिष्टा	३१६	हैमाश्वत्थसुर०	२४१
हृल्लेखया स्वनाम्ना	२६८	ह्रस्वत्रयक्लीब०	२१६
हृल्लेखया क्लेदिनी	१९२	ह्रस्वाः पञ्च परे	३५
हृल्लेखाख्यां	१३१	ह्रीं श्री रतिः	३०२

BHARATIYA VIDYA BHAVAN LIBRARY
S. N.........
Bhawan's Sri S...

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

DATE DUE

Class No. ________ Book No. ________

Accession No. 1089

This book should be returned to the Library on the date last stamped. A fine 0.6 nP. will be charged for each day the book is kept over time.

MEMORIAL EDITION

OF THE WORKS OF

SRI SANKARACHARYA.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai